

אוי קלט (מורה חדש)
 עתה יומי בלתי מפלגתי בשפה ההוגרה
 ועורכת: ד"ר נ מרטון
 עורך האחראי: דוד ש
 המ"ל: מורה חדש בע"מ ת"א, רח הנוג 11.
 שנה מ"ד
 XLIV. BVFOLYAM
 Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
 Felelős szerkesztő: SCHON DEZSO
 Kiadó: Mirácz Chádás Ltd., Tel-Aviv,
 Hängev 11. — POB 831.
 Telefon: Szerkesztőség: 31476
 Kiadóhivatal, hirdetés, nyomda: 31677.

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: המיסד העורך הראשון: ד"ר א. מרטון
 Dr. MARTON ERNŐ ד"ר א. מרטון

BOJKOTTJAVASLAT DÉLAFRIKA ELLEN A BIZTONSÁGI TANÁCS ELŐTT

New York, (UPI, Reuter). — A délafrikai faji megkülönböztetés problémájával foglalkozó UNO albizottság tegnap közzétette jelentését, amelyben javasolja a Biztonsági Tanácsnak, hogy kötelezze a világszervezet összes tagállamait a Délafrikába ir-

nyuló fegyver és üzemanyag szállítások beszüntetésére. A bizottság jelentése rámutat arra, hogy amennyiben nem lesz más út, úgy a Biztonsági Tanácsnak kötelessége az UNO nevében zárlat alá helyezni Délafrika összes légi és tengeri kikötőit.

A bizottság ezen javaslatai képezik majd az alapját a Biztonsági Tanács jövő héten esedékes tárgyalásának, amely a Délafrikában honos „apartheid” faji politika ügyével foglalkozik. Megfigyelők rámutatnak arra, hogy a jelek szerint ez a Délafrika kormányának fajvédő politikájával kapcsolatos ülés a Biztonsági Tanács egésze történetének talán egyik legfontosabb fejezete lesz.

Nasszer-párti puccskisérletet vertek le Szíriában

Vérdíjat tűztek ki a zendülés négy vezetőjére

Alig fél órával azután, hogy Luai Attasz tábornok háromtagú küldöttség élén Kairóba repült, hogy Nasszerrel a zsákutcába jutott arab federáció legalább is propagandisztikus jellegű, formális megmentéséről tárgyaljon, Damaszkuszban tegnap délelőtt 10 óra körül utcai harcokkal kísért újabb sikertelen puccsot hajtottak végre Nasszer-barát katonai és polgári elemek. A damaszkuszi rádió jelentése szerint a kormányhű csapatoknak sikerült villámgyorsan elfojtani a lázadási kísérletet, amelynek négy vezetőjét tízezer fontos vérdíj útján próbálják kézrekeríteni.

A szíriai fővárosban késő éjszaka még mindig érvényben volt a délelőtti meghirdetett kijárási tilalom, amelyet a libanoni és jordániai határ lezárása, továbbá a külfölddel való telefonkapcsolat megszakítása kísér.

Damaszkusz, (Reuter, UPI, IFP, IM). A damaszkuszi rádió tegnap délelőtt 10 óra 55 perckor megszakította adását és a forradalmi tanács nevében bejelentette, hogy azonnali hatállyal kijárási tilalmat lép tetnek életbe. A közlemény ugyanakkor betiltott minden gyülekezést és figyelmeztette a lakosságot, hogy aki megszegi a tilalmakat, azt minden figyelemmel kísérik.

A gyakorlatilag ostrom-állapot meghirdetésével egy értelmű bejelentést Szíria határainak hermetikus lezárása és a külvilággal való postai és telefonkapcsolat megszüntetése kísérte.

beiruti diplomáciai körökből származó jelentések szerint a drámai szíriai rádió bejelentést megelőzően katonai és polgári elemek kísérletet tettek, hogy erőszakkal elfoglalják a szíriai vezérkar és a rádióállomásokat (Folytatás a 20-ik oldalon)

Simon Peresz visszalépett a miniszterek hadügyi bizottságának teljes tagságától

Elhárult a kormányválság veszélye

Napokon át tartó izgalmas tárgyalások után megoldódott a kormányválsággal fenyegető „Peresz kérdés”.

A kormány sajtóirodája tegnap a késő esti órákban közzétette Simon Peresz hadügyi alminiszternek Lévi Eskol miniszterelnök-höz intézett levelét, amelyben közli, hogy visszavonja kérését a miniszterek hadügyi bizottságába való kinevezésére.

Simon Peresz hangsúlyozta, hogy elhatározása nem az Achdut Háavodá álláspontjából következik, hanem azon akaratából, hogy elhárítsa a nehézségeket. Peresz kiemeli, hogy az Achdut Háavodának egyik érve sem állja meg a helyét és végül kihangsúlyozta, hogy nem érzi magát mellőzöttnek azért, mert

nem lehetett egyenlő rangú tagja a miniszteri bizottságnak.

„Előnybe helyezem azt, hogy a biztonsági ügyeket a biztonsági szükségleteknek megfelelően, nempedig kicsinyes személyi elszámolások alapján irányítsák.”

Ezt megelőzőleg az Achdut Háavodá titkársága is-

mételten leszögezte az álláspontját, hogy semmiféle körülmények között nem járul hozzá Simon Peresz kinevezéséhez a miniszterek hadügyi bizottságába. Az esti órákban összeült a Május héttagú végrehajtó bizottsága és valószínűleg látszik, hogy Simon Peresz fenti levele az ezen az ülésen folytatott megbeszélések eredménye volt.

Törvény Franciaországban váratlan sztrájkok ellen

A repülőtereken azonnal sztrájkot proklamáltak

Párizs (IFP, UPI). — A francia nemzetgyűlés tegnap 257 szavazattal 205 ellenében törvényjavaslatot hagyott jóvá, amely letiltja a meglepetésszerű sztrájkokat a különböző közszolgálatásokban. A törvény értelmében, amelyet még a szenátusnak kell jóváhagynia, a munkaszünetet proklamáló szakszervezeteknek legalább öt nappal előbb kell jelenteniük a sztrájkot. Az új sztrájk-törvény szeptemberben lép életbe.

Alig egy órával azután, hogy a francia nemzetgyűlés jóváhagyta a váratlan sztrájkok elleni fegyvert képező törvényjavaslatot, a francia repülőállatok főldön szolgáló személyzete 48 óras sztrájkba lépett az összes francia repülőtereken.

Ez a sztrájk még nem törvényellenes, minthogy a törvény csak szeptemberben lép életbe. A bérmozgalom célja, hogy több fizetést, jobb munkafeltételeket harcoljon ki a nem repülőgépekben szolgáló légiszemélyzetnek. A sztrájk nyomán Párizs két központi repülőtere, az Orly és a Le Bourget, a szokásosnál 25 százalékkal alacsonyabb forgalmat bonyolított le.

Róma (IFP). Olaszországban tegnap több mint egymillió építőmunkás lépett sztrájkba és leállította a munkát az állam egész területén. A különböző politikai beállítottságú szakszervezetek sztrájkfelhívásának engedelmeskedő munkások béremelést és munkafeltételeik javítását követelik a kollektív szerződés megújítása alkalmából.

EREDMÉNY HIRDETÉS!

Kik nyertek a „KEFEL”-számla óriásversenyén?

Örömmel közöljük a KEFEL-számla óriás-versenyének eredményeit. A versenyt néhány héttel ezelőtt hirdette meg az Israel Discount Bank, lapunk közreműködésével.

A verseny a fennálló törvényes szabályok szerint, a Haft és Haft könyvvizsgáló iroda felügyelete mellett folyt le.

Alább közöljük a Discount Bank által kitűzött díjakat, s azok nyerteseit:

I. díj: 500 font.

A nyertes: a 31/0027 KEFEL-számla tulajdonosa, a Discount Bank jeruzsálemi, déli körzet (sznif hádárom) fiókjában.

II. díj: 300 font.

A nyertes: a 32/0216 számú KEFEL-számla tulajdonosa, a Discount Bank központjában, Tel-Aviv, Jehuda Hálévi 27.

III. díj: 150 font.

A nyertes: a 32/0122 számú KEFEL-számla tulajdonosa, a Discount Bank tel-avivi Kikár Hámosávot fiókjában.

(Tekintettel a kötelező banktitokra, sajnálatunkra nem tudjuk a nyertesek nevét is közölni — csak bank-kontójuk számát.)

A nagy nyereményeken kívül a Discount Bank 197 kisebb nyereményt is juttatott a pályázatban résztvevők számára, éspedig:

- tíz 50 fontos díjat
- tíz 30 fontos díjat
- nyolcvan 20 fontos díjat
- kilencvenhét 15 fontos díjat

A ciprusi kétszemélyes nyaralást — az oda-vissza szóló két repülőjeggyel —, amelyet lapunk ajánlott fel a versenyben résztvevőknek — Kardos B. názáreti olvasónk nyerte.

A nyertesek e hirdetésben leírt postai úton is értesítést kapnak az Israel Discount Banktól a nyeremény átvételének részleteiről.

AL-MÜBOLYGÓ KILÖVÉST PRODUKÁLNAK KEDDEN KAIRÓBAN

A Messerschmitt által tervezett repülőgépet is bemutatják a forradalom emléknapján

Párizs (STA). — Nasszer a modern fegyverek nagy választékát fogja bemutatni kedden, a forradalom 11-ik emléknapján — írja a Candide című francia hetilap, amely köztudottan jó helyről szerzi információit. A tudósítás hozzáfűzi, hogy a fegyverek egy részét Egyiptom maga gyártotta német szakemberek segítségével, más részét pedig a Szovjetuniótól vásárolta.

Be fogják mutatni a H. A. 300 típusu lökhajtásos harcigépet, amely teoretikusan a hang sebességének kétszeresére képes, az S. A. 2. szovjet léghárító rakétát, amelyet elsőnek május elején a szovjet csatlós államainak parádén láttak, ezenkívül Komár típusu torpedónaszádokat, amelyeket csak Kubának szállítottak eddig és természetesen MIG 21. típusú repülőgépeket.

Az egyiptomi El Kahir és El Zaper rakétákat újra kilövik, hogy az előhaladás benyomását keltsék, de a művelet olyan körülmények között fog történni, hogy szakértők ne láthassanak abból semmit. Lefetséges, hogy két, vagy három fázisú rakétát is kipróbálnak, de parabola röppályán, amellyel azt a benyomást akarják majd

kelteni, hogy műbolygókat lát tek ki. Nasszer így akarja lelkesíteni az afro-ázsiai tömegeket.

A hangnál gyorsabb repülőgépeket Messerschmitt ismert német repülőmérnök tervezte, míg motorja egy angol modell másolata, amelyet Bredner osztrák mérnök tökéletesített. A gépet egyiptomi üzemekben állítják elő Messerschmitt felügyelete mellett és 300 német technikus segítségével.

Sászár elnök szabadságon

Zálmán Sászár államelnök hitvese és katonai szárnysegéde kíséretében szabadságra ment az egyik tengerparti üdülőhelyre. Az elnök több mint egy hetet szándékozik ezen a nyaralóhelyen tölteni.

A jól sikerült utazás feltétele — tanácskozzék velünk

Mundus Tours
 T. A. 73. NAHALAT BENJAMIN ST.

Joszf Béla és felesége Eugénia
 Magyarigen - Marosvásárhely

e hónapban tartották Tirát-Hákármelen, családi és baráti körben

ÉZÜSTLAKODALMUKAT.

A nagyon kedves

CARMON családnak
 szívből gratulálunk gyönyörű

»BIJOU CARMON« üzletük megnyitásához **Beér-Séván**
 a Golán-passzszásban. Ugy sikerüljön, ahogy Önök és mi kívánjuk.

JÓ BARÁTAI

Hajdunánásiak! Mártyíraink emlékének megörökítése céljából a nánásiak találkozóját pontos órák között alábbi címre: **A. E. Ornstein, Herzl-Ave 9/I, Our Salom — Kirját Bialik.** Az előkészítők:

Egy hét felséges vakáció a SARAI, Ciprus legmodernebb szállodájában

A megnyitó alkalmából 230.— font reklám ár utazással és teljes penzióval együtt. Részletek és feliratkozás: „COMET” irodákban, Haifa, Derech Háacmáut 104, tel. 55531 T.A., Lilienblum 41, tel. 67939 Jeruzsálem, Jaffa ut 19, tel. 25888 és az összes utazási irodákban

AS A LEGKÖRÖSBŐL KÖSER FELVÁGOTT AZ ORSZÁGBAN

Minden gondos háziasszony mindenajta kávéhoz **Import Franckot** haszná!

áció ntett kulációról sőt fognak tűnni ol. ben — mondta egoldás másol-Avivhoz igen s. sokezer du-azdasági tele-matlan földte-ak. Megfelelő-ánlázot kiépi-ökészítő mun-Hááján köze-íni körzetben, telepeket le-ameyek mind-nd a környe-szolgalhatnák, egélnetést biz-anékul, hogy szabab terüle-ési áron for-ne hozni. kal bírálta a Tel-Aviv mel Jiszráél me-iskola veze-magatartását, karja akadá-az iskola föld-eg részét, a d lakói szá-telep építésé- fel. Mikve felajánlottak peleben teljes banyidunám-láság terüle-felszólalása ó procedurá-ó legyőzésével t a Knesset, amáról pléna-ának minden-tevő indítvá-mbevetélevel.

VIZET et kapja

1500 jelent-ú új növéndé-élvanni — a szám a Tech-ál ezelőtt tör-ülása óta.

vizgára je-ozott van 36 mazásu kato-Techonion egy-ökészítő tan-zték el a Mit-ny jóvóltából, ia az izráeli g kultúrzi-émelés.

előkészítő-2 külföldi di-14 különböző ik matemati-án és héber letesítik is-felvételi viz-ket augusz-ak meg. nagy is jelentke-

erzlián. munká-rodák-kaügyi n szak-sztályá eddig tu-arsa-nyik

EL HOTEL TRER

száma: 111

HIREK

AZ ÚJ KELET ELŐFIZETÉSI DIJA HAVONTA 5.80 IL.
Tel-Aviv, POB. 831.
Fiókkiadóhivatalok:
HAIFA:
Schapira 13, tel. 2453.
Irodai órák után:
Tel: 66711.
JERUZSALEM:
Javec 7, Tel. 26046.

— S. J. Agnon new-yorki irodalmi díjat kapott. A jeruzsálemi, egyetemen ünnepléses szertartás keretében nyújtották át Smuel Jozsef Agnonnak a new-yorki egyetem zsidó tudományi intézetének irodalmi díját. Az ezerdolláros díjat A. J. Katz professzor, a new-yorki egyetem rektora adta át, majd J. Rakach professzor rektor felolvasotta Zalmán Sázár államelnök üdvözlő levelét, aki azt írta, „gyerekkoromtól kezdve mindig nagyrabecsültem Agnon munkásságát”.
Aba Even helyettes miniszterelnök méltatta az író munkásságát és a héber nyelv újraszervezéséért tett tevékenységét. Az üdvözlőbeszédre válaszul az író kijelentette, hogy a héber nyelvet már régóta megszünt csakis szent célokat szolgálni.

*** Nézz meg az ember!**
— kirakatainkat, tele most érkezett könyvekkel. „Hádash”, Hájárkon ötvenkilyenc.

ÉKSZER ÉS ÓRA VÁSÁRLÁSNÁL
forduljon bizalommal hozzám:
SCHWARZE.
(Temesvár)
Tel-Aviv, King George 16

— Beregi Armin emlékeztet halálának 10 éves évfordulójára. A halálát július 21-én este 8 órakor a Savoy szálloda tornyában, Tel-Aviv, Geula 5. sz. alatt.

— A flottaparancsnok szerencsés autóbalesete. Jocháj Bin Nun, a haditengerészeti parancsnok és magánsofőrje csodával határos módon maradtak épségben egy súlyos autóbaleset során. A baleset szerda este a haifai repülőtér bejárata előtt történt, amikor egy hatalmas teherautó, amelyet Jáchob Nodál 26 éves kocsiját jámi sofőr vezetett, tévedésből a kijárat ki-futópályáján hajtott be, ahelyett, hogy a rendes úton érkezett volna a repülőtérre. Ugyanabban a percben összeütközött a teherautóval Jocháj Bin Nun kocsija. Az összeütközés következtében a tábornok autója súlyosan megsérült, de szerencsére, sem neki, sem sofőrjének semmi baja nem történt.

FIGYELEM!
Részletre — a vevő lehetőségeihez szabva — élvezni fogja az előnyös fizetési feltételeket, ha összes szükségleteit nálunk vásárolja be. • BUTOR — bármilyen fajta az összes modellek rendelésre is; továbbá: MOSÓ- és VARRÓGÉPEK, KERÉKPÁR, FRIGIDAIRE, RADIO, GRAMOFON, NŐI-, FÉRFI-, GYERMEKRUHAZAT és CÍPŐ.
Lámpa, fűtőgép, szőnyeg, paplan, gyermekkosár, gyermekágy és egyéb szükségleti cikkek.
Üdülés az ország bármely nyaralójában.
Uj oléknak és fiatal pároknak különleges feltételek.
TAAM CHAJIM CÉGNEK.
Igazgató: Titinschneider, Tel-Aviv, Allenby-út 27. az udvarban.

Oléknak vámmmentesen!
PHILCO FRIGIDAIRE (12 cu.) 160. — \$ (ab HAIFA)
Ugyancsak olesón: mosógép, rádió, magnetofon, porszívó, zongora, szőnyeg, porcelán, bútor, fogorvosi felszerelés, stb.
Mielőtt bármit vásárol, kérjen árajánlatot.
Electronica-Kálmán Haifa: Bialik-ú. 17/1. Telefon: (69012).
BEER-SEVA: Sikun Szolél Bone, Blokk Nun 24.
Izrael legolcsóbb és legrégebbi cégtől, aki az olék árúbehozatalát intézi.
INGYEN TANÁCSADÁS!
2 Új Kelet 1963 VII 19

— Butorgyártat fosztogatótt egy fiatalkoru betörőbanda. A tel-avivi rendőrség egy 8 tagu, fiatalkoru betörőbandát tartóztatott le, amelynek tagjait azzal gyanusították, hogy az utóbbi két héten egy butorgyárból rontos nyersanyagokat és egy nagyméretű gépet tulajdonítottak el. A Givat Herzlen lévő Mars gyárból munkaeszközöket, bútorszöveteket és fémalkatrészeket és egy speciális kárpitozógépet vittek el. Egyébként a kárpitozógépet egyetlen olyan, ami az izraeli butorgyártásban fellelhető volt. A rendőrség emberei az elrabolt holmikat abu-kabiri reptérhelyen megtalálták.

IZRAELI FUTAR
új számban:
Balla Erzsébet
(Fuencs-Altes)
Szilágyi József
(Lausann)
Mikes György
(London)
Vadnay László
(Hollywood)
János Andor
(Monte Carlo)
Heller Miklós
Gondos Margalit
írásai
Szerkesztő: **REZES GYÖRGY**
Haifa, POE. 1719

— Megérkezett a zene-fesztiválra. Emilia Benvenuti, a nápolyi San Carlo operaház szopránénekesnője Izraelbe érkezett, hogy a harmadik izraeli zene-fesztivál keretében elénekelje Verdi Traviatájának cimszerepét az izraeli Operában. A Traviatát a zene-fesztiválon Verdi születésének 150-ik évfordulója jegyében mutatják be. Az olasz énekesnő egyébként a legutóbb nagy sikerrel szerepelt Szófiában és Bukarestben. Tegnap reggel egyébként Giuseppe Bertinacci, a milánói Scala tagja, aki a Sámson és Delillában szerepelt, elutazott az országból.

A HAIFAI SZEMLE
legújabb számának Forrai László, F. Fürth Margit, dr. Lavan Andor, Loránt Klári, Rössel Mordecháj, Schwarz Jichák és Vámos Léo a cikkírói. Társadalmi és kritikai lap. Szerkesztő: Arje Kaddar.

A HAIFAI HOH
nagy lendülettel készül az augusztus hó 4-ikén tartandó nagyszabású **garden partyjára** a Dan Karmel szállóban.
— Szállodát építenek Báb Jámában. Báb-Jám városi tanácsa és a telekhatóság 15 dunámos területet biztosított a város tengerparti részén egy építendő szálloda részére. Rövidesen megkötik a szerződést a befektetők és a város között, amelynek első feltételeként százezer font övadékat tettek le a szálloda felépítésében érdekelt felek.

EBEDEL N NAHARIÁN?
Csak **MARGOA** étterem.
Kittű magyar könyve — továbbra is **ROSENFELD** — **KNOPFLER KLARA** ízli a különleges jó ebédek Weizmann-ú. 71. Tel. 920108.

— **Katonaudülő építenek**
Askelonban — svájci adományból. Smuel Luhnfeld, az izraeli katonagondozó svájci barátainak vezetője negyedmillió fontot adományozott egy Askelonban felépítendő katonaudülő céljaira. Az üdülőt, amelynek építkezéséhez már hozzá is kezdtek, a jövő évben befejezik és idényenként 450 katona nyaralhat benne. Smuel Luhnfeld, aki a katonagondozó vendégeként tartózkodik az országban, tegnap visszatart Svájcba.

*** Dr. Tomaschoff Baruch előadása Naharián.** „A zsidó nő szellemi hivatása a történelemben és ma” címmel dr. Tomaschoff Baruch tart előadást szerdán este Naharián, a Park Hotel kertjében. Az előadást a HOH rendezzi.

Jó társaság
Két újabb filmesillag-gal bővült az arab feketelista. Damaszkuszban érkezett jelentések szerint az összes arab államokban indexre tették Joan Woodword filmszínésznőt és Juliette Greco-t, a közzelmultban nálunk jár francia énekesnőt, akik „megszégyelték” az Izrael-ellenes arab bojkott utasításait. Az arabok határozata nyomán letiltják a két sztár filmjeit, hanglemezeit az összes arab államban. A két művésznő jó társaságba került. Előttük már Elizabeth Taylor, Frank Sinatra, Paul Newman és Dany Kaye jutottak erre a művészeknek hiányzik-e az arab közönség vagy az arab mozilátogató fájlalja a világ első művészeinek hiányát.

— A külföldi csomag-meséje. Misu Lévi haifai lakost a rendőrség letartóztatta annak a gyanújával, hogy 450 fontot csal ki egy jeruzsálemi asszonytól. Lévi egy hónapig el-előtt elmondotta ismerősöknek, Anna Weisznak, hogy valaki egy értékes csomagot küldött neki külföldről és kérte, adjon neki 450 fontot, amely összeggel a vámtisztviselőt megvesztegetheti. Az egész kitalálás volt és a pénzt elulajdonította. A járásbírósg 500 font övadék ellenében szabadlábra helyezte.

— **Elütötte a jeep.** Markos Mucse, Jaszur kibuc tagja Akkón elütötte jeep-jével Dávid Jiszraél 60 éves gyalogjárót, aki éppen át akart haladni az uttesten. Az idősebb férfi súlyosan megsebesült és a nahariai állami kórházba szállították. Ugyancsak a nahariai kórházba szállították Benjámin Itach 14 éves nahariai fiút, akit egy személyautó ütött el. Az autót Jáchob Scheinmann nahariai lakos vezette. A baleset annak következtében történt, hogy a fiú egy motorkerékpáron robogott és meg akart előzni egy teherautót.

— **Eladták a Szochnut jóságát.** — Rechovton a Szochnut egyik tisztviselője feljelentést tett a rendőrségen egy Bania községben lakó gazda ellen, aki 4500 fontért eladott három olyan tehenet, amelyet a Szochnutól kapott. Egy másik gazda, Jácif községből 800 fontért adott el egy tehenet és magáncéljaira használta fel a pénzt. Ez esetben is a Szochnut által juttatott jóság került illegálisan eladásra.

Frizsider, léghűtő
készülék
eszpresszó-gép
JAVÍTÁS - BIZTOSÍTÁS
VÉTEL - ELADÁS
legolcsóbban
Autó-air-condition javítás.
Analógos villanyszerelés.
Hívásra házhöz megyünk!
TECHNO KOR
Tel-Aviv, Dizengoff 222. átjáróban.
Telefon: 43400.
Magyarul beszélünk.

— **Sikkasztás gyanújával letartóztatták a Szochnut haifai tisztviselőjét.** — Többrendbeli sikkasztás vádjával a haifai rendőrség tegnap letartóztatta a Szochnut helyi osztályának egyik ideiglenes tisztviselőjét. A megtevérdt tisztviselőnek az volt a feladata, hogy az új oléknak első-gélyt utaljon ki. A sikkasztó különböző időpontokban fiktív nevekre 12 nemlétező többgyermekes család nevében vett fel kisebb pénzösszegeket és aláírás helyett ismeretlen emberek újjelnyomatával igazolta a pénz felvételét. A sikkasztót ma állítják a haifai bíróság elé lopás és okmányhamisítás vádjával.

— **Pontyot tenyésztnek** sósvízi halastóban. A Naor Hákikár kibuc, a földművelésügyi minisztérium és a Keren Kájjetet haltenyésztő osztályával együttműködve sikeres kísérletet hajtott végre arra, hogy pontyot az Arava forrásaiban sós vízben tenyesszenek. Ez az első eset az országban, hogy sikerült az édesvízi pontyot a sósvízi Aravában meghonosítani. A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint a halakat két medencében tartják, amelyek mintegy 15 dunám területet foglalnak el. A Naor Hákikár gazdaságtól északra elterülő halastavak mindeideig a szunyogok birodalma volt és vad növényzet borította a környékét.

Uj olék! Bármit behozhat-nak külföldről vámmmentesen gyári áron alul. Autó két hónapig behú szállítunk.
WESTINGHOUSE FRIZSIDER 5 évi garanciával
WALLERSTEIN
Iroda Által. • Telefon: 64916
Tel-Aviv, Allenby 90, II. em.
6-os ajtó. — (9-1 és 4-7.)

Sokat isznak Magyarországon
Bécs, (Reuter). — A budapesti „Népszabadság” jeletnéből kiderül, hogy a magyarországi ifjaitáság már az egészségét veszélyeztető mennyiségben fogyaszt szeszitalokat. A magyar kommunista párt szövetsége azt írja, hogy a fiatalok által végrehajtott legtöbb büntényt az alkohol hatása alatt követték el. Ezzel kapcsolatban a Népszabadság leszögezi, hogy az elmúlt tíz évben Magyarország lakossága olyan összeget fordított bor, sör és pálinka élvezetére, amely megfelel a hus, tej, tejtermékek és a tojás bevásárlására együttesen kiadott összegnek.

• Irákban 21 kommunis-tát kivégeztek, közülük kettőt nyilvánosan akasztottak fel a Ramadan 14 téren, jelenti Moszuli Al Sááb című lap.

PÉNZT AZONNAL
kaphat 10—1000 fontig aranyékszerre, Mlve Amámira és egyéb értéktárgyakra.
Lombard Tiferet, Rajna.
T.-A., Rothschild Blvd. 31., Allenby sarokház

— **Elesábitotta 15 éves mostohalányát.** — A haifai járásbírósg 15 napos fogvatartási végzést adott ki J. G. 60 éves, Európából alijjázott férfi ellen, akit azzal gyanusítanak, hogy erőszakot követett el 15 éves mostohalányán. A haifai rendőrség szerda este tartóztatta le a gyanúsítottat, aki ellen a lány Askelonban lakó nagynénje tett feljelentést. A Kirját Chájimban lakó leány megszökött otthonról és Askelonban lakó nagynénjéhez ment, akinek elpanaszolta az ügyet. A 60 éves férfi öt évvel ezelőtt vette el feleségül a leány anyját és az utóbbi időben már több kísérletet tett a leány elesábitására.

• **TELEVIZIO, fogászati, fényképezési, vasipari, stb. szakkönyvek** mindenkor a legnagyobb választékban: „Allenby”, T.-A., Allenby tizenegy.

HERZLIA!
Nagy **Kálmán-Strauss-EST**
júli 22-én, hétfőn este 1/9-kor a Bét Házrúch nagytermében
Gróh Júlia
hangverseny énekesnő és a **Rózsa-Gál duo**
művészi előadásában. — Bevezeti: Widdér Dezső Terembér hozzájárulás 2.—font. Biztosítsa helyét előre: „Lujza” füzőszalonban, „Mirjám” szalonban, Strimberg könyvüzletben és az előadás estéjén 7 órától a helyszínen.

— **Jól halad az új építési kikötő építése.** A kikötőhatóság vezetői kijelentették, hogy az építési kikötő építése a kívánalmaknak megfelelő és a tervek szerint folyik. Ugyanakkor megelégedésüket fejezték ki a svájci Lusinger cég tevékenysége felett a kikötő-építés ütemét illetően. Az építkezésekhez különleges gépeket fognak igénybevenni, amelynek még az országban nem voltak. Enrico Lévi kapitány, az építési kikötő parancsnoka kijelentette, hogy az új kikötő 1965 január elsejéig elkészül és alkalmas lesz arra, hogy tíz éven át kiszolgálja az export- és import-forgalmat. A kikötő építkezésénél 110 munkás dolgozik jelenleg és mintegy 40 munkást tudnának alkalmazni még.

• **Joga, grafológia, hipnózis, pszichoanalízis, „A világ vallásai”, „Zsidó lexikon”, „Uj lexikon”. — „Hádash”, Hájárkon ötvenkilyenc.**

ORTOPÉD-SPECIALISTA VAMOS PEDIKUR
Béteké gipszmintára, gumiharisnyák. Bjjel-nappal viselhető sérvtökök. • Fűzők.
TEL-AVIV, DIZENGOFF-U. 155. • TELEFON: 227284.

CITOUR
UTAZÁSI IRODA
Tel-Aviv, Brenner-ú. 2. (Allenby-sarok). Tel. 67959.
RENDELVÉLI AJANLATAI:
• Európai társasutazások (13-50 nap) 500 fonttól
• Ciprus (6-14 nap) 185 fonttól
• Földközi-tengeri társas hajókirándulások
• Magyarországra utazzon repülőn, vagy hajón (magyar beutazási és tartózkodási engedélyt megszerezziük!)
• Magyarországi és csehszlovákiai hozzátartozók részére repülő-, hajó- és vonatjegy küldése.
AZ IBUSZ IZRAELI KÉPVISELŐJE.
MAGYARUL BESZÉLÜNK

— **Mordecháj Ardon** képviselése Jeruzsálemben. — Jeruzsálemben, a Beccál-múzeumban szombaton délelőtt 12-kor nyílik meg Mordecháj Ardon, az Izráel-díjas fiatal izraeli festőtűvész retrospektív képi kiállítása. Az ünnepélyes megnyitón Zalmán Arán kultuszminiszter mondja a megnyitó beszédét. (K)

• **Legszebb női táska** Evától, Tel-Aviv, Allenby-út 90. — Készítői árak.

A rechovoti legpazarabb NYARI SZORAKOZÁS
augusztus 3-án, szombat este a rechovoti HOH nagyszabású vidám

GARDEN PARTYJA
a Bét Berl ragyogó szép kert helyiségében. Az est keretében felszólal:
Fischer József
képvisele.
A nagy érdeklődésre való tekintettel kérjük asztalrendelésről előre gondoskodni! Lazarovits Sándor üzenetében. Költséghozzájárulás 2.50 font.

— **Megfigyelőtorny épül** Ejlátnban. Az építési Fejlesztési és Építkezési Társaság kapta meg a repülőtérre létesítendő új megfigyelőtorny építésére a megbízást. Az új megfigyelőtorny 200 ezer fontba kerül és vezetője részére munkaszobát, valamint egy megfigyelő helyiséget foglal magában, amelyből széles területre nyílik majd megfigyelő lehetőség. A jelenlegi megfigyelőtorny, amely 6 évvel ezelőtt épült, csak korlátozott területre nyújt kilátási lehetőséget.

— **Megmentették a fulladástól.** Ezra Kovázi 25 éves férfi, a givat alijjai strandon feldokliani kezdett, de sikerült elkihúzni, majd a Donoló kórházba szállították, ahol orvosi kezeléssel megmentették. — Hasonló eset történt a tel-avivi strandon, ahol Dávid Dán 14 éves jád éljájhai fiú a Dan szállodával szemben feldoklott. Az életmentőnek sikerült a fiút kihúzni a vízből és a Mágén Dávid Ádom segélynyújtása után hazamehetett. Mindkét eset olyan tengerészren történt, ahol egyébként szabad a fürdés és mentőszolgálat működik.

PIANO
nagy választékban **RÉSZLETRE IS**
GOTTESMANN
T. A., Allenby 38. Tel. 55682
Mugrábival szemben

— **Megtámadta a rendőrt.** A rendőrség letartóztatta a 18 éves Szvisza Chaviva, Chácérím máábárából való leányt, aki azzal gyanusítanak, hogy megtámadta Albert Ohájjon rendőrt hivatalosa teljesítése közben. Amikor a rendőr elsősegélyt nyújtott Beér-Séván az óvárosban lévő Pálmách utcában egy asszonynak, a lány ökölcsapásokkal támadt rá és megharapta a kezét. A leányt a vizsgálat idejére őrizetben tartják.

7

Aba

Az am vezet Izr reszusa ménye v ver 70-i megünne lönösen, kölesözn „öregje” Ben Gu man”-je kicserél és a gá közössé

Ez a egyetem ság gy amerika (ZOA) sult Al klácion tendó, a az izráe felel me ban az széles r hoz tar hogy a ottani legtekin amellye a Hada télkedh Igy t rikai cí kell tek a kongr S bárm tartjuk, Silver e két „ör elszámo tozunk hány és val.

Minde állapítat Silver érdemei kétségb Ben G olykor megjeg érthető

Az am den csd tot tám vezetek rendkiv lett 194 Izrael Den ame den bef hogy az politiku ry Tru nyerjék dolat fontoss ez az járt.

Aba ban a n helyzet a repu ja, egy kai zsi aki nem hanem ganja. F la után nek örö ket, de i ban má rata jol nökvála millió a vazatán is rend volt. Az derült, zsidók el a vál

Aba publiká vezér sulyát il lam tá szerzése

Szo Moszk indiai kü ért érke ba, hog ról tár szére, megbesz kormány delegáció tygimínis kára áll, lagsági

Izraeli hétköznapok

Írta: Barzilay István

Aba Hillel Silver, Izrael és a cionizmus

Az amerikai cionista szervezet Izraelben tartott kongresszusának felemelő eseménye volt. A születésnapjának 70-ik évfordulójának megünneplése. Ennek külsőleg, meglehetősen hangulatot kölcsönözött, hogy Izrael „örögeje”, a 77 éves Dávid Ben Gurion, s a galut „old man”-je, Aba Hillel Silver kisorsolták nézetüket Izrael és a galuti zsidóság örök közösségéről.

Ez a kongresszus nem az egyetemes amerikai zsidóság gyűlése volt. Az amerikai cionista szervezet (ZOA) név alatt az Egyesült Államok zsidóságának klálcionista szervezete érkezőleg, amely világszerte az Izraeli Liberális Pártnak felel meg. Minthogy azonban az amerikai zsidóság széles rétegei a polgársághoz tartoznak, kétségtelen, hogy a ZOA számszerűen az ottani cionista mozgalom legtekintélyesebb közönsége, amelynek fontosságában csak a Hadassza nőszervezet vetélkedhet.

Igy többé-kevésbé az amerikai cionisták felfogásának kell tekintenünk, ami ezen a kongresszuson elhangzott. S bármennyire is igazoltnak tartjuk, hogy Aba Hillel Silver elégteltelt kapott a két „örög” közötti eszméletelméleti keretében, tartozunk az igazságnak néhány észrevétel felsorolásával.

Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy Aba Hillel Silver rendkívüli történelmi érdemeit senki sem vonta kétségbe. Talán még Dávid Ben Gurion sem, akinek olykor túlságosan csipős megjegyzései könnyen félreérthetőek voltak.

Az amerikai cionisták minden csoportja, a Hiszladrut támogató munkás-szervezetektől a Mizráchiig — rendkívüli erőfeszítéseket tett 1945—48 között, hogy Izrael állama létrejöhessen. Az amerikai zsidóság minden befolyását latbavetette, hogy az Egyesült Államok politikusait, elsősorban Harry Truman elnököt, megnyerjék a zsidó államgondolat részére. Történelmi fontossága van annak, hogy ez az erőfeszítés sikerrel járt.

Aba Hillel Silver azokban a napokban igen kényes helyzetbe került. Ő maga a republikánus párt tagja, egyike a kevés amerikai zsidó személyiségnek, aki nem a demokratákat, hanem ellenfeleiket támogatja. Roosevelt elnök halála után Truman mint a lelkészek ökölkölte az elnöki széket, de három évre rá, 1948-ban már mint önálló demokráta jelölt vett részt az elnökválasztásokon. Az ötmillió amerikai zsidó szervezetének mindig, ezuttal is rendkívüli jelentősége volt. Amint az később kiderült, főleg a new-yorki zsidók szavazása döntötte el a választások sorsát.

Aba Hillel Silver, a republikánus érzelmi cionista vezér egyéniségének teljes súlyát bevettette a zsidó állam támogatásának megszerzésére. S éppen ezért —

az ő személyének rendkívüli fontossága volt, hiszen mint republikánus, a zsidó szavazatok sokaságát vihette volna Dewey ellenjelölt részére. A zsidók mégis főként a demokratákra szavaztak, mert ez a párt alighanem Aba Hillel Silver republikánus volta miatt is, nyíltan a zsidó állam támogatását ígérte a választási kampányban, szemben a republikánusokkal, akik e tekintetben sokkal homályosabb ígéretekkel tettek.

Ugy alakult tehát, hogy Aba Hillel Silver republikánussága az ellenkező sikon hatott, része volt benne, hogy a demokrata párt jelöltje, Harry Truman nyílt cionista és a zsidó államot támogató programot adott.

Természetesen nemcsak ebben a negatívumban nyilatkozott meg Aba Hillel Silver szerepe az UNO döntő felosztási határozatának kivívásában. Az amerikai küldöttség nevében ő tartott feledhetetlen szónoklatot az UNO politikai bizottságának ülésén. Már megjelenése is, 190 centis magassága, páratlan szónoki képessége és beszédének meggyőző ereje rendkívüli hatást tett a hallgatóságra.

Olyan érdemek ezek, amelyekért Cleveland arany-szárú reformrabijába beírta nevét a zsidó történelem lapjaira. Csakhogy, amikor a demokrata kormányzat meg szilárdult és Harry Truman 1952-ig zavartalanul tartotta kezében az Egyesült Államok irányítását, pártállása már nem előny, hanem hátrány volt a részére, nem is került azóta sem a ZOA élére, amelynek diszelnöke lett s mind a mai napig az maradt.

Mi volt Dávid Ben Gurion örök szövege — vasárnap este elmondott egész-tesztel beszédje? Hogy az UNO felosztási határozata papírdarab maradt. Az angolok szabotálták, az arab államok fegyveres támadással akarták megsemmisíteni a kis cionista települést. A Hágáná, a Pálmách, az Écel, a Lechi, s a belőlük alakult regurális zsidó hadsereg hajtotta végre az UNO határozatát, ismét igazolva a régi történelmi tény, hogy egy nép sorsát mindig maga a nép dönti el.

Csakhogy ez a megállapítás mit sem von le annak a jelentőségéből, hogy a fel szabadító háború vívmányait nem értékük volna el az UNO 1947 november 29-iki határozata nélkül s ennek kivívásában az egész nép együtt küzdött, Erec-Jiszráelben a harcok és

vezérek, az Egyesült Államokban az országért aggódó zsidóság és vezérek. S öröm volt hallgatni vagy olvasni a Silver születésnapján elhangzott beszédekből, hogy ezen a téren most tisztázódott a fogalmak, a két tábor leszögezte, hogy e történelmi tény megítélésében tökéletesen egyetért.

Annak azonban nem örülünk olyan nagyon, hogy az amerikai cionista vezetők annyira elválasztják egymástól az országban való letelepedés parancsát és a cionista érzelmeiket. A két között ugyanis nem szabad, nem is lehet választóvonalat húzni. A cionista szemlélet egyenes konzekvenciája, hogy az, aki ezt a szemléletet vallja, vagy legalábbis fia avagy unokája — Izráelt fogja választani lakhelyéül.

A cionista megvalósítás gondolatát, annak propagálását elhanyagolta az amerikai zsidóság. Tudjuk, nehéz az amerikai jólétből a kedvezőtlenebb izraeli viszonyok közé leszállani. De a cionista megvalósítás mindig is az igények csökkentésével, áldozathozattal járt együtt. A két világháború közötti chaluci szervezettek tagjai nem élhettek olyan nyomoruságban a galiciái vagy északerdélyi zsidótelepekben, hogy ne lett volna jobb dolguk otthon, mint a kezdetleges kibucokban. Sátorral előkelőbb lakhelyük volt a még tizenkétgyermekes zsidó családok ivadékaiknak is Európában. Mégis idejötték, sátorban lakni. S így teremtették meg azokat az alapokat, amelyekben ma Izrael állama nyugszik.

Az a nemzeti hevíület, amelyet a Hitler-előtti Európa zsidó ifjúsága érzett Erec-Jiszráel iránt, az amerikai zsidóság fiatalágát nem hatotta át soha. Azt a néhány elszigetelt esetet, amikor chalucok jöttek Izraelbe Brooklynból, nem lehet általános tünetnek nevezni.

Az amerikai cionisták izraeli kongresszusán határozatot hoztak az ifjúsági szervezetek munkájának támogatásáról, a chaluci lendület felélesztéséről.

Az érdekes ideológiai vita, amely a kongresszuson elhangzott és mindannyiunknak komoly élvezetet szerzett, történelmi tetteit teljesítné, ha az amerikai zsidó ifjúság nemzeti öntudatának feléledését, a chaluci lelkesedését és megvalósítási elindítását eredményezné.

Egy ember az utcáról

Egyik héber reggeli lapunk szerint a két nagy vörös hatalom szembekerülését „nem szabad kihazsnálatlanul hagyni. Ha részen leszünk — írja — lehet, hogy a hatalmas kommunista Kínával megfelelő kapcsolatokat tudunk kiépíteni”.

Nem hiszem, szerkesztő úr, hogy ez lenne Izrael útja. Több okból nem hiszem. Mindenekelőtt tisztázunk kell néhány lényeges pontot. Reméljük, nincs értelmes újságolvasó Izraelben, aki ne tudná, hogy Oroszország és Kína között nem ideológiai ellentét miatt tört ki a hidegháború között a leghidegebb. Fényes bizonyíték erre az a térkép, amit a kínaiak hónapok óta terjesztenek az egész világon.

A gyanútlan ember nézi, nézi a térképet és nem ismer rá Kínára, a maira, mert a térképen Kína határain belül látatók mind azok a területek, amelyek a cári Oroszország a múlt század folyamán lassú részletekben leharapdált a Mennyei Birodalomból, ahogyan akkoriban Kínát nevezték. Nem tévedtek: mennyi volt a zsákmány, amit összeraboltak az ópiummármorban magát a mennyországba képzelő Kínában... igazi Mennyei Birodalom volt hát. Szóval az ideológia csak alázás, a régen táplált fehér gyűlölet és az új sarga imperializmus kamufalazza.

A múlt század elején angol kereskedők bukkantak fel a kínai kikötőkben, ópiummal megrakott hajókon. A kínai kormány észbekapott, megtiltotta az ópiumbevitelt és az ópiummal való kereskedést. Az angol flotta erre elfoglalta Sanghait, Kanton és a többi fontosabb kikötőt. Ez a diestelen akció ópiumháború néven került a történelemkönyvekbe, s 1842-ben azzal végződött, hogy a kínai kormány a nankingi „szerződésben” szabadította az ópiumkereskedelmet.

Az ópiumháború végzetét kínának. Figyelmen kívül hagyva, hogy az ópium elterjedése a kínai népet nemzeti csapásként sújtotta, az angolok rájöttek, hogy Kína ellenállóereje majdnem egyenlő a semmivel. Erre a legfontosabb kikötőket és a környező területeket szó nélkül megszállták és berendezkedtek, ahogyan a gyarmatokon szokásos volt. A többi tengeri hatalom is étvágyat kapott. Sorra jelentkeztek a franciák, a németek, Amerika és Oroszország a zsákmányon, vagyis a Kínával való kereskedésen való osztozkodásra. A francia csapatok például egész Pekingig nyomultak. Végül 1858-ban megint békét kötöttek, de néhány év múlva újabb területeket szálltak meg a fehérek. Az oroszok pedig lekanyarították Mongólia és Mandzsúria egy részét. Továbbá a háromszöglet Afganisztán-Kína-Szovjetország határán és még néhány stratégiai fontos pontot.

Mikor betelt a pohár, a kínai kormány megpróbálta lerázni testéről a rátapadt piócákat. Ezt nevezték a nyugati hatalmak boxerláadásnak. Az egyesült hatalmak természetesen ezt is leverték és újabb, békének csufolt bélyéget raktak a rendetlenkedő Kínára.

Ilyen emlékekkel a szívükben csakugyan nem nagyon szerethetik Kínában a fehéreket.

Az oroszok nagykiterjedő sít volt kínai területeket birtokolnak még ma is, de a kommunista Kína emlegett legújabb térképén már mind a kínai határon belül fekszik és tévedésből hozzákanyarítottak további nagy országrészeket is.

Erről van szó, nem ideológiáról. Az oroszok régen tisztában vannak, mit várhatnak Kínától, ha erőre kap.

A fejlődő kínai imperializmus hódító mohósága együtt nő erejével. Amikor csak annyira futotta erejéből, amennyi Tibethez kellett, letiporta ezt a jámbor, védtelen népet, egy részét kiirtotta, az országot kifosztotta és az életbenmaradtakat súlyos járomba hajtotta. Még meg sem szervezte 6-700 millió népét, már India is kapott egy kis kóstolót abból, ami még rá vár. Ahogyan a barna India reszkető sárzó szomszédjától, ugyan úgy éri Kína többi szomszédja is a ránehezülő behemót új imperialista rettenetes súlyát.

Ebben az óriások világrengető drámájában, mi, a kicsinél is kisebb Izrael, még statiszták sem lehetünk, csak szépen meglapulva szívatjuk az ópiumpipát és ábrándozhatunk csodákról, amikre éppen úgy számíthatunk, mint ahogy évezredekkel ezelőtt megszoktuk itt, a judeai hegyek között. Mi, kérem, „ne legyünk résen” és „ne igyekezzünk kihasználni az alkalmat”, mert könnyen megégethetjük az ujjunkat.

Egyelőre ne is gondoljunk magunkra, mert nem rólunk van szó, hanem arról, hogyan fogja „kihasználni az alkalmat” Amerika? ... Ne mi, hanem Kennedy „legyen résen” és táncsádó! És ha netán rossz tanácsot kap tőlük, amire félve gondolunk, őszinte szívvel kívánjuk, hogy ismerje föl a helyes utat, mert az emberiség sorsa függ tőle és Chruscsevtől.

Számos jele van, hogy úgy Washingtonban, mint a Kremel falai között nagy a lepezett feszültség, mint mindig, amikor sorsdöntő elhatározások előtt állanak egy nép vezetői. Ha Kína titkolhatóan végül egymás karjaiba kergetik a két legnagyobb (ma még legnagyobb) hatalmat, vessek le régi ruhájukat, amelyek a kölcsönös bizalmatlanság és félelem szálából szöttek és csodálkoznak, milyen más képet kap egyszerre a világ.

A Moszkvában most üléső konferencia, mint tudjuk, az atomrobbantási kísérletek megszüntetésével foglalkozik. Az ugyanakkor Oroszország és Kína között dúló látványos „ideológiai” kötéltűzés első következményeiként a régihez nem hasonlítható, engedékeny hangon tárgyal a három nagyhatalom. Még nincs is megegyezés, de már szinte anakronisztikusan idejéltmultnak hat az atombomba kísérletek megszüntetésének problémája... azoknak is máshol jár most az eszük.

Golda Meír külügyminiszterünk sem alaptalanul mondta, hogy a moszkvai

tárgyalások kimenetele befolyással lehet a Közelkeletre és Izraelre, valamint arab szomszédai viszonyára, meg hogy ezeknek a tárgyalásoknak forradalmi jelentőségük lehet a nemzetközi kapcsolatok egész vonalán.

Ha megtörténne a nagy fordulat, ha értelmét vesztené a józan emberek szemében eddig is értelmetlen hidegháború, annak kedvező következményei jelentkeznek az egész világon, tehát a mi körzetünkben is, mindenütt, ahol valamilyen formában verseny, rivalizálás fejlődött ki Amerika és Szovjetország között. A két nagyhatalom félelme, a kölcsönös bizalmatlanság sokkal mélyebben beette magát nemcsak a politikuskok, de a nagy tömegek lelkiéletébe is, az megszüntetni óriási feladat. És ha megszűnt ott is — itt is a bizalmatlanság, még súlyosabb feladat előtt áll Nyugat is. Kelet is... akkor a bizalom léte körül kell létrehozni — ne nevesen szerkesztő úr — közösen megszerzett propagandával.

Első, vagy egyik első lépésnek véljük Chruscsev hozzájárulását a felek kölcsönös, korlátlan helysni ellenőrzéséhez a másik hatalom területén. Eddig elzárkózott ettől, azzal megokolással, hogy nem engedheti meg saját országában a kémkedést. Hasztalan ismételték az amerikaiak, hogy nekik nincs kifogásuk az oroszok tetszés szerinti ellenőrzésével szemben.

Ha a hatályos ellenőrzést Moszkva kémkedésnek tartja, akkor kémkedjenek kölcsönösen mindaddig, míg a bizalom érzése természetes lelkiállapot lesz mindkét oldalon és az ellenőrzés fölöslegessé válik, mert érdekel csak szép lassan egybehangolódni és csaknem azonosakká válnak.

No de ez mind a jövő zenéje, egy kicsit vágyalom is, de nem irreális, mert valóságga válhatik.

És ha valóra válnak a vágyalmok, akkor kerüljenek sorra a világon elszórt kisebb-nagyobb viharsarok. A vihart derűs napok felváltja minden szögletben felváltani. Akkor jön el az ideje, hogy mi is felnyitjuk az ujjunkat... jelentkezhettünk.

Ha elkövetekzik ez a paradicsomi állapot, ha megszűnik itt, a Közelkeleten is az oroszok és az amerikaiak versengése, Nasser ur plüre esik... hasonlatossá válik ahhoz az odaliskhoz, akinek a kegyeire már senki sem pályázik.

El tudja szerkesztő úr képzelni azt az időt, mikor az arabok részére legjobb üzlet a béke lesz Izraellel — és a mi részünkre is? Ha el tudja képzelni... hohó, kialudt az ópiumpipák, gyűjtünk meg benne még egy adag ópiumot.

Faragó Miklós

RAM Special
K300
fehérit és fertőtlenít

mindent tisztít a házbán — a konyhában

Küldjön
IKKA-csomagot
vámmentes magyarországi rokonainak és barátainak

A június (6. sz.) listán feladott megrendeléseket július 10-én osztották ki.

A júliusi (7. sz.) listát — augusztus első felében történő kiosztásra

júl. 24-én, szerdán lezárjuk

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUSALEM: Vajda Jolan (helyettese Boros Sándor) Górgó után 5-7-g a Tuv Táam cukrászdában, King George 9.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27., 1. emelet, d. e. 10-12 és délután 5-7 óra között. Telefon: 65052.
HAIFA: Léber ékszerüzlet, Nordau 21., délután 4-7 óráig.

Levelezést kizásólag: G. Kemény, Tel-Aviv, Ben Jehuda 27., címre kértünk.

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség.

1963 VII 19 Uj Kelet 3

Miért van szükség Pereszre?

Egymás között...

— MAGYAR-ZSIDÓ KURIR —

Ha majd eljön az ideje annak, hogy szabadon és minden korlátozás nélkül megírják Izrael elmúlt évtizedének történelmét, akkor minden bizonnyal teljes és különálló fejezetet kell majd szentelni annak a most mindössze 40 éves „fiatal” embernek, aki minden tulzást nélkül az izraeli „atomkutatók atyja” néven vonult be a történelem lapjaira.

Simon Pereszről van szó. Arról a „problematikus fiatalemberről”, aki Dávid Ben Gurion volt miniszterelnök és hadügyminiszter egyik nem is olyan régen tett burkolt célzása szerint „mindenki másnál többet tett” ebben az országban Izrael honvédelmének megerősítése, megszilárdítása és a hadsereg ütőképességének biztosításáért. A modern hadviselés, az egyre inkább elektronikus berendezésekre alapozott félelmetes fegyverek és az életről-halálra menő közelkeleti fegyverkezési versenyben természetesen senki, egyetlen felelős tényező sem részletezheti, miben áll Simon Peresz érdeme.

Nyilvánvaló azonban, hogy valami fenomenális eredményt érhetett el ez a „fiatalember”, ha még pártjának „öregjei” is, akik az utóbbi hetekben ismét kíséreltetek, hogy feltartóztassák az ifjú nemzedék természetes térfoglalását, még ők is kiálltak Simon Peresz mellett. Igaz ugyan, hogy ez a kiállítás még nem hozott eredményt.

A külpolitikai és biztonsági kérdésekkel foglalkozó miniszteri bizottság összetételéről még nem jött létre a megegyezés. Pedig a kormány már három hete készen áll és megalakították annak összes miniszteriális bizottságait. Ez az egyetlen testület az új Eskol-kormányban, amely még mindig nem tudta megkezdni normális tevékenységét.

A külügyi és hadügyi miniszteri bizottság, amelynek összetételéről az 1961-es koalíciós egyezmény értelmében nem a miniszterelnök dönt, hanem a kormánykoalícióban résztvevő pártok.

Az összes pártok együttesen és kölcsönös megegyezés alapján. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy a Vallásos Nemzeti Párt és az Achdut Háádóvát hozzájárulása nélkül — abban az esetben is, ha már létrejött az egységes vonal a Mápájon belül — nem lehet kialakítani ezt a kétségkívül legjelentősebb és legfelelősségteljesebb miniszteri bizottságot.

A héten folytatódott a tárgyalások a koalíciós partnerek között, hogy áthidaló megoldást találjanak a miniszteri bizottság megalakításával járó problémákban. A probléma lényege igen egyszerű: Simon Peresz.

Az ő részvétele, illetve teljesjogi tagként való bevonása ellen tiltakozói erővel az Achdut Háádóvát.

Sérvkötők
Fűzők
Gumi-harisnyák
Ludtalpbetét
az ország vezető szaküzletében:
ORTHOPAEDY
KURT LABO és FIAI
Arlozorov 8 Tel. 66376
Autóbusz:
2, 5, 10, 11, 15, 16, 40, 21

4 Uj Kelet 1963 VII 19

Irta: Dán Ofry

A vallásosok állítólag már békésebb hurokat pengenek és hajlandók segédkezni nyújtani a „Peresz-váltság” békés felszámolásához. Felvetődik a kérdés, mi az oka annak, hogy ilyen konokul és — ha szabad egyéni véleményt is kifejeznünk — ilyen ésszerűtlen módon ellenzik Peresz „egyenjogúsítását” abban a miniszteri bizottságban, amelynek feladata azokkal a sorsdöntő kérdésekkel foglalkozni, amelyeknek Simon Peresz élete legjavát szentelte.

Formailag a gáncoskodók azzal érvelnek, hogy

SIMON PERESZ

Peresz mindössze alminiszter és jogi szempontból nem lehet teljesjogi tagja egy miniszteri bizottságnak.

Valójában azonban sokkal mélyebb indítékok húzódnak meg a Peresz elleni oppozíció mögött. Simon Peresz, aki 30 éves korában már Izrael hadügyi államtitkára volt, talán mindenkinél jobban szimbolizálja azt az irányvonalat, amely Ben Gurion kormányzása és teljes támogatása mellett alakult ki az évek során. Ezt a vonalat héberül „bicaizim” néven emlegetik. Magyar nyelvre fordítva úgy határozhatnánk meg ezt a fogalmat, hogy a „bicaizim” hívei a tetteknek, a végrehajtásnak, a gyakorlati és kézzelfogható akcióknak az emberei.

Röviden — a tettek emberei. Ez az irányvonal ma nem csak Izraelben, de a világ számos más országában is érezhető. Amerikában, ahol a negyvenes évek elején járó Kennedy elnök irányította az adminisztrációt, szintén egy sajátos, amerikai jellegű bicaizmus kezd tért hódítani. Ezt nemcsak a kuleszpozíciókban helyet foglaló feltűnően sok fiatal arcból állapíthatjuk meg, de fogalmat nyerhetünk a lendületes „uj Amerika” jellegéről, a washingtoni kormány tettein keresztül is.

...Kuba... az acélkar-tettek letörése... a néger probléma felszámolására irányuló bátor kezdeményezés... szilárd kiállítás Berlinben... Vég nélkül folytathatnánk azoknak a példáknek felsorolását, amelyek a fiatal amerikaiak új vezetésének lenyűgöző vívmányait bizonyítják.

Mi azonban nem Amerikával, hanem a mi kis országunkkal, a mi nagygyá növekedett problémáinkkal kívánunk foglalkozni. És csak azért említettük a nagy Amerikát, hogy érzékeltesük: tulajdonképpen egy univerzális jelenség térségi hatását állunk szemben.

Simon Peresz azokat a rendkívüli tehetséget, lenyűgöző munkabírást és dinamikus „fiatal” embereket képviseli, akiknek tettei biztositják az „öregre” és a pártközi szempontok miatt gáncoskodó „fiatalok”, mint például Jigál Alon munkaügyi miniszter számára a lehetőséget, hogy Peresz és az általa képviselt lendületes munkamódszert nyugodtan bírálják. Simon Peresz ellen hosszú évek óta kiméletlen pszichológiai hadjárat folyik. Kezdetben a Mápájjal ellenséges külső tényezők állították a sugdolózások mögött, később a kormányparton belül is felerősödtek azok a hangok, amelyek Pereszben a minden társadalmi és humánus ideált semmibe vevő és csakis az állam érdekeit szem előtt tartó adminisztrátort látták. Képelembeli diktatura vesztélyét látták Simon Pereszben. Különösen a szerencsétlen Lávon-ügy két év előtti kirobbanása idején erősödtek fel a Peresz elleni hangok. Ő azonban sziklaszilárdan állt a helyén. Semmi és senki sem tudta megingatni hadügyminiszteri pozícióját, amely Dávid Ben Gurion gránitzerű egyéniségére támaszkodott. Az „öreg” vakon bizott legközelebbi fiatal munkatársában, akit ő nevelt nagygyá, ő vitt előre a pártpolitikai és állami ranglétra különböző lépcsőfokain. Simon Pereszben látták Ben Gurion természetes örökösét abban a hadügyminiszteri székben, amelynek irányítása és példás megszervezése hosszú-hosszú évek óta *gyakorlatilag* amugyis Peresz vállain nyugodott. Ennek ellenére Ben Gurion mostani távozásával Peresz — a Mápájon belüli sajátos erőviszonyok miatt — még nem tudta elfoglalni azt a helyet, amelyre eddigi eredményei alapján már rádtartott volna. Maradt az alminiszter Eskol alatt. Minthogy azonban Ben Gurion távozásával sokkal jelentősebb és politika-formáló szerephez jut a miniszterek külügyi és hadügyi bizottsága, magától értetődően Peresz is teljesjogi részt kért annak munkájában. Ha ugyanis méltó, megfelelő és képes arra, hogy az izraeli hadsereg egész felszereléséért feleljen, — úgy méltó kell hogy legyen arra is, hogy legalább egyenjogi partnerként, egy asztalnál üljön a vallásos belügyminiszterrel, az Achdut Háádóvát tartozó munkaügyi miniszterrel, amikor például arról van szó, hogy tiz-, vagy százmilliókat ilyen, vagy

olyan rakéta fejlesztésére fordítanak.

Kétségtelen: ezen a téren Peresz a par excellence szakértő. Ha az állam, a Mápáj és a kormánykoalíció nem akar teljesen lemondani Peresz szolgálatairól, úgy kénytelen bevonni abba a bizottságba is, amely legfőképpen a Peresz mindennapi tevékenységére vonatkozó irányelveket szabja meg.

Vannak ugyan a Mápájon belül is olyan körök, amelyek a kormánykoalíció bizonyos tényezőihez hasonlóan és az ellenzék teljes támogatásával kifogásolják Peresz külpolitikai koncepcióját. A bírálók azzal érvelnek, hogy Simon Peresz mindent a „reches” (beszerzés), a fegyverek és a katonai-tudományos potenciált erősítő bevásárlások fényénél it meg. Azt állítják a bírálók, hogy Peresz külpolitikai érdekeinket a hadfelszerelési és a tudományos, technológiai beszerzés primátusának rendeli alá. És ennek a vonalnak az eredménye, hogy Simon Peresz az úgynevezett „európai orientációt” képviseli a kormányon belül.

Ugyanakkor mások helytelenítik az Európára való döntő támaszkodást és hangsúlyozzák, hogy ez a felfogás azért téves, mert Peresz a *pillanatnyi* bevásárlási feltételekhez akarja idomítani egész külpolitikai káncát, jöjjön a távoli jövő szempontjából továbbra is Amerikára, a szabad világra döntő és irányító hatalmára kell építeni. Ez a két felfogás áll szemben egymással.

Állásfoglalás nélkül szükségesnek látszik leszögezni, hogy ha ilyen lényegbevágó dilemmák állanak felelős tényezőink előtt, hatványozottan indokolt, hogy helyet adjanak a külügyi és hadügyi miniszteri bizottságban annak az embernek, aki az egyik felfogást képviseli.

Peresz talán az egyes számú „fiatal ember” ebben az országban. A Mápáj „öregéből” álló vezető gárda mély bölcsességről és éleslátásról tett tanúságot, amikor töretlenül kiállt Peresz mögött a bizottsági tagságra vonatkozó követelésében. Beválasztása nemcsak újabb presztízsszerzés Peresz számára, de egyben elismerése is annak, hogy a Mápáj és ezzel az egész ország nem hajlandó lemondani ennek az embernek a szolgálatairól, csak azért, mert — fiatal.

A munkaadókhöz és a tartalékos katonai szolgálatot teljesítőkhöz

A tartalékos katonai szolgálatról intézkedő törvény (visszatérítés) módosításának megfelelően 1963. ápr. 1-től kezdődően a tartalékos szolgálatot teljesítőnek a 15-ik napért és a további szolgálatért magasabb arányú visszatérítést fizetnek, mint a szolgálat első 14 napjáért megállapított visszatérítési százalékarány.

A megtérítés százalékarányai a következők:

Családi állapot:	A szolgálat első 14 napja után	A 15-ik nap és az utána következő időszakban teljesített szolgálatért
nőtlen	50% a fizetésből, vagy a jövedelemből	85% a fizetésből, vagy a jövedelemből
nős, gyermektelen	65% a fizetésből, vagy a jövedelemből	95% a fizetésből, vagy a jövedelemből
nős és legalább egy gyermek atyja	80% a fizetésből, vagy a jövedelemből	100% a fizetésből, vagy a jövedelemből

Ha egy pénzügyi éven belül (április 1-től március 31-ig) több alkalommal teljesített szolgálatot a tartalékos katona, úgy a felemelt visszatérítésre való jogosultságot minden folyamatosan teljesített 5 nap, vagy annál hosszabb szolgálat beszámítása alapján állapítják meg.

A munkaadóhoz
Néhány napon belül személyes levelet fog kapni a Nemzeti Társadalombiztosító Intézettől, teljes magyarázattal az új törvénymódosítás életbeléptetéséről. Kérjük, hogy mint a multban, ezalkalommal is nyújtson segédkeztet a törvény gyors és eredményes végrehajtásához.

A tartalékos katonai szolgálatot teljesítők kárpótlására szolgáló összehasonlító fizetési alap

A New Yorkban megjelent „Az Ember” című hetilap főszerkesztője, dr. Klár Zoltán lapjának legutóbbi számában cikket ír Schön Dezső „A jeruzsálemi per” című könyvéről. A cikkirő méltatja a könyv fontosságát, dokumentáris értékét, és elsőrangú forrásmunkának nevezi a művet, amely mind riporter, mind publicisztikai szempontból kitűnő teljesítmény. „Véleményem szerint ez a könyv szerfölött megérdemelne, hogy angol nyelven is megjelenjen és a legfontosabb harci eszközé váljon az Eichmann tiszttára mosni és ártatlannak feltüntetni akaró neonáci skriblerék... kísérleteivel szemben”. Végezetül a cikk arról szól, hogy a közelmultban megalakult Ené Brit Budapest páholy legelső kulturális ülésének napirendjén szerepel majd Schön Dezső „A jeruzsálemi per” című könyve angol nyelvű kiadásának kérdése.

A jeruzsálemi Jád Vásem emlékszemléknapján július 8-án megrendítő ázkára volt a Zala-Veszprém Somogy vármegyei mártírjainak gyásznapján. Dr. Komlós Ottó, dr. Tennen Béla a Jád Vásem, dr. Szenes Mihály amerikai rabbi pedig a résztvevők nevében mondott megrázó emlékszemléket.

A párisi Irodalmi Ujság új számában Fenyő Miksa írt érdekes cikket Horthy Miklós titkos iratairól és Ladányi László Izraelben élő író „Gombok” című novellája is megjelent.

A natanjai WIZO-ban Gács Teri, a hosszú betegségéből felépült írónő, nagy sikerű előadást tartott. A megjelent közönség lelkes tapsokkal köszöntötte a munkájához visszatérő Gács Terit.

Buchinger Debora és Beck Mordecháj házasságot kötöttek. A fényes lakodalom a tel-avivi HOH Social Centerben zajlott le. Buchinger Debora, néhai Buchinger Manó szociáldemokrata vezér és publicista unokahuga, akinek özvegy édesanyja Buchinger Hilda az Ichilov belgyógyászati osztályának dolgozója és emellett rendszeresen ír külföldi lapokban szép-irodalmi tárgyú írásokat. A közelmultban Venezuelából kapott irodalmi díjat.

Magánforrásokból eredő értesülések szerint Kovács Dénes, a londoni Népszava magyar-zsidó szerkesztője Bécsbe költözött. Kovács Dénes, Zsolt Béla „Haladás” című lapjának volt munkatársa, majd mint humorista vált ismertté Magyarországon a londoni „Fakutya” című lap jelenlegi szerkesztőjének, Vajda Albertnek volt szerzőtársa Budapest-n. A híres „Vajko” pár (Vajda-Kovács) nagy sikereket aratott Magyarországon a könnyűművészetben. A társ-szerzők mindketten elhagyták 1956-ban Magyarországot és mig Vajda Albert, a „Fakutya” c. lapot alapította meg, addig Kovács Dénes elváltta Kéthly Anna lapjának, a „Népszavának” a szerkesztését.

Ünnepélyes körülmények között tartották meg a Birávi cfáti vallásos iskola 40-ik évfolyamának záróünnepségét. Ez alkalommal a szarvasi származású Schönwald Mose igazgató a jelenlegi évfolyam végzettségének, Gálili Avrahám-nak átadta az általa terve-

zett iskola-cimer kivitelezett példányát. A kisdíjak által tervezett cimert 400 év előtt írott Sulchán Áruhon alapszik. Gálili Avrahám egyébként lapunk munkatársának Gálili Ervinnek a fia.

Fiatal pesti szobrászművész, Gyenes Tamás elkészítette a mártírhalált halt zsidó író, Gelléri Andor Endre portréját. A terveket szerinte a kitűnő szobrot a magyar főváros III. kerületében Gelléri Andor Endre szülői házában állítják fel.

Nomi Duschinsky és Dávid Lifszitz a napokban tartották eljegyzésüket. Az ifjú menyasszony Éli és Bráchi Duschinsky, a köztisztviselőben álló magyar-zsidó házaspár leánya.

A Bné Herzl hétfőn rendezte meg saját helyiségében a tradicionális Herzl-emléknapot, amelyet az alkalommal szüfólagos töltött meg az érdeklődő közönség. Az ünnepélyt dr. Engelberg Dezső, a Bné Herzl ügyvezető elnöke vezette be, majd Szamek Jákó zsolotáréneke és El mále rchámim imája után dr. Berg József főrabbi tartott emlékszemléket. Simon Tibor elszavaltta Giszkalay János: „A Messiás heroldja” című versét. A mély hatást keltő emléknapot a Hatikva hangjaival ért véget.

A Kanadában megjelent „Hagyomány” című magyar cionista lap legújabb számának vezetőcikke dr. Tomaszoff Baruch írta. A lap bemutatja Zalmán Százt Izrael államelnökét számos izraeli vonatkozású cikkek közlő.

Darvas Liliólvastunk a new-yorki „Az Ember”-ben. A nagyszerű színésznő — Monár Ferenc özvegye, aki évek óta játszik a Broadwayn, újabban a színművészet mellett különleges tevékenységet is folytat és banketeket, valamint más ünnepségek rendezését vállalja. A művésznő elmondja a lap hátsólapján, hogy megrendeléseket magyaros jellegű kosztort készítt és sikere vetekedik színpadi sikereivel.

Az elmúlt héten Rámát Avivból két ismert magyar-zsidó család utazott nyári szabadságra Európába, illetve az Egyesült Államokba: Sproncz József, az első magyar nyelven megjelent deportációs élményregény, a „Fogoly voltam Auschwitzbán” szerzője utazott családjával együtt Svájcba, ahol lágerbarátjával, Otto Frankkal (a tragikusorsú Anna Frank édesapjával) fog találkozni. — Gellért Imre, a tel-avivi adóhivatal főtisztviselője, a budapesti Mizráchi mezoaom egykori ismert alakja családjával együtt Amerikába utazott.

Hétfőn este a Kol Jiszráel sugározta a „Fekete visontagságok” című igen érdekes színjátékot, mely az ébredő afrikai országok problémáiról szól. A darabban igen fontos szerepet kapott Rónai András, az Ohel színház tagja.

Dr. Szendrey Alfréd professzor (Budapest, 1884), a világszerte ismert muzkológus és karmester, aki jelenleg egy los-angelesi templomi zene- és énekvezetője, rövid tartózkodásra Izraelbe érkezett, hogy néhány évvel ezelőtt megjelent nagy zsidó zenei bibliográfiájának 2. kötetéhez anyagot gyűjtsön.

Magyar nyelvterületi mozgalmai emberek a Vallásos Nemzeti Párt legfőbb vezetőségében

A Mizráchi és a Poél Hámizráchi most lezajlott országos kongresszusán a két párt által alkotott Vallásos Nemzeti Párt legfőbb vezetőségébe több volt magyar nyelvterületi ismert mozgalmai embert is beválasztottak, ami nemcsak a magyar mozgalmai vezetők érdemeinek elismerését jelenti, hanem egyben fokmérője az országban élő volt magyar vallásos cionista tábor súlyának és befolyásának a Vallásos Nemzeti Párt életében.

A beválasztott volt magyar nyelvterületi Mizráchi és Poél Mizráchi vezetők névsorát, valamint mozgalmai múltjukat dióhéjban alább ismertetjük:

GOLDSTEIN MOSE
Az Ungvári születésű, a fevidéki vallásos cionista mozgalom ismert alakja, aki sok éven át volt a csehszlovákiai Mizráchi és Poél Mizráchi szervezet országos elnöke. A harmincas években bekezdett alijázta óta a mozgalom egyik aktív embere, aki hosszú évek óta benne van az országos vezetőségben, de ezenkívül ugyancsak a párt részéről több cionista kongresszuson viselt delegátusi tisztséget. Goldstein Mose a mozgalom több intézményének és osztályának a vezetésében vett részt az évek folyamán. Goldstein Mose Tel Avivban lakik.

JUSZT MOSE
A Nagyváradról elszármazott Juszt Mose, aki Erdély-szerte ismert vezetője volt a vallásos cionista mozgalomnak, hosszú évek óta a csehszlovákiai ifjúsági szervezet elnöki tisztségét is betöltötte. A náci megszállás idején deportációba került, amelyből visszaérkezve a Magyarországon működő nemzeti alapok egyik vezetőjeként működött. 1947-ben alijázott, azóta állandóan aktív tagja a mozgalom vezetőségének és az előző végrehajtó bizottságnak is tagja volt. Juszt Mose tel-avivi lakos, aki a párt részéről több cionista kongresszuson is mint delegátus vett részt. Ezenkívül a párt egészéért megjelent „Népünk” című hetilapnak volt főmunkatársa.

BISZTRICER JENŐ
Técsen született, a Ruszinszkoiban annakidején működött „Ceiré Hechaluc Hámizráchi” alapítója és vezető embere volt. A világháború után a vallásos cionista mozgalom által Európában életrehozott „Sóberit Hapléta” alapítója és vezető embere volt és ezenkívül a mozgalom által az állam megalapítása előtti időkben Münchenben kiadott „Jidische Stimme” főszerkesztője. A jiddisnyelvű újság erős segítőtje volt az országos alijázásért beindult küzdelemnek és az illegális alijázások is. A felszabadított háború idején alijázott és évek óta a Poél Hámizráchi végrehajtó bizottságának főtitkáránt működik. Bisztricer Tel Avivban lakik.

HERSKOVICS AVRAHAM
A Munkács környékéről származó Herskovics a háború előtt különösen a „Hechaluc Hámizráchi”-ban működött. 1939-ben alijázott és a vallásos „Sóberit Jicchak” kibuc tagja lett. Tízéves kibuc élet után is-

met folytatta a mozgalomban aktív munkáját. A Rámát Gámban lakó Herskovics Avraham ezidőszere a párt adóügyeinek a legfőbb intézője.

JUNGREISS-KOLIV MIRJAM
Nagyszombatban született, a vallásos ifjúsági mozgalom neveltje, aki 1936-ban alijázott. Hosszu éveken át az ifjúsági Bné Akiba mozgalom aktív vezetőségi tagja, ezenkívül a „Hisztradrut Hanoár Háovéd Hádáti” a Poél Hámizráchi munkáscsoportjának a megalapítója között foglalt helyet. Néhány év óta ennek az ifjúsági munkásszervezetnek az elnökeként működik. Bné Bráki lakos.

GOTTLIEB JISZRAËL
A munkácsi születésű Gottlieb születésű együtt 1936-ban alijázott. Megbízott édesapja az ismert ráv Mose Gottlieb volt. Gottlieb Jiszraël éveken keresztül a Bné Akiba mozga-

mai lakos és egyben Petách Tikva alpolgármestere.

lom aktivistája volt, később a szakszervezet vonalán működött. Az utóbbi időkben a Poél Mizráchi szakszervezetének az elnöke. Bné-bráki lakos.

Dr. D. C. ROSENZWEIG
A nyitrai (Szlovákia) születésű Dr. Rosenzweig ismert vezető alakja volt a csehszlovákiai Mizráchi és Poél Hámizráchi mozgalomnak. A harmincas években alijázott, azóta állandóan aktív vezetőembere az izraeli mozgalomnak és a pártban folyó alijázó és klita munkának is. A Szochnut osztályvezető főtisztviselőnek egyike és ilyen minőségben a Szochnut tel-avivi alijázóosztályának az élén áll. Dr. Rosenzweig élénk részt vesz a magyar nyelvterületi vallásos cionisták kulturális és társadalmi életében is. Dr. Rosenzweig Tel Avivban lakik.

KÜLPROBLÉMA

Írta: KISHONT FERENC

Eszkol: Rábotáj, itt fekszik előttem a vezérkar memorandumja az ajánlatokkal három páncélos divízióval a DX-11-es sztratégiai központosítás rakétákkal való felszerelésére, meg minden. Mi a véleményük, érdemes?
Csend.
Sapira: Középtávolságról van szó ugyebár?
Eszkol: Azt írják.
Sapira: Noesak.
Csend.
Eszkol: Csak tessék nyugodtan hozzászólni.
Abu Even úr, helyettes miniszter-elnök öccsöccsének: Népünk csodálatos feltámadásának lenyűgöző folyamata nem lehetne lehetséges a kor bámulatos követelményeinek megfelelő tüzérszámok nélkül.
Golda: Kétségtelenül. Hol van Dá-ján?
Eszkol: Frakciózik.
Sapira: Akkor döntsön maga.
Eszkol: En? Miért pont én?
Sapira: Mert maga a hadügyminiszter.
Eszkol: En? Ja persze. Jóllehet nem vagyok most diszponálva.
Jigál Alon: Véleményem szerint ki kell kérni a felsőbizottság döntését.
Golda: Szabadságon vannak.
Csend.
Eszkol: Akkor meg lehet őt most kérdezni?
Golda: Kérem, de csak odakünn.

Eszkol: Bővítés. (Kimegy. Az ajtó előtt ül Simon Peresz egy sámlin.) Mondja Simon, a maga véleménye szerint érdemes megvenni ezeket a rakétás dolgokat?
Simon Peresz: Nem érdemes.
Eszkol: (visszatér a bizottságba) Nem érdemes.
Jigál Alon: Miért nem?
Eszkol: Rega. (Kimegy) Miért nem érdemes megvenni?
Golda: (kikiabál) Ajtó! (Eszkol bezárja a kivilót az ajtót).
Simon Peresz: A DX-11 elektronikus irányító szerkezete nem tudja kiküszöbölni a felsőhatás holtteret találati hatékonyságát.
Eszkol: Zehu (visszatér a bizottságba) Narraschkeiten.
Jigál Alon: Kukuuskált! Mikor beszélt magával bekukuuskált!
Eszkol: Nem igaz. Legalább két lépésnyire ül az ajtó.
Golda: De hallgatózik!
Abu Even úr, helyettes miniszter-elnök öccsöccsének: Népünk csodálatos feltámadásának lenyűgöző folyamata...
Eszkol: Aváde. Szóval hogy döntünk?
Sapira: Tegyük a kérdést szavazásra. Ki melle? (megszámlálja a szavazatokat). Egyhangúlag a rakéták beszerzése mellett. Nagyszerű! Eszkol, hívd fel az öreg, hogy most mit csináljunk?

Kiadom az emlékirataimat

Legutóbb a lapok hasábjain kitergetett szigetországi eseményekben főszerepet játszott fiatal leánykák példáján okukba én is elhatároztam, hogy kiadom az emlékirataimat. Hamar, hamar, éjt nappallá téve megírtam egy vázlatot és sürgős jellel küldtem el ahhoz a bizonyos világglaphoz, illetve ennek ügyintézőségére, amely a fentemlített leánykák emlékiratáért igen magas díjakat fizetett. Rövidesen meg is érkezett a válasz, melyben nagyon udvariasan felkértek arra, hogy próbáljam meg az általuk javasolt csekély változtatásokkal emlékirataimat átírni s akkor sokkal nagyobb esélye lesz, ha továbbítják a lapokra.

Az ügyintéző javaslatára hevenyészett fordításban körülbelül így hangzik:
„Nagy kár, hogy életrajzában bizonyos iskolák elvégzése is szerepel, mert legutóbbi tapasztalataink azt mutatják, hogy azok a hölgyek, akik mostanában nagy sikerrel adták el emlékirataikat, már igen korán, 15-20 éves korukban kerültek be felsőbb társadalmi körökbe, egyik se végzett komolyabb iskolai tanulmányokat. Így azt javasoljuk, helyes lenne legalább a Zeneművészeti Főiskolát elhagyni. Ugyancsak javasoljuk, hogy élet-

korából sziveskedjék többet letagadni, mert — ugyanakkor hivatkozással fentemlített hölgyekre — véleményünk szerint az érdekességeket az első 15-20 évbe kell sűríteni.

Csak kevésbé kellene általánosítani életrajzákat az a rész, mely az 1944. évi budapesti, dunaparti vérfürdővel foglalkozik. Ebben a formában ez már idejét múlt. Ezzel kapcsolatosan javaslatunk az, hogy úgy az évszám, mint a helyszín maradjon, csupán a vérfürdőt kellene furdósobai pezsgőfürdővé átírni s itt csupán arra kell ügyelni, ne hogy stílusbőrt kövessünk el, hiszen az 1944-es évben a bikini még nem volt divatban.

A zsidóüldözések ideje alatti tömeges magzatelhajtás megemlékezése azért nem érdekes, mert azt szaképzett orvosok végezték, ezért ennek teljes kihagyását javasoljuk. Ha azonban ezen orvosok közül akadt volna legalább egy, aki esetleg kerítéssel is foglalkozott, akkor ebben az esetben ennek több oldalt lehetne szentelni, akkor t. Cim emlékiratait magasabb összeget lehetne elérni.

A háborút követő inflációs időkben bizonyos régi-ségkereskedőknél értékesített műtárgyak megemlékezése csakis akkor lenne érde-

Az ujságokból

Dán, az egyesült nagy város

(HAAREC, független polgári napilap)
— Tel Aviv városának fejlesztési bizottságában Námir polgármester a Dán körzetben fekvő hét nagyvárosnak Tel Avivval való egyesítését ajánlotta, ha nem is közigazgatási alapon, de legalább városstervezési szempontból. Ipari körzetek, városi parkok, tengerparti üdülőtérületek, utak és csatornázás megépítése tekintetében. Námir polgármester valószínűleg Nagy-Londonra gondolt, ahol a főváros és körzetének összes települései között egy ilyenfajta közösség áll fenn. Az ország lakosságának mintegy harmadrészét magában foglaló hét városnak ilyen módon való együttműködése óriási hasznot jelentene büdzsétárius szempontból is. Megakadályozná azt a kettősséget, amely fennáll utépítés, csatornázás, gyári körzetek kijelölése és a közönség számára életszükségletet jelentő szabad terek és parkok megépítése tekintetében.

A Námir polgármester által felvetett javaslatra a Tel Aviv környéki néhány város részéről máris pozitív válasz érkezett. A félreértések elkerülése céljából azonban Námir polgármesternek részletesebb programmal kell jönnie és megnyugtania a saját városok ügyeinek intézésére féltékeny régi jisuvi vezetőket, hogy nincs szó az egymás ügyeibe való beleszólásról. Az egyesített Dán város létrejötte esetében a legelső feladat egy alapvető tervek elkészítése volna az egész Dán körzet ipari, kereskedelmi és ugynevezett zöldövezetének a megépítésére, amelyek azután az egyesülésbe tartozó városok közönségét együttesen szolgálnák.

A máceszsütés mártírjai

(HAMODIA, az Agudát Jiszraël hivatalos lapja) — Nagy író, vagy költő tollára van szükség annak a zsidó hősiességnek a megírására, amelyet a moszkvai „máceszper” vádlottai tanúsítottak a bíróság előtt. A vád „mácesz-spekulánsokról” beszél, de mi inkább a mácesz hőseinek neveznők őket. „A máceszra nekünk olyan szükségünk van, mint a levegőre” — mondotta a bíróság előtt az 59 éves Malká Breuj. Negyven éves kommunista uralom és nevelés után és 40 éves elnyomás után hangzott el ez a kijelentés az idős asszony szájából a bíróság előtt. A „banda” főnöke a 82 éves A. Katz, a vádak hallatára bizonyára az inkvizíció és az ott felhozott vádakra gondolt. Milyen szegénységi bizonyítvány mindez annak a nagyhatalomnak a számára, amely a maga úrhajósával a technológiai fejlődés élén akar haladni. Minden részvétünk a moszkvai fővárosi, aki állítógaz, mint tanu, bátran jelentette ki, hogy egy ilyenfajta perre nem volt precedens Szovjetországban. Sajnos a zsidógyűlöletből fakadó ilyen pörök az egész világon volt már precedens. A mácesz-sütés évszázadok óta foglalkoztatja az alacsonyhomlokú tömegek fantáziáját. Tulajdonképpen ez a per is abból a forrásból ered. A moszkvai „mácesz-spekulánsok” cselekedete és helytállása a zsidó történelem fényes lapja marad örökre.

A telekspekuláció a Kneszetben

(DAVAR, a Hisztradrut hivatalos lapja) — Az állami telkek eladásával kapcsolatban a vitában elhangzott tények tekintetében nincs semmi nézeteltérés. A telekspekuláció károsan hat ki a közszükségleti cikkekre árának alakulására is. A telekspekuláció és a felhajtott árak ezenkívül a középosztály lakásvizonyaira hat ki hátrányosan, mert ez a réteg a legnehezebben tudja előkeríteni azt az összeget, ami egy emberhöz lakhatási lehetőséget biztosítana a számára.

A telkekárak szűdületlen emlékedése, egyes spekulánsok gyorsan szerzett gazdagsága, erkölcsileg is romboló hatással van az egész társadalomra. A telkekkel való spekulációt annál könnyebben lehetne letörni, merthisz a szabad telkek 90 százaléka az állam kezében van.

Valóban itt az ideje, hogy a gazdasági élet fényesörökját erre a témára irányítsuk.

A négy tonna nehézvíz és a feltételek

(CHERUT, a hasonlónévű jobboldali párt lapja) — Első esetben nyújt nekünk Amerika a négy tonna nehézvíz-szel segítséget a béke céljaira folytatott kísérletek számára az atomenergia terén. Az ajándékot kísérő szövegben azonban van számunkra valami kellemetlen melléközlés: Amerika kikötése annak ellenőrzésére, hogy a nehézvizet az izraeli tudományos intézetekben valóban csak békés célokra fogják felhasználni. Amerikának Indiával is van megegyezése az indiai atomkóhoz számára juttatandó nyersanyag és más segítség tekintetében, de India tiltakozása után Amerika megelégedett azzal, ha az ellenőrzést csak az odaszállított anyag tekintetében gyakorolja. A mi esetünkben azonban arra kell következtetni, hogy az adakozónak az egyes munkahelyekre is jogában lesz ellenőrzést gyakorolnia.

Amerikának velünk szemben követett eljárása közismert. Az amerikai külügyminisztérium sokkal jobban vigyáz arra, hogy Izráel kezébe megfelelő mennyiségű fegyver ne kerüljön, mint ahogy vigyáz arra, hogy a tömegtől segített és a német tudósok által is erősen támogatott Egyiptomnak állandó fegyverkezést Amerika nemcsak, hogy nem akadályozza meg, de állandóan erősíti is. Ha most Amerika a négy tonna nehézvíz adományozásával kapcsolatban meg egy szélesebbkörű ellenőrzést is kíván magának, akkor ez ellen Izráelnek ugyanolyan önzéretesen kellene tiltakoznia, mint ahogy tiltakozott ellen India és tiltakozna Nasser is. A mi nemzeti becsületünk, vagy presztizsünk sem lehet kisebb értékű ezeknél az államoknál.

történet átutazása is érdekesebb lenne, ha római látogatása során beléköstölt volna egy kissé a „dolce vita” címen ismert olasz életrajzi életbe. Ugyanez áll kíváncsiul, illetőleg Izráelbe való megérkezése utáni időszakra; ugyanis az utpánon való nyelvtanulást is — egyébként igen figyelemreméltó részek — a közönség sokkal szívesebben olvassa, ha szerepelne benne egy-két orgia.

Biztosíthatjuk, hogyha emlékirataim javaslataim szerinti csekély változtatásokat eszközölni fogja, jászovita fogjuk elhelyezni, illetőleg értékesíteni.

A csekély változtatásokhoz most azonnal hozzáfogok. A történelmi hitelesség miatt pedig fájjon a történeteszek feje...

Azél Márta

A vakáció megkezdődött,
vagyis együtt a kellemes utazások és kirándulások. Az ünnepi gondatlan napjai a szép fényképfelvételek készítésének az ideje. — Öröklése meg emlényait fényképekben és diákon fogja élvezni azokat. Utazás és tanácsadás díjtalan. Előzetes tájékoztatás szívesen.

Photo-Brenner
HAIFA 51, HECHALUTZ ST.

Alfréd Prosser, 1884), a zsidó zenei kultúra legjelesebb képviselője, aki jeles zenei munkásságát a zsidó zenei kultúra terén kapott elismeréssel.

SPORT

Kitűnően szerepeltek atlétáink Klagenfurtban

Ausztria, Németország és Izrael munkás-klubjainak atlétái álltak rajthoz Klagenfurtban, ahol a Hápoél versenyzői csaknem minden számban megszerezték az első helyet.

A legjobb eredmény Ámosz Gilád nevéhez fűződik, aki a 400 méteres síkfutásban 48.1 másodperces idővel, új országos csúcst futva került fel a győzelmi dobogóra. Érdekes, hogy a másodiknak befutó Slomo Nicáni is kitűnő időt ért el és 48.5 mp-vel beállította a régi rekordot. Chájim Cábári az 1500 méteres távon új Hápoél rekordot állított fel. Ideje 4:01.4 perc, amivel nyolcvet méterrel korrigálta ki régi csúcst.

Nicáni a 200 méteres távon is pompás eredményt

Szovjet segély Izraelnek

Dáni Lerer, Izrael országos tornászajnok, miután társával együtt, veretlenül visszaérkezett a belgrádi tornász Európa Bajnokságról, meséli:

Ahogy megérkeztünk Belgrádba, a fényes „Szlavia” hotelben szállásoltak el bennünket, de kisvártatva közölték, hogy a versenyeken nem vehetünk részt mert Ázsiához tartozunk. Mindenesetre, ha már ott voltunk, szeretnénk volna tanulni, s ezért felkerestük a szovjet csapat edzéseit. Az oroszok — bár tudták, hogy izraeliek vagyunk és nem vehetünk részt az EB-ban — barátságosan fogadtak bennünket és minden segítséget megadtak részünkre... Egyébként az oroszok kívül, az olaszok és a jugoszlávok szerepeltek kitűnően. Az EB összehajtott versenyt a jugoszláv Cerár nyerte.

A kis amatőr

Tel-avivi sportújságírói körökben mindenki a Makkábi Tel-Aviv egyik játékosáról beszél, aki Dél-Amerikából hazatérve, csak anyagi ellenszolgáltatás fejében volt hajlandó nyilatkozni. Ez a fiatal ember a csapat vereségsorozatát magyarázva, Izrael és Dél-Amerika futballnívója közötti különbséget az amatőr és a professzionista labdarúgás közötti differenciában látja.

Nachman Farkas és a Wingate intézet

Nachman Farkas, a kárpátaljai szülőktől származó és többnyire szokásban lévő öklölvívő-vegyenc, úgy látja az előzetesekkel szerzi be szükségleteit az izraeli sportfelegyhéből. Mint megírtuk, legutóbb élelmiszerkészleteit egészítette ki a Wingate-intézetben, de két évvel ezelőtti kalandjai során sem feledkezett meg a Wingate-ről, ahonnan akkor egy takarót emelt el. A pokróc történetesen az tanuló Rut Abelesz tornászajnoknál tulajdona volt.

Keresztrejtvény pályázatunk nyertesei:

1. Szemes Erzsébet: „Van hazám” című könyvét az 1161. sz. rejtvényt megfejtő közül Ben Dor Gavriel, Slomo Cvi 14., Bné-Brak; 2. Gervai: „Galambok az olajfák ágain” című könyvét az 1162. sz. rejtvényt megfejtő közül Wohlberg Eva, Natanja, Szokolov 38/1; — 3. Abádi Ervin: „Harka utca” című regényét az 1163. sz. rejtvényt megfejtő közül Stegman Frida, Kirját Gát, Hármon 201/5. nyerték.

Izraeli váltó kerek 44 mp-es eredményével szemben, de a zsűri szabálytalan váltás miatt diszkvalifikálta őket.

A 100 méteres síkfutásban Rony Reuter 11 mp-es idejével csak a negyedik helyet tudta megszerezni.

Női versenyzőink ezúttal elmaradtak szokott eredményeiktől, egyedül a betegségből felépült Mirjám Szidránszki tett ki magáért és a 100 méteres síkfutást 12.6 a kétszázast pedig 25.8 mp-vel nyerte.

Izraeli atlétagárdája egyébként komoly sikert aratott a salzburgi munkás-olimpián (22.3 mp). Súlylökésben házi versenyt vívtak a mieink. Első Uri Zohár 15.75, második Mír Jákovi 15.70, harmadik Gideon Ariel 15.56 méteres dobással.

A 4x100 méteres váltóban az osztrákok 43.5 másodperces időt értek el az

Nem sikerült Kohen-Minz semlegesítése

Első ízben 1957-ben írták ki a kosárlabda Állami Kupát és azt negyvenegy másodpercet a Makkábi Tel-Aviv csapata nyerte el, míg az elmúlt esztendőben a Hápoél Tel-Aviv „megtörte a jeget”, de szerda este Kohen-Minznek ismét sikerült a hegemonia visszahódítása. Ez nem kis mértékben azon múlt, hogy a Hápoélnak nem sikerült Tanchum Kohen-Minnek, a Makkábi kétféle méteres óriásnak lefogatása, a játékból való kikapcsolása. A Hápoél helyenként az emberfogás taktikáját területvédelemmel cserélte fel, azonban ez sem tudta megakadályozni a jobb dobóformában lévő Makkábi-játékosok győzelmét.

A rangadó egyébként az idegek harca volt, ami alaposan a színvonal rovására ment. A feszültség két perccel a befejezés előtt érkezett el csúcspontjára, amikor a Hápoélnek 47:50 arányban

sikerült megközelítenie ellenfelét. Ekkor a Hápoél két személyhez jutott, de az ideges Dekel mindkettőt elhibázta. Végeredményben — mint tegnapi számunkban hírt adtunk róla, — a Makkábi Tel-Aviv 55:51 arányban győzött. A győztes csapat legtöbb kosarát Kohen-Minz (16) szerezte, de az irányító szerepet betöltő Ralf Klein is 13 pontot ért el, míg a Hápoél leg eredményesebb bedobói Dekel 12, valamint Lustig és Cházán (8-8) voltak.

A lányok mérkőzését is a Makkábi nyerte meg, melynek technikásabb csapata mindvégig biztosan tartotta kezében a kupadöntő sorsát. A Makkábi Tel-Aviv (és a mezőny) legjobb játékosává Ávivá Lichtblau volt aki egymaga 22 pontot szerzett, míg a Hápoél lányai közül az erdélyi származású Taub Klári nyújtott kimagasló teljesítményt, 20 pontot szerezve csapatának.

Szövetség amely nem szövetkezik, döntőbíró, amely nem dönt...

Mialatt tovább folynak a csatározások a rég befejezett, de még elég izgalmas 1962/63 évi labdarúgó bajnokság „kiesője” körül.

Most, hogy dr. Lamm bíró visszaadta a szövetségnek a lavinává dagadt hógolyót, érdekes kulisszatitkok kerültek napvilágra. A szövetség egyik belső embere, Szegál bíró elárulta, hogy a Szárig bizottság lelkiismerete sem volt egészen tiszta a hatásköri túllépés ügyében. — „Tudtuk, hogy túlléptünk a célon” — mondotta Szegál bíró.

Ugyanakkor a szövetség ászkánjai meg lettek fosztva nyári szabadságuktól és most kezdődik megint az egész elől. A levített Szárig-bizottság helyett új bizottságot, sőt bizottságokat kell választani, amelyek megkezdik a szezonvégi megvesztegetések kivizsgálását.

Még az a szerencse, hogy a fifty-fifty felszámolásá-

val kapcsolatos szomorú események lassan feledésbe merülnek. A Makkábi súlyos fenyegetései a kapcsolatok megszakításáról és a Hápoél reágitése, hogy nem ülnek le a többet azokkal tárgyalni, akik „felrobantották a futballszövetséget” stb. stb. — nem lettek beváltak. De nem lett beváltva az Ába Even-féle döntés sem, amely döntőbírórágot nevezett ki a vizsgált elismítésére, azzal a fenntartással, hogy az három hónapon belül dönteni fog.

Nos, úgy látszik nem csak azért vagyunk a csodák országában, mert nálunk a szövetség többnyire nem szövetkezik, hanem azért is mert a döntőbizottság általában nem dönt...

Pszé, nehogy elkiabáljuk: a három hónap már letelt és Ába Even szava is vesztett valamiképp súlyából. Azóta csak miniszterelnökhelyettes lett. (s)

Turai Sutyó halálára

Az anyalföldi grundoktól indult el Turay József labdarúgó pályafutása. Az egyik alsóbbosztályú csapatban kergette a labdát, amikor felfedezték. Azonnyomban leszerződötték a Ferencváros csapatához, amelynek színeiben tizenegy évén keresztül — 1926-tól 1931-ig futballozott. Ekkor átmeneti visszaesés állott be formájában. A szakvezetők azt hitték hogy Turay Sutyónak vége. Hiába hozott annyi dicsőséget a zöld fehér színeknek, kitették a szírt. Azt is rebesztették, hogy a csapatban szereplő „intelligensek” közötték a vezetőséggel, hogy nem hajlandók a volt színeslegény nyel egy csapatban játszani... Ezt a hírt később úgy a Fradi berkeiben, mint Turay „én, Sutyó” című könyvecskéjében cáfolta, de ezek csak megerősítették a kőszá híreket.

A magas, nyurga, hihe-

etlen munkabírással játszó Sutyó, aki pompás megtestesítője volt a külvárosi grundok tehetségeinek, fiatalkorában valóban szénhorással kereste meg kenyerét. Ezt később is megisméltette. Ünneplott profi korában is úgy játszott, hogy a dressz alatt széles ragtapasz szorította renyhe gyomorfalát. A Ferencvároshoz az MTK-ba került és ekkor érkezett formájának csúcspontjára. Az első Fradi elleni mérkőzésen olyan „nagyot játszott”, hogy helyéről felugrálva ünnepelte a közönség. 1940-ig játszott a Hungáriában, mint a Sebes, Turay, Dudás halvesor oszlopa. Számítalan bajnoki érmet, kupát és serleget nyert, közel ötvenzer volt tagja a válogatottnak.

Most arról kaptunk hírt, hogy egy anyalföldi körházban, nagyon fiatalon és nagyon elhanyagolva meghalt. Élt 58 évet.

Születésnap a Sáronban

— Szde Warburg 25 éves —

Ünnepel egy zsidó falu. Negyedszázada, hogy harminc németországi menekült család sátrat vert a Sáron szívében és 450 du-námón hozzálatott tanulni a földművelést. Mint cseppben a tenger, úgy vizsgálható e virágzó jeke-falu 1938-tól napjainkig való történetében — gazdasági és társadalmi történetében — az a bonyolult folyamat, amelynek keretében a Hitler elől menekülő német zsidókból jómódu gazdák váltak, s közben, a talpalatnyi föld mellett az országot is birtokukba vették.

A háboru alatt éppen csak hogy megélték. Az igazi, nagy arányokban kibontakozó fejlődés a függetlenség kivívása után következett be, amikor a falu „bár-micvá-korba” cseperedett.

Az iskolapénzt az öslakók fizették meg a gazdálkodás terén. Egyes gazdasági ágakat megszüntettek, amikor a ráfizetés mértéke túlhaladta a korszak megszokott átlagát. Mire megjöttek az új telepek, az európai menekült-táborok menekültjei, ők már készen kapták Szde Warburg gazdáinak tapasztalatait: mit érdemes termelni és hogyan?

A jeke-faluból izraeli falu vált. Magyar-zsidók és lengyel-zsidók lettek a folytatói az alapítók művének. Szde Warburg belső története három aliját különböztet meg. Az első: a német-zsidó alapítók, a második: a háboru utáni új társak, (1951-ig) és a harmadik: az az 1957-es alijja.

A falu-közösség irodájában erőteljesen jekés-heber kiejtésű funkcionárius tájékoztatása nyomán látunk a fontosabb adatok összegzéséhez, amikor azt halljuk, hogy a titkár, Dov Jáari magyarul szól az egyik könyvelőhöz.

A riport alapnyelve ezután természetesen magyar lett, s először is feljegyeztük, hogy jelenleg 20 magyar-zsidó család él Szde Warburgban. A falu össz-lakossága: 115 család.

Dov Jáari, a falu-közösség titkára dunaszerdahelyi származású, s egykori neve: Erdei Richárd. Legfőbb informátorunk Porgesz Dávid volt, a falu könyvelője. Szencről való, hagyományhű zsidó, irodai állása mellett saját kis gazdasága van. A mai magyar szóhasználat úgy nevezi az ilyen gazdaságot, hogy „háztáj”, de Porgesz nem ismeri a kifejezést, mert 14 éve él itt, Szde Warburgban.

Töle tudjuk meg, hogy az idevalósi magyar-zsidók megbecsült tagjai lettek a falu-közösségnek, s a termelési ágak mindegyikében sikeres az előrehaladásuk. Ami pedig a virág-kerteszetet illeti, nos abban kizárólagosságra tettek szert a magyarok, elsősorban pedig Lusztigék és Stern Judáék.

Rövid sétára invitál Porgesz Dávid, s megmutatja a falu új istenházát; tavaly készült el a modern-vonalú templom, ahol a minjában 70 százaléka természetesen magyar-zsidó.

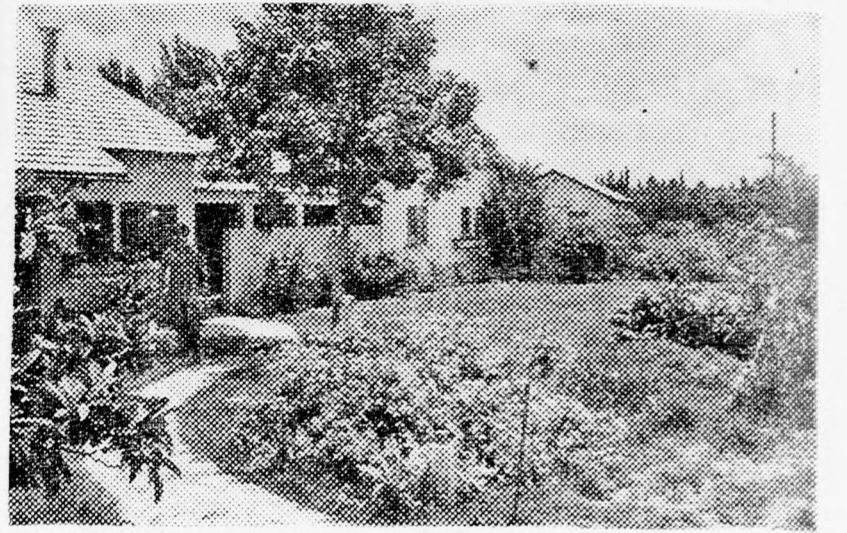
A negyedszázados jubileumi ünnepségeket is az építési jegyében ülték meg Szde Warburgban. Amfiteátrumot emeltek a falu új negyedében. Erről a negyedről külön bekezdésben kell írunk.

Nyolc esztendővel ezelőtt elhatározták a falu vezetői, — majdnem azt írtuk, a falu vénei, de hiszen többségükben 40 alatti fiatalok! — nos, elhatározták, hogy a falu terjeszkedését nem esetlegesen, hübele-Balázs módjára, hanem hosszútávú előre-tervezéssel készítik elő.

Mivel nem akartak a telepítés-politika alapvető hagyományain változtatni, amely előírja, hogy a házakat kert és kis gazdaság vegye körül, — úgy határoztak, hogy a falu központjától 20 percnyi gyalogjárásra építik fel az új negyedet. Ma már lüktető élet van az „ujak birodalmában” is, — ha csupa magyar-zsidó élne itt, javasol-

gyar-zsidó családot szám-láló Bacra lakóit szeretnék vendégségbe hívni.

Amíg pedig felmegy a körszínház nemlétező függönye, addig Kfár-Szábára járnak egy kis színházi kultúráért. Kétszer hetenként van színházi előadás Kfár Szabán, s régi hagyomány alapján színházi autóbussz hozzá-viszi Szde Warburg publikumát.

SZDE WARBURG

nánk, hogy nevezzék el ezt a negyedet Warburg-alsónak, — s nemrég nyílt meg itt egy kitűnően felszerelt ifjúsági klub, az új-telepek fiai és lányai számára.

Most felavatták az új negyed legfontosabb létesítményét, a 450 ülőhelyes kör-színházat. Még nem tudják pontosan, hogyan alakítják ki az amfiteátrum műsorpolitikáját, de a tervek szerint az ország legjobb együtteseit sze etnék vendégül látni a színpadán. A nézőtérben pedig a környező kibucok és mosávek, — első sorban a 2 kilométerre lévő és ugyancsak számos ma-

De az autóbusszal baj van. Egyre gyéresebb az utas-forgalma. Az történt ugyan is, hogy előbb a régi házak bontották le Szde Warburgban, s gyönyörű villákat építettek, — aztán nem sokára apró kis garázs is teremődött a villa mellé. A legtöbb mosávnynaknak saját kocsija van már, s azzal jár színházba.

A színházi autóbusszt pedig rövidesen dobraverik, és a sofőr egy kis gazdaságra alkuszik a 25 éves születésnapját ünneplő Szde Warburgban...

Benedek Pál

616 ZSIDÓ FIATAL DELEGATUSOKAT KÜLD JERUZSÁLEMBE

Zsidó ifjúsági vilákkongresszus nyílik augusztus elején

Augusztus hó 4-én nyílik meg Jeruzsálemben a Bin-jáné Humá nagytermében a zsidó ifjak világtalálkozója, amelyre 40 országból 616 ezer szervezett fiatal-ember küldi el 400 delegátust. Eljájahu Dobkin, a Szochnut ifjúsági és cháluc-osztályának vezetője, aki ezt bejelentette, hozzátette még, hogy a fiatalok életkorát 5 évre maximalták. A világtalálkozón közoktatásiügyi és szervezési problémákkal foglalkoznak, melyek kapcsolatban állnak a zsidó tudat elültetésével a galúti fiatalok körében. A kommunista országok közül csak Jugoszláviából érkeznek két delegátus, míg az észak-afrikai zsidó fiatal-ságot a Franciaországba menekültek képviselik. A szabad világban élő

10-25 év közötti zsidó gyerekek és fiatalok száma egymillió 580 ezerre teszük, míg Izraelben számuk mintegy félmillió. Izraelben a fiataloknak átlagosan 35 százaléka, a galúti országokban pedig 27 százaléka van megszervezve mintegy 20 ifjúsági szervezetben. A zsidó fiatalok első vilákkongresszusát öt évvel ezelőtt tartották ugyancsak Jeruzsálemben.

Az egy héti tartó üléseken többek között felszó-lal Dávid Ben Gurion, dr. Náchum Goldmann, a Szochnut vezető tisztviselője és ismert pedagógusok. Zalmán Szász államelnök fogadja a fiatal delegátusokat, akik egy napon át a hadsereg vendégei lesznek. Ezt követően a zsidó főiskolások világtalálkozója kerül sor.

Dr. BLUM BÉLA,

Királyházaról, volt chélei főrabbi, jelenleg Buenos Airesben, rövid izraeli tartózkodása alatt, szeretne a király-háziakkal és volt iskolatársaiival a volt Munkácsi Héber Gimnáziumból, találkozni. Kéri keressék fel vasárnap 21-ikén Tel Avivban a Rowál kerthelyiségben, Dizengoff 115 és kedd este 23-án Haifán a Devir szállóban

VEGYEN BUTORT

SAROKREKAMET, SZALONREKAMET, FOTELT ocsón, könnyű feltételekkel. Saját gyártmány. MARKOVICS-GRUNFELD, TEL-AVIV HAJARKON-UTCA 52., ALLENBY-UT SAROK

Uj könyvelési iroda Beér-Séván!

Könyvelés a legújabb módszerek szerint. Könyvek feltekintése az üzlet kívánalmainak megfelelően. Raktárkönyvelés, költségkalkuláció és statisztikai kimutatások. Ürlapok tervezése. Mérlegek és hivatalos jelentések elkészítése.

ASCHER IMRE k.k.l.u. 116 Beér-Séva

BIALIK BUDAPESTEN

(Megjelent a Mult és Jövö-ben 1916-ban)

Irta: Patai József

CH. N. BIALIK

A világháború elején történt. A világ kigyulladása után legizgalmasabb első hetekben állított be hozzánk egy rajongóarcu, fiatal hebraista és a felindultságtól lihegve előadta, hogy most érkezett meg Bécsből és rendkívül fontos üzenetet hozott Bialiktól.

— Bialiktól? Bécsből? — kérdeztem meglepetve.

— Igen. Bialik néhány hét óta Bécsben van internálva. A nyáron Franzensbadban üdült feleségével együtt, ott érte a háború, azonnal igyekezett hazatérni Odesszába, de mire Bécsbe ért, már el volt zárva a határ és így, mint orosz alattvalót internálták. Tiszteitől kieszközltek, hogy a nagy héber költő egyelőre az osztrák fővárosban maradjon. Utóbb engedélyt kapott, hogy Budapestre tehesse át tartózkodási helyét és innen, reméli, könnyebben juthat át a határon Romániába, ahonnan aztán akadálytalanul utazhatik haza Odesszába.

Bialik üzenete tehát az volt, hogy esközöljek ki neki engedélyt arra, hogy Budapestre érkezve tovább utazhasson Párizsra át Romániába, annál is inkább, minthogy ő éppen betöltötte a 42-ik életévét és így túl volt a katonaköteles korban.

Természetes, hogy a legnagyobb készséggel ígértem meg minden tőlem telhető segítséget a legnagyobb héber költőnek, de be kell vallanom, hogy ez abban az időben bizony „veszedelmesnek” látszott. A háború első láza tulhívta a lelkeket, mindenki rémeket látott és rémhíreket hallott.

Ebben a lázas, vajudó időben elképzelttem megszövegeztettem Bialik sorsát Bécsben. Eppen az ifjú hebraista hírnökök hallottam, hogy Bécsben sem nagyon mernek a zsidók a nagy zsidó költővel érintkezni. Sanyaru helyzet lehetett ez Bialik számára, akinek azelőtt minden utazása valóságos diadalt volt.

Eppen egy évvel azelőtt voltam együtt néhány napig Bialikkal Bécsben, ahol ő a cionista kongresszust megelőző héber konferencia elnöke volt. Profétákat és fejedelmeket megillető tisztelettel vettek körül a költő személyét. És most ott van Bialik ugyancsak Bécsben, de elhagyatva, mint „ellen-ség”, akitől félnék, akit kerülni kell.

Néhány nap múlva sürgőnyt kaptam Bécsből: „Bialik und Frau morgen früh sechs Uhr in Budapest. Bitten Ostbahnhof warten. Zionisches Bureau.” A sürgöny késő éjjel érkezett, éppen akkor éjfél-tájban kísértem a vonatához egy másik nagy vendégünket, Lilient, akit a háború a Szentföldön ért és hosszú kalandok után, hatheti utazással, török táborokon, Kisázsian és a Balkánon át jutott el Budapestig. És innen tovább Berlinig.

Korán reggel a Felső-Magyarországról menekülőkre ezrei lepték el a pályaudvart, amelyre 6 óra felé robbogott be a bécsi vonat. Nemcsak a vonat kupéiban, de a folyosókon és a lépcsőkön is összepréselve szorongtak az utasok és félve gondoltam arra, hogy az éktelen zivajgban és káoszban, hogy fogok Bialikra rálatolni.

— Dr. Pátái! Pátái! — hallottam egyszerre a nevemet kiáltani egy öbös férfihangon és vékony női hangon.

Amint a hang felé néztem, alig ismertem meg Bialiktól. Az azelőtt disztint volt, izléses öltözködésű költő, azelőtt szavakból persze egy szót sem értünk, de nem nehéz kitálatni, hogy most hiraó következik. Felvétel a Va-

hétéhetes rendetlen szakáll borította, ábrándos, messzenézó szemében valami ingatag féltékenység reszketett. Ahogy egymás mellett haladtunk, tülekedve a nagy tömegben, folyton maga köré nézett, mintha félné, hogy figyelik a lépteit. Kértem őt, jöjjön fel a lakásba, a szerkesztőségbe. Nem mert. Talán feltűnik és még baj lehet belőle. Itt a pályaudvaron nem tud róla senki, itt elvész a tömegben.

Mikor a hőség és a levegő türethetetlen kezdett lenni, feleségem rábeszélésére beleegyezett, hogy kihajtsunk a városligetbe, majd később kissé megnyugodva megnézzük a várost. Az asszonyok egymással diskuráltak és mi héberre fordítottuk a szót. A költő szomorúan idézte a bibliai verset, hogy „Meg fog futamítani benneteket a hulló levél zöreje.” Az átok beteljesedett, az embert rettegés sel tölti el minden nesz, veszedelmet sejt minden zörrenésben. A pesti utcák zürzavaros hangok káoszát hullámolták. Némán ültünk egy darabig egymás mellett. Azután Bialik megszólalt:

— És mindeme hangok

és mind e nagy zivajg fölött hallom a zsidó parancsolat hangját: „Ne öl!” — mondta nekem héberül.

Bialiknak pedig nem volt a harci zaj idegen. Ismerhette kisebbített alakjában az orosz pogromokból, amelyeket a költő olyan ragyogó elégiákban örökített meg.

A lapok tele voltak orosz-országi rémhírekkel, Odeszsa égéséről, a fekete-tengeri orosz flotta fellázadásával, az odesszai csőcselék zsidók elleni kilengéseivel. Ezért megkérdeztem tőle, miért siet vissza Oroszországba?

Bialik mosolygott. Ismert ezeket a dolgokat az orosz-japán háború idejéből, akkor a japánok kirtölték tele a világot ilyen rémhírekkel.

— De ha mindez igaz is volna, nekem otthon kell lenni a testvéreim között és segíteni, ahol lehet — mondotta. — Segítenem kell a tollammal és segítenem kell, ha szükséges, anyagilag is. Nagy héber nyomdám van Odesszában, 50 munkáscsalád kenyéradója vagyok. A „Hásiloach”-ot (Bialik és Klausner héber lapja) is fenn kell tartani és vigyázni kell, hogy a héber irodalom ebben a súlyos időben el ne pusztuljon. A zsidók megint sokat fognak szenvedni és az orosz zsidók megint be fogják bizonyítani, hogy még mostoha hazájuknak is hü gyermekei.

Felháborodva tiltakozott a feltevés ellen, hogy az orosz zsidók a központi hatalmak győzelmét fogják elősegíteni. „Az orosz zsidó sohasem lesz hazájának árulója. Nagyon lebecsülik a zsidóság etikai értékét, akik ilyesmit hirdetnek.”

Midezt persze héberül mondotta, mégis féltéken nézett körül, mintha megijedt volna saját szavaitól, amelyeket „ellenséges földön” mert kiejteni. Bámulattal töltött el, hogy az orosz zsidók mennyire ragaszkodnak hazájukhoz, amely pedig jog helyett csak pogromokat ad nekik. Bialik maga a feleségével oroszul beszélt, mint ahogy az orosz cionisták is mindig oroszul beszélgettek egymással a kongresszusokon.

Mikor a Románia felé induló vonat elindult velem, kértem, hogy már a határról küldjön nekem egy lapot, a cenzura miatt csak ennyit írjon rá, hogy „Gruss von Bialik.”

Hetekig hiába vártam életjelt tőle. Kilenc hét múlva jött csak meg a várva-várt levelezőlap, pedig a költő másnap adta fel azt Romániából.

Csak a megbeszélte „Gruss von Bialik” szöveg volt az üres lapon, de úgy látszik, a cenzornak éppen ez volt gyanus.

Ma, a háború harmadik évének elején a héber lapok Bialik 25 éves irói jubileumával vannak tele, amelyet a háború ellenére nagy ünnepséggel ülték meg Oroszországban. Bialik bizonyára megvalósította tervei, nagyot és szépet alkothatott a háború alatt, hogy ebben a súlyos időben is gondoltak hívei a nagy költő országos ünnepésére, amely ünnepségen az orosz kormány is résztvett.

A kora délutáni órákban álmos nyári csend terpeszkedik Metula fölött. A penziókban most kezdődik az élet. A kirándulók ébrednek délutáni álmukból. Amig a nap bucsuzni kezd a hegyi tájtól, Metula egyetlen utcáját róják a sétálók. Most kell sétálni, vásárolni, eszpresszót inni. Hat óra után már nincs ilyesmire idő.

ITT BEIRUT, LIBANON.

Hat óra után ugyanis, mintha szent kötelességet teljesítenének, Metula öslakói, vendégei, kirándulói és turistái egy emberként ülnek le — a televízió elé. Az utca elnéptelenedik. Az immár hűvöse és élesee váit esti levegő senkit sem csábít, a csillagok halvány fényében komorló hegyek pompás látványa senkit sem vonz. A metulaiak még mosolyognak is kicsit a bajszuk alatt — ti tel-avivaiak, haifaiak vagy rehovotiaiak csak vitatkozgatok, kell-e televízió Izraelben és milyen, oktátási, vagy általános. Csak irjatok, adjatok elő és vágyakoztatok a televízió után. Mi közben pedig nézzük, nézegetjük szép csendesen...

Dehát, könnyű a metulaiaknak. Libanon fővárosak, Beirut, talán negyven kilométerre van. Az adás tiszta, mint a patyolat, zavartalan, tökéletesen élvezhető. Más arab állomás is bejön, de rosszul, a kép elmosódott, vibráló. Így hát maradjunk Beirutnál — figyeljük az adást és figyeljük a közönséget...

ESERNYŐ ÉS SÉTAPÁLCA

A gyerekeket előre ültetik a penzió éttermében, minden szék a készülék felé fordul. A kanálsörgés elcsendesedik, csak a a jólvasalt, gondosan kötött nyakkendő viselő beirutai szpiker, meg fekete-kisestélyis szpiker társnője szavain csüng mindenki. Az arab szavakból persze egy szót sem értünk, de nem nehéz kitálatni, hogy most hiraó következik. Felvétel a Va-

Metulán már van televízió...

Irta: Dr. Sásdi Tibor

tikánból, sportesemény, valahol utcai tömegverekedés, arab konferencia. A hiraó elég színes és változatos, bár a szöveg tulok az egyes képek között. Néhány reklám, majd angol nyelvlecke következik.

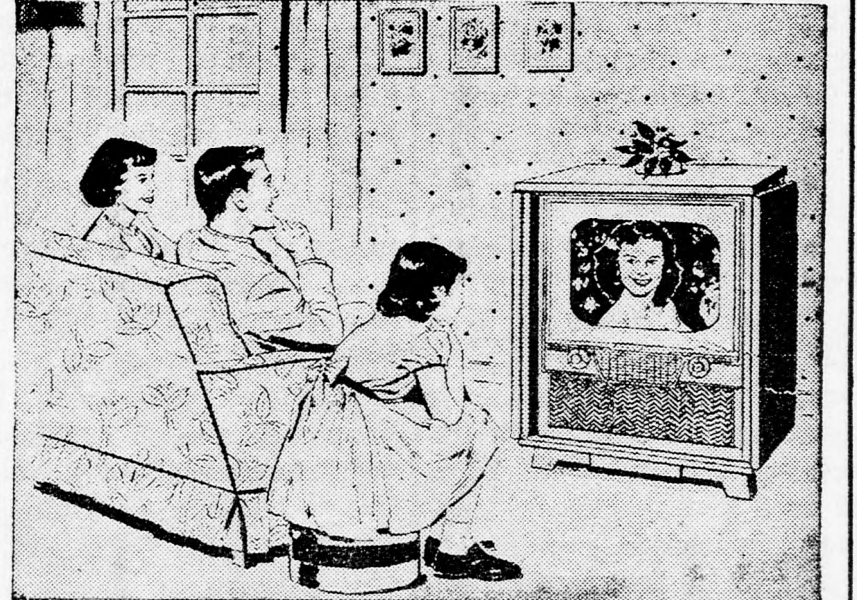
Ketten tanítanak, egy arab és egy láthatóan amerikai fiatalember, afféle szépfü, magasra fésült frizurával, kínos eleganciával. A nyelvlecke folyik és folyik — és nem akar végetérni. A televízió képernyőjén megjelenik egy esernyő, és a nyelvtanár ékes angolsággal felteszi a kérdést: vajon ez egy ház? Aztán, hogy minden kétséget eloszlasson, válaszol is: nem, ez nem ház, ez esernyő. Ezen a színvonalon folyik az angol-lecke a végtelenségig — és a hallgatóság áhítatos csendben figyel.

KRÓNIKUS TELEVÍZIÓ-BETEGSÉG

Egyetlen szék nem recsen, pohár nem csörren, bár a halálosan unalmas angol-lecke csak nem akar végetérni. Igen, ez a televízió-betegség, amelyről olyan sokat hallottunk. Így van ez Amerikában és mindenütt másutt. Legyen a műsor bármilyen unalmas, rossz, tizmilliók ülnek a készülékek csüngve — mert várnak valami jobbat. Ezért rabolja el a televízió a délutánt, viszi magával észrevétlenül az összes szabadidőt.

Mint hogy minden rossz elmúlik egyszer, az angol

lecke is végetér és kulturális jellegű műsor váltja fel. Osrégi hiraókból vághatták ki a képeket. Cirkuszi jelenet, szelídítő az oroszlanok között és hasonlók — már husz évvel ezelőtt is lejárt lemez volt. Az étterem levegője forró, fojtó, vágni lehet a cigarettafüstöt — de senki sem mozdul. Várunk valami jobbra...

TELEVIZIONÁL

AMERIKAI FILM — BEIRUTI FEHERNEMŰ

Késő este ez a jobb is elkövetkezik, egy amerikai film képében. Kórházban peregnék a jelenetek, vagy öt-hat éve már láttuk ezt a filmet. Igaz, hogy nem arab felirással... A fiatal orvos most izgatott, viharos jelenetbe keveredik az ápolónővel és nyitja száját, hogy jól odamondjon neki — de nem teheti meg. A film ugyanis meg-

szakad, a képernyőn kombiné, férfing és nyakken-cim pedig elárulja az érdeklődőnek, hogy minde me pompás fehérneműt Beirut melyik utcájában, hányas szám alatt szerezheti meg bármely libanoni polgár. És így megy ez tovább — szegény színészek hiába erőlködnek, félretolja őket a beirutit bamibakocsi reklám, a szépen

férficipő, a legjobb filteres cigarettát és a legmegbízhatóbb biciklit.

A VACSORA SEM FONTOS...

Lemondunk hát a folytatásról és sétálva élvezdó jelenik meg, a pontos zük Metula pompás késő-esti levegőjét. Be-bekukantunk a penziók ablakain — mindenütt egyforma a kép. Az utcán egy lélek sem, az éttermek zsufoltak, minden arc egy irányba fordul, minden szem a televízióra tapad — a vacsora sem érdekel senkit.

A gyenge, olcsó, unalmas beirutit kereskedelmi televízió-estnek van természetesen tanulsága, sok is. De nem az, mintha a televízió ellenzőinek igazuk lenne. Metula is arról győző meg, hogy koránt-sincs igazuk. Az emberek akarják a televíziót és joggal akarják. Lehet-e megfosztani az országot a technikának ettől a csodálatos alkotásától? Szabad-e elvenni a lehetőségét annak, hogy az is láthassa Rubinstein játsszani, aki nem tudott jegyet szerezni a koncertterembe? Miért vennék el tőlük a lehetőségét, hogy láthassuk is az amerikai úrpilótát, a Kneszet szónokát, a Habima premierjét, az izraeli hadsereg díszszemléjét, vagy Elizabeth Taylor legújabb filmjét?

A közönség akarja a televíziót — tartson a hazavona bármilyen sokáig, lehetetlen megakadályozni, hogy a technikának ez a csodája hozzánk is bevo-nuljon.

Ezerszeresen van igazuk viszont azoknak, akik a televízió színvonalára akar nak vigyázni és ellenzik az ugynevezett kereskedelmi televíziót.

Mert televízió kell, — de nem olyan, mint a beirutit...

NYÁRI TANFOLYAMOK

tanuljon Berlitznél

IVRIT, ANGOL, FRANCIA, NÉMET nyelvet

Folytatódik a beiratkozás az intenzív kurzusokra alap- és középfokú iskolák diákjai számára. Különleges osztályok felnőtteknek.

TEL-AVIV, Nachlat Benjámin 2. Tel. 56347.
HAIFA, Hechaluc-utca. 27. sz. Telefon: 69265.

25.

Mialatt Alexandra néni a fiatal Sam Merriweather öngyilkosságáról beszélt, kihangsúlyozta, hogy az családi örökség. Ha egy tizenhat éves fiatal lány a templomi kórusban énekelt, a néni így nyilatkozott: „Ez is csak azt mutatja, hogy a Pennfield-család nőtagjai valamennyien léhák, könnyelműek.” Szinte úgy tűnt, mintha Maycombban minden család betegesen terhelt lett volna, részegeskedők, kártyások, zsongoriak és egyéb különös viselkedésűek.

Egyszer, mikor a néni éppen azt fejtegette, hogy Stefánia Crawfordnak más emberek ügyeibe való beteges beavatkozása nyilván öröklött hajlam, Atticus váratlanul közbeszólt: — Alexandra, ne feledkezz meg arról, hogy családjukban a mi nemzedékünk az első, amely nem egymásközt házasodott. Képes voltál azt állítani, hogy a Finch-nemzetség vérfertőző beütést hordoz magában?

A néni azt válaszolta, hogy szó sincs róla, viszont az igaz, hogy ennek köszönhetjük apró kezünket, lábunkat.

A magam részéről sohasem értettem Alexandra néni örökléstan iránti érdeklődését. Szerintem a „jobb emberek” azok, akik veük született hajlandóságuk szerint a lehető leghelyesebben viselkednek. A néni kissé homályos fogalmazásában viszont minél régebben él egy család ugyanazon a helyen, annál „finomabb fajta”.

— Eszerint tehát az Ewell-család „finomabb fajta” — jegyezte meg Jem. — A törzs ugyanis, melyből Buris Ewell és fivéréi származtak, egykor a maycombi szeméttelép mögött telepedett meg és ugyanazon a szent helyen élt és hizott a megyei jótékony adományából immár harmadik nemzedéke.

Alexandra néni elméletében mégis volt némi igazság. A Finch-birtoktól húsz mérföldnyire — szokatlan közelben — létesült Maycomb ősrégi városa. De ha Maycomb közelebb feküdt volna a folyóhoz, sohasem értékelhette volna a Sinkfield-család gyors észjárását, melynek egykori két tagja a város történelmének hajnalán két ösvény találkozásánál vendégfogadót nyitott, az egyedüli ilyenfajta helyiséget a környéken. Ez a Sinkfield-ös nem volt hazafi és egyaránt látta el municióval az indiánokat és élelmiszert a teleseket, anélkül, hogy sokat törődött volna azzal, hogy alabamai fennhatóság alá, vagy más náciohoz tartozik-e. Fő, hogy az üzlet jól hozzon. Az üzlet pedig kitűnően hozott, amikor William Wyatt kormányzó az újonnan alapított megye belső békéjének biztosítása érdekében eltávolította annan az addig ellenőrzést gyakorló hivatalnokokat és kijelölte a vidék központjában a kormányzás székhelyét. A megyei ellenőrök, Sinkfield ivójának vendégei, aztán megsúgták a gazdának, hogy az a bizonyos pont Maycomb megye határán fekszik és megmutatták, hol fog felépülni a megyeszékhely.

Ha Sinkfield nem próbálkozott volna merész rajtatéssel megvédelmezni kis birtokát, akkor Maycomb ma a Winston-mocsarak kelles közepén állna, egy teljesen eldugott helyen. Maycomb ehelyett a Sinkfield-vendégfogadó telkéről nőtt ki és terebélyesedett egyre jobban.

Az történet ugyanis, hogy Sinkfield gazda egy este addig itatta a vendégeit, míg azok megmutatták neki a kijelölt térképet és tervrajzokat és végül sikerült rávennie őket arra, hogy tegyenek hozzá valamit itt, rövidítsenek valamit amott és úgy rajzolják be a megyeszékhelyet, ahogy az az ő kívánságainak megfelelő. Másnap aztán a nyeregтарыsznyát mindenféle jóval megpakolva, útnak engedte a felügyelőket és ezzel a dolog el is volt intézve.

És mert létesülésének legfőbb oka a kormányzás volt, — Maycomb egészen másféle város lett, mint Alabama államának többi, hasonló méretű helységei. Épületei masszív, tömör szerkezetűek, büszkén emelkedő törvényházzal, utcái kellemsen szélesek. Lakossága magas arányban képzett szakemberekből állt, messziről ide jártak fogat huzatni, autót javíttatni, sziveket gyógyíttatni, pénzt bankba tenni, lelkeket megmenteni, öszvéreket állatorvossal kezelteni. De a Sinkfield-féle manóvér végső bölcsessége mégis nyílt kérdés maradt. Az ifjú várost igen messzire telepítette az akkori idők egyedüli közlekedési lehetőségétől, a folyami hajózástól és így a megye északi részéből két napig tartott az utazás a megyeszékhelyre annak, aki üzleti kiegészítései céljából Maycombba akart jutni. Ennek következtében a város száz éven át megmaradt kezdeti arányaiban magányos szigetként a gyapjúföldök és a fatermó erdők tengerében.

Jóllehet, az államok közötti polgárháború folyamán Maycombról megfélemedtek, az újjáépítési tervek és a gazdasági csőd arra kényszerítették a várost, hogy növekedésnek induljon. És belülről kezdett nőni. Nem jöttek települők messzi vidékről, a családok egyre-másra ismételt egymásközt házasodtak, míg a maycombiak kezdtek mindjobban hasonlítani egymásra. Nagy időközönként visszatért ugyan Montgomeryből, vagy Mobileből a városba valaki egy kívülálló házastársal, de ennek az eredménye csak parányi hullámot vert a családi hasonlatosságok vízének sima tükörén. S többé-kevésbé ez volt a helyzet Maycombban gyermekkorom első éveiben is.

A városban kaszt-rendszer uralkodott. Az öregek és a mostani nemzedék hosszú évek óta élt egymás mellett és egymáshoz való viszonyuk úgy alakult, hogy bizonyos jelenségeket egészen magától értetődőnek fogadtak el. Jellemnyilatokat, s még gesztusokat is, melyeket a nemzedékek során annyit ismételtettek, hogy az idők folyamán egészen kicsiszolódtak. Így például olyanfajta nyilatkozatok, hogy „a Crawford-családban még a saját ügyeikkel sem törődnek...” — „a Merriweather-nemzetség minden harmadik tagja terhelt...” — „a Delafields-atyafisághoz tartozóknak nem erős oldala az igazmondás”, — „... a Butford-leszármazottak így járnak.”

Ezek a jelmondatok mindennapi életünk vezérfonalait képezték. „Sose fogadj el csekket Delafieldtől, míg bizalmasan meg nem érdeklődted a bankban, van-e rá fedezet?” — „Maudie Atkinson válla azért ferde, mert Butford-ivadék”, — „Grace Merriweather egyenesen a palackból szippantja a vizkit, de nincs ebben semmi szokatlan, már az anyja is így tett.”

Alexandra néni — akár kéz a kesztyűben — pompásan beleillett Maycomb világába, annál kevésbé Jem és az én életembe. Annyiszor eltűnődtem azon, hogy lehet a néni Atticus és Jack bácsi nővére, míg végülis feltámasztottam az emlékezés ködös homályából holmi régi meséket, afféle tündérvilágbeli cseberet, nadragulyagyökérrel elbódított hősnőt, Jem szőtt ilyenek régesrégén.

Ezek azonban absztrakt elmélkedések voltak csupán a néni látogatásának első hónapjában, mikor kevés mondanivalója volt még számunkra és csak étkezések alkalmával láttuk, meg este, mielőtt aludni mentünk. Nyáridő volt és mi sokat játszottunk a szabadban. Előfordult persze, hogy délutánonként, mikor beszaladtam a házba egy pohár vizet inni, a nappalszobánkat előzönlötték Maycomb hölgyei kávé kortyolgatva, szóttaga legeztek magukat és ilyenkor Alexandra néni felszólt: — Jean Louise, jöjj ide, beszéljess a hölgyekkel.

De mire megjelentem a nappali küszöbén, a néni már meg is bánta a kérését, rendszerint csupa maszat voltam, a ruhám sáros, megtépett, gyűrött.

— Beszéljess egy kicsit Lily unokanővéreddel — mondta Alexandra néni egy délután, mikor elespített a hallban.

— Kivel? — kérdeztem.

— Unokanővéreddel, Lily Brook-kal.

— Hogy ő az én unokatestvérem...? — csodálkoztam. — Nem is tudtam róla.

Alexandra néni oly módon próbált mosolyogni, hogy az valamiféle bocsánatkérést jelentsen Lily unokanővérem felé és szigorú rosszállást énrántam. S mikor Lily elment, tudtam, nem viszem el szárazon.

Sajnos, apánk elmulasztott részletesen beszámolni nekünk a Finch-családról, vagy legalább is valami családi büszkeséget plántálni belénk. A néni ezúttal elővette Jemet is, aki megtörten ült mellettem a pamlagon. Alexandra néni kivonult a szobából, majd kisvártatva visszatért, kezében bíborvörös kötésű könyvvel, amelyre „Jehosua St. Clair elmélkedései” volt rányomva címül arany betűkkel.

— Jehosua St. Clair esodálatos karakter volt — közölte a néni — és ezt a könyvet írta róla unokanővéretek.

Jem szemügyre vette a könyvet. — Ez az a Jehosua bácsi, aki hosszú ideig be is volt zárva?

— Hát ezt meg honnan tudod?

— Atticus mesélt róla. Ez az, aki az egyetemen azt a stiklét csinálta, le akarta löni a rektort... meg minden. Akinek Jehosua bácsi aszonta, hogy csak egy pöcegörör-felügyelő, semmi más... és egy ócska flintával le akarta löni, csak hogy az a vacak felrobant a kezében. Atticus asszonta, hogy a családnak ötszáz dollárjába került ez a hecc, mire kiszabadította a...

Alexandra néni úgy megmerevedett, mint egy kitömött golyó. — Elég — szólt —, erről később még beszélünk.

Lefekvés előtt bementem Jem szobájába, hogy egy könyvet kérjek tőle, amikor Atticus kopogtatott be hozzánk. Leült Jem ágya szélére, komoly arcot vágott és ránk hunyorított.

— Hm... hm... — kezdte meglehetősen rekedt torokhangon és én közben arra gondoltam, hogy bár bizonyára elég öreg már, az én szememben egy percet sem öregedett, amióta emlékszem rá. — Nem is tudom pontosan, hol kezdjem... — mondta.

— Óh, hát az elején — segítette ki készségesen Jem. — Megint elkövettünk valamit?

Apánk ugyanis nyugtalanul izgett-mozgott. — Nem, csak azt szeretném megmagyarázni nek-

tek... Alexandra néni arra kért, hogy... fiam, te tudod, hogy Finch-fajta vagy, ügye tudod?

— Nekem így mondták — felelt Jem és a szemé sarkából apára nézett. Hangja hirtelen féktelen magasságba csapott át. — Atticus, mi a baj?

Atticus keresztberakta a lábát és összefonta a karjait. — Megpróbálok elmagyarázni nektek az élet tényeit.

Jem undora elmélyült. — Ismerem az anyagot — szólt.

Atticus hirtelenében nagyon komollyá vált. Ügyvédi hangján, a tétovázás leghalványabb árnyalata nélkül beszélni kezdett. — Nénétek azt kérte tőlem, próbálkozzam odahatni nálatok, Jem és Jean Louise, hogy belássátok, ti nem afféle szedett-vedett népség vagytok, hanem több nemzedéken át úri nevelésben részesült ösők ivadéka. — Atticus elhallgatott és némán figyelte, hogy sikerült elfognom a lábamszárán egy ügyesen menekülni igyekvő vörös bogarat.

— Uri nevelés... — ismételte, miután elfogtam a rovarát és megvakartam a csipés helyét, — ti pedig igyekezzetek nevetekhez méltó módon viselkedni... — folytatta állhatatosan. — Alexandra néni arra kért, mondjam meg nektek, viselkedjétek úgy, mint egy kis hölgyhöz és ifjú uriemberhez — akik vagytok — viselkedni illő. Szeretne veletek a családról beszélgetni, mit jelentett a mi családjuk Maycomb megyében az elmúlt hosszú évtizedek folyamán, hogy némi fogalmatok legyen róla, kik vagytok voltaképpen, és ennek megfelelően viselkedjétek, — fejezte be nagy sietve.

A bámulattól némán néztünk egymásra Jemmel, majd mindketten Atticusra meresztettük a szemünket, akit láthatólag rendkívül idegesített az ingallérja. Egy szót sem válaszoltunk.

Hirtelenében felkaptam Jem öltözőasztaláról egy fésűt és a fogazatát végignéztem az asztal szélén.

— Hagyd abba — szólt rám apám.

Nyers felszólítása ingerelt. A fésű felütön volt az asztal szélén és dühösen lecsaptam. Éreztem, hogy minden ok nélkül sírni van kedvem és nem tudtam megakadályozni, hogy kitörjön belőlem. Ez nem az én apám... Az én apámnak soha nem voltak ilyen gondolatai. Az én apám így soha nem szólt hozzám... Alexandra néni tette ilyené. Könnyeimem keresztül láttam, hogy Jem hasonló magányosságban áll a sarokban és a feje feloldalt billen.

Nem volt hova menekülnöm, mégis megfordultam, hogy elmenjek, és íme, Atticus állt előttem. Fejemet a mellére hajtottam és hallgattam azokat a belső zajokat, melyek a könnyű, kék öltönye alól hallatszottak. Az órája ketyegését, keményített ingmelle halk ropogását, lélegzésének gyengéd ritmusát.

— Korog a gyomrod — mondtam.

— Tudom — felelte.

— Jó volna, ha bevinnél egy kis szódabikarbónát.

— Majd beveszek — mondta ő.

— Atticus, ez a viselkedés... meg minden... változtat a dolgunkon? Úgy értem, hogy te...?

Éreztem keze szorítását a fejemen. — Ne búsulj — mondta — még nincs itt az ideje.

Amikor ezt hallottam, tudtam, hogy visszajött hozzánk. Lábamban újra megindult a vérkeringés és felemeltem a fejem. — Igazán azt kívánod, hogy mindezt megtegyük? Nem emlékszem mindenre, amit egy Finch-lánynak tudnia kell...

— Nem is akarom, hogy emlékezz rá, feleljtsd el. Az ajtóhoz lépett, kiment a szobából és becsukta az ajtót. Kishiján becsapta, de az utolsó pillanatban észbekapott és még sikerült halkán becsuknia. S mialatt Jemmel együtt némán bámultunk utána, az ajtó újra kinyílt és apa dugta be a fejét rajta. Szemöldökét felhúzta, a szemüvege lecsúszott az orráról.

— Nem találjátok, hogy napról-napra jobban hasonlítok Jehosua bácsira? — kérdezte. — Mit gondoltok, én is belekerülök a családnak ötszáz dollárjába egyszer még?

14.

Jóllehet, Alexandra néni nem mesélt többé a családról, annál többet hallgattunk a városban róla. Szombatonként némi aprópenzsel felszerelve (feltéve, hogy Jem megengedte, hogy csatlakozzam hozzá, mert mostanában egyszerűen allergiás volt a jelenlétemtől nyilvánosság előtt), átvergődöttünk a gyalogjárón hullámzó, veritékszerű tömegen és gyakran hallottuk a megjegyzéseket: „Itt mennek a gyerekei...” — vagy: „Amott ni, a Finchek közül egy pár...” S amikor a hangok felé fordultunk, csak néhány falusi gazdálkodót láttunk, amint a Maycopatika kirakatába tett orvosi gumicsöveket bámulták elmerülten, vagy valami szekér bakján két köpcös farmer-asszonyt.

— Ha szabadjára engedik őket, lerohanják az egész vidéket és erőszakoskodnak majd mindenkiel — hangzott az obskurus megjegyzés egy sovány, csupacsont uriember ajkairól, mikor elhaladtunk mellette. És erről eszembe jutott, hogy valamit meg akartam kérdezni Atticustól.

(Folytatás következik)

Beregi Benjámín halálának 10-ik évfordulójára

Pálmafa a magyar ugaron

Irta: Salamon Mihály

A magyar zsidóságért az egyre ellenségesebbé váló „gój” világ közepette nemcsak fegyverrel, de tóllal is kitűnően harcolt. A Jászi Oszkár „XX. Századában” 1917-ben a zsidókérdésről megrendezett ankét keretében megírt hozzászólása történelmi tanulmányzámba ment. Milotay István még egy 1938-iki parlamenti felszólalásában is visszatért Beregi megállapításaira.

1936-ban alijázott, az európai zsidóság helyzetét már akkor tisztán látta. Azt megelőzőleg már 1921-ben az országban járt, hogy itt az akkor tervehetett fel-avivi Szilikát gyárat felépítse. Alijája után az ország sok nagyszabású építkezésének irányításában vett részt. A tel-avivi Bét Hádár és a rison-leonai üveggyár építésénél is közreműködött. Nagyrészt kézírásban visszamaradt rengeteg színes karcolata élénken tanuskodik ennek a sokoldalú érdeklődéssel megáldott, élelénk szellemű, játékos kedélyű lelkes ember Erecben eltöltött napjairól. Utolsó éveiben ugyan sokat betegeskedett, az építési dekonjunkturát is erősen megérezte, de kedélyen mindez semmi nyomot nem hagyott.

egy-együletet. Ő segítette az „Ivria”, a „Deborá” megalakítását, ő igyekezett megerősíteni az akkor induló Makkabeát, félkészen vakolólappal, a másikban a politika fegyverével próbálta megerősíteni a magyar kormány ellenséges magatartásával szemben a Cionista Szövetség falait. A sok tisztség közül, amit az évek folyamán a mozgalomban viselt: 1911–1918-ig volt a Cionista Szövetség elnöke, mint első világháborús katonatiszt a szövetséget még a frontról is szemmel tartotta, irányította. 1920-tól egészen az 1936-ban bekövetkezett alijájáig a „Palamt”-nak, a Szoenut alijja irodájának a vezetője volt. A Podmaniczky utca 29 alatti lakásán volt az irodája, amelyben hajnaltól éjfélig ki-bejártak az ügyfelek, alijjazni akarók, certifikáttra váró, tanácsot kérő zsidók, akikről „Az én látogatóm” című rovatában a Zsidó Szemlében mestéri kézzel megírt színes kis remekműveket írt. Hogy mikor intézte erősen frekventált mérnöki irodájának ügyeit, örök rejtély maradt számunkra.

Igaz, elágazó cionista munkájában és különösen a Palamt vezetésében nagy segítségére volt megboldogult felesége, Krausz Ella, a cionista nagyszonyy, osztálytársa és segítője egy életen át.

Minden cionista alakulat, intézmény, szervezkedés élén ott állott, minden zsidó ügyért folytatott akcióból életet lehelte és a magyar cionizmus élgárdájának magatartásához híven, munkájával, utazásaival kapcsolatos minden költséget a saját zsebéből fedezte.

Az első világháború végén mint többször kitüntett tartalékos százados szerelt le. A fronton tanúsított helytállása nagyon jól kvadrált harcias cionizmusával. Ennek a báboru utáni évek zsidó usztásos Magyarországon kitűnő hasznát vette. 1918-ban megszervezte a zsidó önvédelmi karhatalmat, a később híressé lett „cionista gárdát”. Ez volt talán a világ első zsidó önvédelmi alakulata, amely hatósági hozzájárulással, — a Friedrich kormány engedélyével, — alakult meg.

A magyar zsidóságért az egyre ellenségesebbé váló „gój” világ közepette nemcsak fegyverrel, de tóllal is kitűnően harcolt. A Jászi Oszkár „XX. Századában” 1917-ben a zsidókérdésről megrendezett ankét keretében megírt hozzászólása történelmi tanulmányzámba ment. Milotay István még egy 1938-iki parlamenti felszólalásában is visszatért Beregi megállapításaira.

1936-ban alijázott, az európai zsidóság helyzetét már akkor tisztán látta. Azt megelőzőleg már 1921-ben az országban járt, hogy itt az akkor tervehetett fel-avivi Szilikát gyárat felépítse. Alijája után az ország sok nagyszabású építkezésének irányításában vett részt. A tel-avivi Bét Hádár és a rison-leonai üveggyár építésénél is közreműködött. Nagyrészt kézírásban visszamaradt rengeteg színes karcolata élénken tanuskodik ennek a sokoldalú érdeklődéssel megáldott, élelénk szellemű, játékos kedélyű lelkes ember Erecben eltöltött napjairól. Utolsó éveiben ugyan sokat betegeskedett, az építési dekonjunkturát is erősen megérezte, de kedélyen mindez semmi nyomot nem hagyott.

Polihisztor volt, ezt már nagynevű tanítványa, a költő Hámméiri is megállapította róla. Irodalmi alkotásai közül nagy sikert hozott számára az „Isten árnyékában” című kétkötetes, bibliai tárgyú regénye. Kéziratban visszamaradt Mózes-drámáját irodalmi körök most akarják héberül megjelentetni. Irodalmi,

Egy múltba és jövőbe tekintő regény

— Gondolatok Beregi Ármín: „Isten árnyékában” című regényének olvasása közben —

Irta: Dr. Horovic Tivadar

Eppen harminc éve annak, hogy Budapestben az előkelő Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) könyvkiadó vállalat gondozásában napvilágot látott Beregi Ármín „Isten árnyékában” című terjedelmes regénye. A regény cselekménye Jeruzsálemben játszódik le. Egy romantikus archeológiai tudományos vállalkozás történetét mondja el, melynek célja a jeruzsálemi királysirok feltárása.

Beregi Ármín „egyikönyves” író, sem előtte, sem utána nem jelent meg regénye, ennek ellenére az olvasónak egy pillanatra sincs az az érzése, mintha „kezdő” író alkotását olvasná. Megborzongatóan érdekes, sőt érdekfeszítő ennek a regénynek a cselekménye, úgyhogy szinte nem lehet abba hagyni annak olvasását. Mégis csodával határos, hogy ez a hatalmas alkotás 1933-ban Magyarországon megjelenthetett.

Mert Beregi Ármín regénye cionista regény. Nemcsak cionista regény az „Isten árnyékában”, hanem maga a cionizmus.

De nemcsak irodalmi alkotás az „Isten árnyékában”. A regény írója ebben részben arra törekszik, hogy szimbolizált teremtés a történelmi zsidó múlt és az erec-jisraéli új valóság között, részben pedig arra, hogy megoldást találjon a

nyelvészeti, művészeti és kulturtörténelmi esszéinek szeri se száma. Ezeknek egy része a pesti napilapokban és a Zsidó Szemlében jelent meg, de lánya, Záháviné, Beregi Éva által összegyűjtött írásából egy verziús kiadó kötetekre való anyagot válogathatna össze.

Tehetségesen kezelte a festőesetet, az erעי témákról készült akvarelljei művészi értéket képviselnek. Ő fordította először magyarra Morris Rosenfeld néhány halhatatlan költeményét. Fivére, Beregi Oszkár, a nagy magyar színművész, az ő rábeszélésére kezdett el nagyhírű előadó estéin T'nách részletek szavalni magyar fordításban. Óriási sikere volt velük.

Ha sokrétű, színes egyéniségének titkát kutatom, a francia Taine elméletére kell gondolnom, aki szerint a nagy ember és a nagy mű a pillanat és a millió hatása alatt születik meg. A pillanat Beregi életében a Herzzel való találkozás volt. A millió — azt hiszem — az óbudai zsidótemplom környéke. Az óbudai zsidó templom udvarán biztonságos sokat játszadozott. Az évszázados oszlopsoros templom áhitatos felhőmályaival, a középkori stílusban épült női karzatokkal, színes ablakaival, a szentéletű Mórán Minz-nek ez a tökéletes szépségű temploma lehetett az, amely a tudat alatt Beregi Benjámín kiteljesedett zsidó és emberi életét formálta és kialakította.

Történelmi alakja ő a magyar zsidóságnak, különleges sudár pálmafa, a nehezen kitenyészett, párgját ritkítóan nemes magyar-zsidó ligetnek.

ABDULLAH, a kosárfonó

Irta: Beregi Benjámín

Az alább között kis életkép Bereginek rengeteg kéziratban visszamaradt cikkei közül való, amelyet közvetlenül alijája után, 1936-ban írt. A történet színhelye Tel Aviv mai belvárosának számít.

Tel Aviv szélén, a Frischmann utca végén üres térség kezdődik. Valamikor ez lesz a Kikár Málché Jiszráél. Most még a régi szőlőkék hajtogatják rajta indáikat. Egyik részén valami sovány bükköny terem meg, de több rajta a pipacs és a kamillavirág, mint a takarmánynak való. Vagy négyszáz lépésnyire sárgállik a Kirját Mír háztömbje; azontúl Száro-n német falu millió fontos éré erdeje (nem azért ér annyit, mert sok a fa benne, de mert Tel Aviv mellett fekszik). Még tovább látszik a petach-tikvai út mellett Rámát Gán.

A teret egyoldalt régi párdeszek veszik körül. Most éppen narancsvirágzás ideje van és bódító illatot hópölygött a dél-élelti napsütésen elindult puha szél. A városból öt-hat csoportban az iskolák és a gyermekcsoportok csemetéi énekelve vonulnak az egyetlen nagy szabad térségre. Négy fügefá árnyékában telepednek le, de ott ma nagy halom fűzavessző foglalta el a helyet. Szétszóródnak és pipacsot szednek.

Egy tiszta, fehéringes, jólöltözött, fezes arab legény járkal az elvadt szőlőtőkék között. Néha le hajol, felemel egy indát, görbe késével lenyisszantja az inda hegyét és csóválja a fejét. Eppen úgy, cseppet se másképp mint a viszontai szőlőmunkás, amikor „hegyeli” a vesszőt. Egy öreg beduin szony szedegéti utána a lenyisszantott szőlőleveleket.

(Az öreg ott lakik Kirját Mír mellett nagy szelős fekete sátorban, van neki három lovuk, négy kecskékük és két tevéjük — a sátrak üresek, rőzsével korhadtt szőlővenyigével tüzelnek és néhány sovány csirke kapargál a sátorban, ahol egy hároméves fekete purdénak csipik a szeméit a legyek, míg a mamája cigarettázik a semmittevésben.)

Megszólított az arabot: — Tied ez az öreg szőlő?

— Nem az enyém — mondja héberül —, csak az a vessző ott a fa alatt.

— Miért metszed a szőlőt, ha nem a tied?

— Mert kár érte, hogy senki se törődik vele. Nézd, chábibi — és felemeli az egyik zöldlevelű szőlőhajtást, s mutatja rajta a szőlő-

lővirágot — ezen a vesszőn hét fűrt szőlő lesz, ha a gyerekek le nem tépik idő előtt, vagy a beduin kecskéje le nem legeli. Nem kár volna ezt le nem hegyezni, hogy ha lesz rajta fűrt, megérjen idejére? Látod, ez a „kerem” vitás. Még nem adták el a juhudinak. Abd el Hádi, a főmufti, a szent ember ügyvédje, alkuszik. Többet akar érte. De megígéscsak valakie! El kellene keríteni, hogy amíg itt van, teremhessen. Biztos, hogy nem én fogom szedni a fűrtjét, de azért ápolgatom, éppen mint ahogy az eltévedt gyereket kézenfogom és vezetem. Nem is tudom, hogy miért nem lehet ezt a keremet nekünk végigmunkálni. Mért mondják otthon, Jaffán, hogy ne menjek Tel Avivba. Pedig nekem ide be kell járni Tel Avivba. Van itt nekem néhány régi fám, arról szedem a vesszőt. Mert én már nem vagyok földműves, csak úgy mulatságból nyesegetek. Iparos vagyok Kosárfonó. Mégis kár ezekért a tökéleért, amiket ki fognak dobni a földből, amikor Abd el Hádi meggyezik a tel-avivi városházzal. Igaz, hogy Abd el Hádi sem törődik vele, ha a kecskéik rájárik, vagy a tökéleket elhordják fűteni, vagy az érett fűrtöket a sakálók eszik meg; de ő nagy úr, chábibi... Na, megyek dolgozni. Sálom, ádoni!

Leült a fügefá alá és hántotta a zöld vesszőket, görbe kacorral. Előbb egy gyereket állt meg előtte, aztán még egy, aztán még néhány. Tíz perc múlva az arabot sokszoros gyermekgyűrű vette körül. Nézték, hogy mit csinál. Félóra alatt lehántott két kéve vesszőt és elkezdett fűzni. Fónni. A gyermekek mohó szemekkel nézték, mint készül a fonott kosár. A fenéke, az oldala, a beszegése, most még két csavart fűl is került rá. Az arab csak forgatta éles kését és a gyerekek egy percig se féltek tőle.

Mikor pedig látták, hogy valami kendőből pitát és nyers hagymát vesz elő, ebédelni kezd, felálltak a gyerekek —, tizéves a legidősebb — és „todá, sálom”, megköszönték az arabnak, hogy megmutatta nekik a kosárfonás művészetét.

Nagyon élvezték az arab-legény pontos kezezését és csodálták, hogy milyen éles a kése. Aztán a kéze kosár ment kézzől-kézre. Egy másra néztek és bölöngöztak egymásnak, mintha azt mondták volna: „Egész-szen rendes kosár”.

Egyik szemfüles pedig azt mondta: — Minek ezt csinálni, a-mikor a boltban készen kapni. Két piasztérért.

kozásu Menáse Máténáj nem fél a a korszoba zárt szellemektől, felbontja a Szent Név pecsétjével elzárt szelencé mélyből kábító gáz áramlik.

Ez a gáz, melyet a szerző „peyotl”-nak nevez, arról híres, hogy énhasadásos víziókat ébreszt abban, aki azt beszívja.

És itt egyben hasadás következik be a regény struktúrájában is, ami szerkezeti szempontból ugyan nem kívánatos, de a szerzőnek lehetőséget ad arra, hogy megelevenítse előtti tünk az évezredek előtti Jeruzsálem, valódi nyugzó életét.

„peyotl”-gáz révén, hogy az ilyen látomásos állapot mesterséges uton felidézze. A regénynek ezek a szélsőségesen irreális fejezetei tökéletesen reálisan hatnak. Salamon király temetési menete zajlik előttünk. Ott látjuk a szertartást vezető levitákat, halljuk gyászdalaikat, látjuk a koporsó vivő, hatalmas termétt, hatujúj ánakok fiait, oldalt vonulnak a királyi udvartartáshoz tartozó idegen-pogány gyászolók, teljesen realiztikusan hatnak a közönség körében lezajló politikai megjegyzések és (Folytatás a 10. oldalon)

Egy multba és jövőbe tekintő regény

(Folytatás a 9-ik oldalról)
Ienyigözden költői a jeruzsálemi táj ábrázolása. Azután változik a kép. Menáse Máténáj visszatér a jelenbe, de skizoid állapotából csak Avon professzor Jányához fűződő mélyes szerelme szakítja ki.

Beregi Ármín nem l'art pour l'art írta meg regényét, célja nemcsak az volt, hogy szórakoztasson, hanem ezzel a művel is a cionista eszmét kívánta szolgálni. — Természetes, hogy célját elérje, első sorban jó regényt kellett írnia, olyat, amely tömegeket fog meg és gondolatokat ébreszt. Humanista objektívítésének a következménye, hogy az ő Eric Jiszráelében bélelés megférnek egymás mellett zsidók és arabok, zsidók és keresztények, az ősi vallási eszme és a tudományos haladás.

Nem olcsó közönség siker érdekében végződik ez a hatalmas mű általános happy enddel, hanem ez Beregi Ármín optimista világszemléletének következménye. Azt akarja, hogy győzzön a szerelem, győzzön a tudomány is, de anélkül, hogy ezzel bárkit is megbántson vallási meggyőződésében és főleg győzőn az egész énjét betöltő cionista eszme. Nála tudomány és vallás, kultúra és kultusz nem ellentétes fogalmak

Mit ad ez a regény a mai olvasónak? A regényben felvetett problémák — politikai, társadalmi, műszakiak — ma is nagy részben fennállanak. Egy pillanatig sincs az embernek az az érzése, hogy elavult, harmincéves könyvet olvas. Viszont a régi Palesztina leírása márcsak kultúrörökös szempontról is érdekes és azt az Eric Jiszráélt rögzíti, amely nemcsak az új olék előtt ismeretlen, hanem a régieknek is már csak elfelejtett, ködös múltat jelent.

Nem tudom, kitől származik az a böcs mondás, hogy azt a könyvet, amelyet nem érdemes másodszor is elolvasni, először sem volt érdemes kézbevenni. Beregi Ármín-Benjámín regényét — harminc év után — másodszor olvastam. Érdemes volt! És érdemes lenne, hogy ne csak a magyarul olvasók is merjék azt meg, hanem a héber jisiv, különösen pedig az ifjuság.

MARCEL MARCEAU, a világ legnagyobb pantomim művésze, három évi szünet után első ízben lép fel ott, Párizsban.

a legelterjedtebb cigaretta a maga osztályában!

Dupla esomagosolásban 37 ágorá

30 Uj Kelet 1963 VII 19

Commonwealth irodalom

* Irta: Naschitz Frigyes *

hasem hallottak, hogy az emberi lélek és szív a világegyetmen szűz területeihez tartoznak, amelyek még fel társra várnak."

Bár ennek a leértékelésnek hitelességéhez nem fér kétség, mégis úgy tűnik, mintha erősen el volna túlozva. Valószínű, hogy a lázas igyekezet az a felismerés is fűti, hogy a mulasztást be kell hozni, de tagadhatatlan, hogy a kanadai irodalom ma már számos értékes ábrázoló és elmélkedő munkával dicsekedhet.

A Ralph Gustafson és más irodalmi papák által műgonddal összeállított versgyűjteményből a következő számottevő kortárs-költők emelkednek ki: Irvin Layton, Leonard Cohen, Isabella Crawford és James Reamy. Ugyanakkor jövevény prózáiroknak, nevezetesen Charles Roberts-nak, Duncan Scott-nak és Ethel Wilson-nak sikerült műveik cselekményvezetését érdekes ösztinteséggel átítani, de a személyes élmény és főleg a szociálpolitikai szemlélet hiánya uton-utófényt kiütöknak, ami megrövidíti az alkotások élettartamát és lefékezti témáinak hódító világotját. Gúnyval adagolt eredetiség jellemzi A. M. Klein zsidó short-storyait. Ugyanennek az írónak sikerült a messiánizmus nehézkedési törvényét követő "The second scroll" ("A második tekercs") című regényével a kanadai irodalom kartográfáját gazdagítani. Jól esik regisztrálni, hogy elismerték érte.

Ez a különös jelenség minden bizonnyal ennek a keményen küzdő népek fizikai elszigeteltségével magyarázható, amely nemzedékek óta minden energiáját a félvad ország megszélesítésének szentelte. Még az intellektuálisan képzett városi lakosság is kételkedett a vakvágányra terelt lelkeknek a betű varázsával való megtermékenyítésében, azzal érvelve, hogy a kanadai kultúrivatagból még ugynevezett "prairie-irodalom" sem sarjadhathat ki. Ezt a nézetet a kormányhatóság Vincent Massey főkommandósnak heterjesztett hivatalos jelentése is megerősíti, arra utalva, hogy a kulturális fellendülést a kanadai lakosság zömének műveletlensége, érdektelensége és sznobizmusa hátráltatja. A nem túlságosan hízelgő memorandum kiegészítő szövege így szól: "A helyzet alapján véve az, hogy — ha művészi teljesítményekről van szó, — a kanadaiak saját honfitársaik produkcióit lebecsülik. Az uttörőknek és feltalálónak tartott kanadaiak művelődési igényét az amerikai szabadságharc hőseinek viselt dolgairól szóló könyvek olvasása meríti ki, viszont arról nyilván még so-

Harminc év előtt sajátos kanadai irodalom ismeretlen fogalom volt. A lakosság kétharmada angolul, egyharmada franciául írt és olvasott, de helyhez kötött szépirói, vagy epikai alkotó eredetiségnek alig volt nyoma.

Ez a különös jelenség minden bizonnyal ennek a keményen küzdő népek fizikai elszigeteltségével magyarázható, amely nemzedékek óta minden energiáját a félvad ország megszélesítésének szentelte. Még az intellektuálisan képzett városi lakosság is kételkedett a vakvágányra terelt lelkeknek a betű varázsával való megtermékenyítésében, azzal érvelve, hogy a kanadai kultúrivatagból még ugynevezett "prairie-irodalom" sem sarjadhathat ki. Ezt a nézetet a kormányhatóság Vincent Massey főkommandósnak heterjesztett hivatalos jelentése is megerősíti, arra utalva, hogy a kulturális fellendülést a kanadai lakosság zömének műveletlensége, érdektelensége és sznobizmusa hátráltatja. A nem túlságosan hízelgő memorandum kiegészítő szövege így szól: "A helyzet alapján véve az, hogy — ha művészi teljesítményekről van szó, — a kanadaiak saját honfitársaik produkcióit lebecsülik. Az uttörőknek és feltalálónak tartott kanadaiak művelődési igényét az amerikai szabadságharc hőseinek viselt dolgairól szóló könyvek olvasása meríti ki, viszont arról nyilván még so-

A gyéren lakott Ausztrália, — amelynek kiterjedése szinte akkora, mint Európáé —, önmagában egy darab emberi, valamint táj- és időrendi östörténet. Az emberek jellemét a természetet folytatott szakadatlan küzdelem alakította ki. Az ausztráliai őslakosság kialakulásában van. A 18. században oda száműzött bűnözők röviddel deportálásuk után elpusztultak és a 100 év előtt sűrű sorokban bevándorolt főleg angol, skót és ír származású telepesek egy sajátos hazafiságot fejlesztettek ki, amelynek kulturális zománca ugyan még brit, de érzelmi hangadása ausztrál. Ezen az ambivalens légköri háttérén rajzolódik ki az ötödik földrész irodalmának kontúrjai, amelyekben régi és új elemek vannak képviselve anélkül, hogy egy-egybe fonódnának. A szintézis-hiány legbeszédesebb James Turner költő és dramáiról "Paris and Helen" című, Keats szellemében írt rövid lélegzetű romantikus eposzában jelentkezik, amelyet megjelenítő képzelőerejénél fogva az ausztráliai mítosz ösforrásának tartanak. Turner, Londonba költözve, nem tudott már teljes sűtött britté válni, ami például az amerikai Eliotnak maradéktalanul sikerült.

A mai öntudatos ausztrálok őseinek magányos élete és a tábori tűz mellett eltöltött végnélkülinek tűnő idő felgyújtotta a képzellet és mesemondásra hangolta őket. Ez a történelmi és lélektani oka annak, hogy Ausztráliában a short-story nagy népszerűsége tett szert. Ezek számbavétele, összegyűjtése és kiadása az igényes "Bulletin" nevű folyóirat érdeme, amely 25 év óta a legjobb rövid-történeteket: "From coast to coast" ("partvidéktől partvidékgg") cím alatt jeleníti meg. Az egyes közleményeken csak szerényen adagolt lokálkolorit ömlik el. De a szövegnél is fontosabb a kis művek találás módja. Olyan megráztató,

vagy derűre készítő, nem mes metszetű hangulatképek, mint amilyeneket a híres ujjelendi Katherina Mansfield festett, klasszikus veret és nemzetközi érvényt biztosítanak ennek a műfajnak.

Ausztrália első ismert költője a 30 év előtt elhalt Christopher Brennan volt, de lirája külföldi példákhoz hevílt. Házföldi színek jelentkeznek A. D. Hope és Judith Wright külföldi termésében. Művészi alapállásuknak az a tény kölcsönöz jelentőséget, hogy előőrsei voltak egy hagyományok nélkül beérett irónemzedék otthonteret-kifejezésének. Nem vitás, hogy egy Newcastleből származó brit másképp látja a világot, mint egy Tasmaniában hasonló társadalmi körülmények között élő angol származású ausztrál. És ezen mulik.

1652 óta, amikor is az első hollandok, — a későbbi búrok. — Délafrikában partra szálltak és az ott talált bennszülötteket: a fekete hottentottákat és sárgás arcbőrű busmanokat megtizedelni kezdték, 1806-ig, amikor a Kapkolónia angol fennhatóság alá került, ennek az országnak történelmét véres és engesztelhetetlen fa-

Az új afrikai államok többsége úgy tekint Izráelre, mint amely az összes bajokra és problémákra megoldást tud nyújtani a részükre. Ez a bizalom lehet hízoló, de ugyanakkor súlyos veszélyeket is rejt magában. Éppen ez a naiv hit teszi elkerülhetlenné, hogy Izráel afrikai politikájának irányítói jól megfontolják, mit nyújtsanak, vagy mit ajánljának fel ezeknek a népeknek.

Néhány eset megvilágítja, hogy miért éppen Izráel az, amely ilyen nagy vonzeróval bír. Egy afrikai lapszerkesztő például, aki kormányra megbízásából az európai fővárosban tanulmányozta a sajtóviszonyokat, hogy tapasztalatait hazájában is hasznosítsa, valósággal kétségbeesetten érkezett Izráelbe, amikor Afrika felé vezető útjában Luddon kiszállt.

Itt aztán elmagyarázta kétségbeesésének okát. — Londonban, Párisban és Rómában az óriási méreteket látta. Ha ezeket összehasonlította hazájának lehetőségeivel, valóban lelkiileg össze kellett roppannia. Az ötezer példányt sem meghaladó újság szerkesztője szédülő fejjel hallotta a milliós példányszámú lapok szerkesztőinek magyarázatait, a nyomda-technikai vívmányokat, amelyek a 30-40 oldalas napilapok kiadását lehetővé teszik, és az óriási nemzetközi sajtógépezetet, amelybe a nemrég gyarmati sorban sanyilódó kis ország hirszolgálatának kellene kapcsolódnia.

Izráelben végre levegőhöz jutott. Elmagyarázták neki, miként fejlődött az izráeli sajtó az elmúlt évtizedek alatt, de különösképpen az állam megalakulása óta. Látott kis, közepe és nagy lapokat és már megvolt a lehetőség arra, hogy analógiát vonjon hazája és Izráel sajtója között. Megnyugodott és bizalommal indult haza, megfogadva izráeli barátait, hogy az itt látott példákön okulva fog új uta-

kat keresni az ottani sajtó számára.

Egy másik példa azt mutatja, hogy a kétmillió Izráel kis méretei nem szólnak elég bizonyítékul még a néger államok vezetői részére sem, hogy nem tartozik a nagyhatalmak sorába. Az egyik új állam külügyminisztere ismerkedési látogatásra érkezett és Jeruzsálemben a következő kérdést tette fel: „Miként lehetséges, hogy az Egyesült Államok, a Szovjetunió, Anglia és Franciaország már kineveztek diplomáciai képviselőket országába, de Izráel, az „ötödik nagyhatalom” még mindig késik vele?” Nem is tágitott, amíg az „ötödik nagyhatalom” külügyminisztériuma kötelező ígéretet nem tett a nagykövetség sürgős felállítására.

Valami oka van természetesen annak, hogy ilyen jó hírnévnek örvendünk az afrikai országok körében. Azt is érdekes okok magyarázzák, hogy miért bír a zsidó állam oly rendkívüli vonzeróval az új államok tanulni akaró ifjúsága számára. E tekintetben a fejlődés rendkívül örvendetes volt. Amíg 1957-től 1959-ig 300 színes fiatalt fogadtunk be kurzusainkba és iskoláinkba, 1962-ben az 1800-as keret is kevés volt a részükre.

Ennek az az oka, hogy ebben a kis országban a különböző társadalmi és gazdasági formák békésen együttműködnek. Amíg például a Szovjetunióban, vagy a többi kelet-európai államban csak kollektív gazdálkodást tanulhatnak a Nyugaton pedig kizárólag magángazdaságot, Izráelben megtalálják mind a kettőt. A kibucokat, olyan kollektív életformát, amelyet egyik kommunista országban sem értek meg el. De megta-

Izráel afrikai sikerének titka

Irta: Farkas Dávid

lálják a szövetségi falut is, amely a magántulajdon és a közös beszerzés, valamint értékesítés elvén alapul. A termelő és közvetítő ágakban megismerkedhetnek a hisztadruti vállalatokkal és a magáncégekkel.

Azok a diákok tehát, akik Izráelbe jönnek tanulni, országaik szükségletei szerint választhatják ki maguknak azt a gazdasági és társadalmi formát, amely hazájuknak a legjobban megfelel.

A jóindulat azonban nem mindig jár együtt a sikeres megvalósítással. Ez a megállapítás illik minden államra, amely messzeszemenő jóindulattal felajánlja segítségét az új országoknak, de nem mindig tud eleget is tenni az ígéretnek.

Izráel ezen a téren például ódon módon elől jár az összes segítséget nyújtó országok között. Walter Ejtán, jelenlegi párizsi nagykövetségünk, amikor még a külügyminisztérium államtitkára volt, az egyik afrikai állam függetlenségi ünnepélyén képviselte a kormányt és bejelentette, hogy Izráel 50 östöndiját ajánl fel az új állam fiataljainak. Röviddel Walter Ejtán látogatása után távirat érkezett a külügyminisztériumba a „megajándékozott” kormánytól, amely közölte, hogy külön repülőgépek ekkor, és ekkor érkeznek Luddra az 50 östöndijas diák.

Persze nagy volt a riadalom a fővárosban. A jövevények nem mentek át orvosi vizsgálaton, nem tudják, milyen életmódmányokkal rendelkeznek és azt sem, mit akarnak tanulni. Elhatározták tehát, hogy ellentávirat megy, hogy egyelőre ne küldjék az 50 diákot.

Felsőbb közbelépésre azonban nem ment el a távirat. Arra gondoltak, hogy talán a diákok már utban vannak és a távirat érkezése olyan kellemetlen háttással lesz a baráti kormányra, amelyet soha több-

hogy az elmerüléstől megóvja önmagát. Ezzel szemben tekintélyes feketék és félévűek, nevezetesen a Jamaica emigrált Peter Abrahams, a „Dark Testament” („Sötét örökség”) szerzője, vagy a szintén kivándorlásra kényszerült William Modisane elviselhető légkör teremtésén fáradoznak. Céljuk egy egységes afrikai lelki alkati kialakítása, amely a humanizmus napnyugati értékeit összhangba hozza az ébredő fekete földrész környezet-befolyásával, ami megbékítené a két farszasszemet néző ellenséges tábor. Egyelőre áll a harc a „white Christ” és a „coloured people” között, akiket a szinte teljesen függetlenné nagykorúsított kontinens többi néger állama együttérzéséről biztosít és ellenállásra hivat. A felvilágosodott angol és afrikaans nyelven író fiatal nemzedék kimagasló képviselője, Mys Krige, mindenestre a felebaráti szeretet zsolitárát zenei, ezt a jofosztó politikussok eddig lehurrogták. Az ő eszméik erőterében egy ielszó izzik: „APARTHEID!”

Az ebben az értekezésben feltérképezett országok mindegyikében zsidó költők számottevő szerepet vállaltak, ami felelősségérzetüket és hivatástudatukat bizonyítja. Ez méltó felelet az utóbbi időben nekibátorodott horogkeresztmázolók, s útonálló fajvédők konkolyhíntó hadjárataira.

(Folytatás a 11. oldalon)

Európa meghajol Martin Buber előtt

Az arckép

Irta: Munkácsi Noémi

— Igaz történet —

„Minden ember életében eljön az idő”, mondja Martin Buber, a filozófus, „amikor hozzá kell látnia a termsé betakarításához”.

Buber esetében a termsé magában foglalja az elismerések és megtisztelések sorát, amelyben a világ a kor egyik legeredetibb gondolkodóját részesíti. A múlt héten, 85 éves korában a fehérszakállas filozófus Izraelből Amszterdamba repült, hogy elfogadja Európa legmagasabb intellektuális kitüntetését, a 28,000 dolláros Erasmus díjat. A Time magazine beszámolóját erről az eseményről az alábbiakban kivonatolva közöljük.

Az Erasmus díjat Bernard herceg nyújtotta át Bubernek Julianna királynő jelenlétében. Felsorolták az okokat, amiért Buber professzornak ítélték oda a kitüntetést:

a) sokoldalú tehetségével több, mint fél évszázad óta gazdagította Európa szellemi életét;

b) felélesztette a vallásos és erkölcsi kinccseket, amelyek a keleturópai hitű chaszidok legendáiban voltak eltemetve és továbbították azokat a 20-ik századbeli Nyugateurópanak;

c) megvilágította a zsidó vallás uralkodó filozófiai, valamint pszichológiai feltevéseit és ennél fogva felszabadította a tévképzetektől és az előítéletektől a zsidóság, valamint a kereszténység közötti kapcsolatot és összehangozta a zsidó és a bibliai hitet a modern kultúrával.”

ZIONIZMUS ÉS MISZTICIZMUS

Buber Bécsben született, de miután szülei elváltak, nagyatya házában Galiciában nevelkedett fel. Gyermekkorában huzgón vallásos volt, de mint a bécsi egyetemen filozófiai fakultásának hallgatója a német idealizmus hatása alá került. Buber aktív cionista volt és éveken keresztül szorosán együttműködött Theodor Herzlrel és Chájim Weizmannal. De egyidejűleg mélyesen befolyásolta Dosztojevszki és Kierkegaard és első irásának szüleménye keresztény német misztikusok, mint Jakob Boehme, Meister Eckhart és Nicholas Cusa voltak.

1904-ben kezébe került Rabbi Izrael ben Eliezer, a 18-ik századbeli Báál Sém tov csodarabbi testamentuma, aki megalapította a chaszidizmust. Buber feladta a politikát és az új

ságírát, öt éven át kizárólag a chaszidikus szövegek tanulmányozásával foglalkozott, aztán megírta tízkötetes sorozatának első könyvét, amelyről először ismeri meg a keresztény világ a chaszid legendákat, a szekta életvidám vallásos koncepcióját, folklórját és a chaszid rabbik bölcsességét.

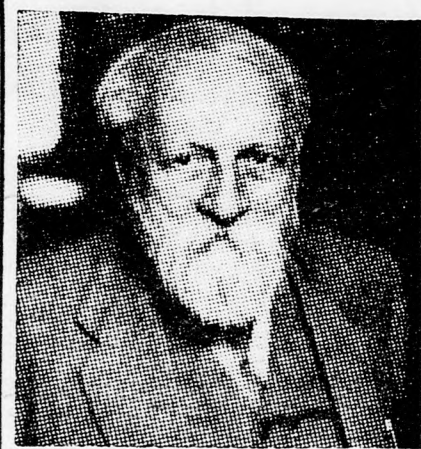
ANTI-NACI LAPSZERKESZTŐ

Buber a modern német próza egyik mester-stiliztája és az őtestamentum általa készített német fordítása egyike a történelem legsikerültebb erőfeszítéseinek a héber Biblia költészetének egy más nyelvre való átültetésére. De Buber mindenképp az u. n. „párbeszéd filozófiája” tette világhírűvé, amely nemcsak az egyik legfontosabb modern kifejezése a zsidó gondolkodásnak, de mély hatást tett korunk legkiválóbb keresztény gondolkodóira is. Reinhold Niebuhr szemében ő „a legnagyobb élő zsidó filozófus”. Dag Hammarskjöld, az Egyesült Nemzetek tragikusorsos főtitkára, Buber tanítványa és svéd fordítója volt.

Buber filozófiájának legeredetibb és legjobban ismert megvilágításait kötőjeles kifejezésekkel kapcsolják egybe (En-Te és En-Az).

„En-Az” az alannak a tárgyhoz való viszonyát írja le egy alkalmi beszélgetés, mondjuk a vacsorával kapcsolatban, a pincérrel, a mód, ahogy az ember egy használati tárgyat kezel. Mindez fontos az életben, de az ember való lény csak akkor nyilatkozik meg, amikor egy személyes En egy személyes Te-vel találkozik — éreket találkozás vagy párbeszéd, amelynek két lény elfogadja egymást szerelemben vagy gyűlöletben, mint igazán emberit és egyedülvalót. Az En-Te viszony a hit világában is megtalálható: kifejezi az olyasfajta találkozást, aminőben a szoltárúrnoknak a prófétáknak volt részük Izrael Istenével — az olyan találkozást, aminőre a ma

A 30-as évek elején Martin Buber és a néhai dr. Leo Beck voltak a német zsidóság elvitathatatlan vezetői. Buber iskolákat szervezett, náci-ellenes lapokat adott ki s megírta „A kérdés az Egyetlen Egyhez” című klasszikus vádiratát a modern zsarnoki rendszer el-

len. 1938-ban a jeruzsálemi Héber Egyetem mentőbizottsága hozta ki Jeruzsálembe és 1951-ben történt nyugalomba vonulását a Héber Egyetem tanára volt. Most visszavonultan él, Achávát Cion utcai, könyvekkel zsufolt házában és összegyűjtött műveinek kiadásán dolgozik, — hatalmas feladat, hiszen bibliográfiája több mint 800 kiadványt tesz ki.

„A PÁRBESEDÉSI FILOZÓFIÁJA”

emere is felszólították. Az autentikus élet követelményei azt jelentik, hogy az ember nem követheti vakon a törvény előírásait, hanem vállalnia kell az „etikai felelősséget”, amelyben az erkölcsi akció válasz arra, amit egy adott pillanatban a helyzet megkövetel.

M. Buber meggyőződése, hogy az ember földi feladata eredendő egyedülvaló énjének kiélésé ezeken az En-Te találkozásokon keresztül — ahogyan azt egy Zusia nevű chaszid rabbi kifejtette halalos ágyán: „A túlvilágon nem azt fogják kérdezni tőlem, „miért nem voltál Mózes?” hanem azt, hogy „miért nem voltál Zusia?”

Buber szemében az En-Te filozófia egy másik követségem egy igazi közösség társadalmi ideálja, amely elveti mind az individualizmust, mind a kollektívizmust; ennek a „Mi-

ti” közösségnek a fénymentesét a nem-marxista, utópikus szocializmusban találja meg, ahogy az az izraeli kibucokban jut kifejezésre.

A párbeszéd filozófia a Szentírás feltűnő interpretációjához is vezet. A Biblia Buber szerint, nem az emberi viselkedés csatlakoztatásának irányítója, sem a legendák gyűjteménye, hanem egy párbeszéd az Isten beszélő En-je és Izrael hallgató Te-je között Buber tanítványa, Maurice Friedmann szerint, ez a párbeszéd „történelmi leírása Istennek az emberhez való viszonyának, emberi szemmel keresztül látva”.

AZ IGAZI BÉKE UTJA

Buber a század legvalóságosabb zsidó gondolkodója, akit általában jobban értékelnek a keresztény intellektüelek, mint zsidó hit-sorsosai. Tekintve, hogy mindennapi életében nem követi a háláchá szabályait és lenézi a talmudista törvény szűklátókörű legalizmusát, az orthodox rabbi, mint eretneket, könnyen kritizálják. És az a körülmény, hogy az egykori cionista Buber több mint 40 éve fáradozik hiába az arab-zsidó viszony megjavításán, a valóság elvonatkoztatott idealista színében tünteti őt fel a csakis gyakorlati eredményeket tisztelő fiatalok körében.

Buber meg van győződve róla, hogy az emberek közötti En-Te találkozás, ma amikor a világot az atomi katasztrófa fenyegeti, szükségesebb, mint valaha. Buber, akinek nincs illúziója afelől, hogy a világ vezető emberei hallgatni fognak rá, úgy véli, hogy „a nagyhatalmak között fennálló problémákat más módon kellene megbeszélni. Ugy kellene tárgyalniuk egymással, mint két jó keresztelkedőnek, akik hosszú évek után rájöttek, hogy kölcsönös érdekeik fontosabbak, mint ellentétes érdekeik. A történelem eme órájában az igaz béke csak az együttműködés valamiféle formájában lehetséges”.

Erzsi, hajdani tanulótársam, Budapestről ország-nézőbe jött Izraelbe. Mint szokás, ajándékokat hozott magával — egyet számomra is. Nem a hagyományos népművészeti tarkaságok, még csak nem is egy újvonalú könyvet. Drágábbat ennél: egy kis történetet. Megtörtént, igaz epizódot a nagy borzalmak idejéből. Hihető-hihetetlen. Egyikét azoknak a csodálatos dolgoknak, amellyel életünk utjai kikövezettek.

A kis történet korszaka a hitleri idők ostromlott Budapestje. Főszereplője egy arckép, amelyen valamikor Szenes Fülöp, a jeles portré-festő örökítette meg édesapám, Munkácsi Bernát arcvonásait. A nevezetes kép egy gazdag lipótvárosi lakás fogadószobájának a falán függött. A lakás gazdája, sőt a nagy háztömb mindenható ura, kegyelettel és büszkeséggel szokta volt mutogatni vendégeinek hírneves, tudós bátyja arcképét.

Mindaz azonban már csak volt, mert történetünk idején a lakás az elhagyott zsidó lakások sorsára jutott. Fentemlített gazdáját családostól leplombált vagonban Bergen-Belsen felé irányították, mely utazási mód távolról sem volt hasonló a csakis gyakorlati eredményeket tisztelő fiatalok körében.

A történet további szereplői Erzsi barátnőm és özsze- öreg édesanyja, akik keresztény papirokkal mint „ki-

bombázott vidék” — napok óta már hajlektalanul kóboroltak az ostromlott városban. Egy napon azután hallatannak nevezhető szerencse érte őket: Egy elhagyott zsidó lakásnak legis-legszökebb szobáját utalták ki kettőjüknek. Eppen azt, amelynek falán a nevezetes arckép függött.

Erzsi, akit régi baráti kapcsolat fűzött a tudós családhoz és, ami ennél több, pályája során, mint Mesterére tekintett fel red, elképzeltében megilletődött, amint a szobába lépett a régismert arcvonások mosolyogtak felé. Ettől fogva, mint védő talizmánra tekintett fel reggelentek a képre, az egyszál életükért küzdők riadt tekintetével. És az öreg tudós biztatón mosolygott vissza az üldözött családra. Mosolyos bizakodással, életét jellemző rendíthetetlen Istenbe vetett hittel, ahogyan a képen a jeles festő megörökítette. Hogyan is képzeltette valóságunk mindazokat a dolgokat, amelyek néhány évvel halála után — az az időkben, megestek velünk...

Multak a napok, öröklött nőtt percek, szörnyű aggodalomban. Pestet bombázták, a Duna felé rejtélyes csoportokat vezényeltek a nyilas sühancok, a gettó pincéiben halomszáma fekküdtek a temetetlen holtak. De Erzsi és anyja éltek-éldegéltek a Balaton-utcai lakásban, mint később mesélni szokta, nem is olyan rosszul...

Előkelő cím lakás nélkül

Sok úriember van, aki nagyobb súlyt helyez egy jó címre, mint egy jó lakásra. Ebből a célból fel-találták az előkelő címet lakás nélkül. New York luxusnegyedében, a Sutton Place egyik előkelő bérházának kapujában liberális portás áll, akinek feladata, a kaput a lakók előtt fel-tárni és azoknak barátságosan köszönni. Néha egy taxi érkezik a ház elé és abból egy elegáns fiatal lány száll ki, aki még a kocsi-ban elbűcsüzik kísé-rőjétől. A portás tisztelet-teszel meghajlással köszön-ti és a hölgy a felvonó fel-veszi útját. Miután a taxi eltávozott a hölgy borra-va-lót ad a portásnak, majd a legközelebbi földalatti állomás felé veszi útját és hazautazik.

Nyiregyháza zsidóságának élete

— Gervai Sándor emlékkönyve —

Helyesebb cím az „élete” helyett „pusztulása” lett volna, mert hiszen Gervai megrázó dokumentáris naplója, mely a szerző kiadásában Jeruzsálemben 118 oldalnyi terjedelemben jelent meg, egy virágzó zsidó közösség pusztulásának állít emléket. A szerző maga is ebből a közösségből származik, ő is szenvedő

része hozzátartozói, barátai, ismerősei kegyetlen sorának, mikor az előszóban „szemernyi bosszúvágy, harag és megvetés” nélkül emlékezik meg a borzalmak koráról, úgy csupán a saját nevében beszél, a nélkül, hogy olvasói követnék a „keresztényi szeretet” felé vezető útján. Mert hiszen az egész könyv, az előszóban hangoztatott nemes elvek ellenére, hangos, keserű, vértforraló vád irat a „keresztényi szeretet” megcsúfoló ellen!

Gervai Sándor érdekesítő tanulmányát a Szabolcs-megyei zsidó hitközségek születésével nyitja meg. Rövid fejezetet szentel a szomorulelkű tiszaszlári pernek, amellyel Szabolcs vármegye beirta nevét az antiszemitizmus világtörténetébe. — Dr. Bernstein Béla főrabbi, a szabolcsi zsidóság kiemelkedő szellemi vezetőjéről volt tanítványa (— akiknek sorába e sorok írója is tartozott —) meghatón szép portrét rajzol. A drámai vég mely őt sem kerülte el, egy magasztoslelkű pap erkölcsi nagyságára világít rá.

Nyiregyháza gazdasági életéről írva, meg kell említenem Bosnyák Béla, a város fiatalon elhunyt szü-

löttjének annakidején feltűnő szociológiai tanulmányát Oros község helyrajzáról. Uttörő munka volt ez, s Gervai Sándor — bár valószínűleg nem is ismeri ezt a „Századunk”-ban megjelent tanulmányt, — kitünő tanítványának bizonyul analízisében.

A könyv színesen változatos fejezetei élénken bizonyítják, hogy a nyiregyházi antiszemitizmust nem felülről diktálták, nem kormányrendelet kényszerű szülöttje volt, hanem a lakosság jórészenének lelkes helyeslése és támogatása emelte oly tökélyre, amelyre Szabolcs vármegye lakossága talán még ma is némi büszke megelegéssel tekint vissza...

A Szabolcs megyei áldozatok hosszú, de sajnos, korántsem teljes névsora egészi ki a megható, meg-rázó, keserű emlékeket fel-szakító művet. — Ha Gervai Sándor egy fejezetet szentelt volna a szabolcsi zsidóság közéleti, tudományos, irodalmi, művészeti téren kifejtett munkásságának, még teljesebb tette volna az emlékművet, melyet mártírjainak emelt.

Izrael afrikai sikerének titka

(Folytatás a 10. oldalról)

bé korrigálni nem lehet. A repülőgép tehát megérkezett a „szállítmánnyal”, a diákokat elhelyezték tanfolyamokon, eltelt két esztendő és visszatértek hazájukba.

„Nétek az államnak az új élnőke az egyik fogadásán Izrael követéhez fordulva jó hangosan, hogy mindenki hallhassa, a következőket mondotta:

„Látja, nagykövet ur, ez a különbség Önök és Amerika között. Egyidőben ajánlott fel Izrael 50 és az Egyesült Államok 30 ösztöndíjat. Azóta két év telt el, de a 30 ösztöndíjas diák közül még egyik sem jutott el Amerikába. Még nem estek túl az orvosi vizsgálaton, nem éjtették

meg a szelekciót és a többi. Ezzel szemben az 50 diák már megjárta Izraelt és komoly pozíciókat töltnek be. Ez a titka Izrael hatalmas fejlődésének is. Ez a gyors cselekvés és segítőkészség valóban minden elismerésre érdemes.”

Ezek a kiragadott apróságok magyarázzák meg, hogy miért járt ilyen nagy sikerrel Izrael Afrika-bárát politikája. Az a tény pedig, hogy ma már az UNO-ban egy komoly állam-tömb sorakozik Izrael mögé válságos pillanatokban, azt bizonyítja, hogy semmiféle áldozat nem sok azért, hogy ezt a politikát továbbra is sikeresen folytatni tudjuk.

DUBEK FILTER
kiváló!
Dubek
FILTER

Dr. Jacobsohn Adv.

NEVET A VILÁG

Beküldött viccek

AZ ALBANOK LAJKÁJA

Albánia a következő levelet intézi Chruscsevhez: „Mi is elhatároztuk, hogy úrraként lövünk ki. Kérünk úrrajához szükséges eszközöket, felszerelést. Minden alkatrésze szükségünk van. Kutyánk van.”

Grósz Jakab, Rámát-Aviv, Hartglas-u. 9

PÓTALKATRESZEK

Három héttel ezelőtt vettem önként a kocsimat. Akkor azt mondták, hogy a törött alkatrészeket kicserélik.

Parancsoljon.
Hát kérem, tessék adni egy új lábszárcsonatot, egy kulcsfontot és négy fogat. A feleségem nem tudott jönni, de ő egy új fület kér.

Klein József, Givát Hámore 30/b

PEDAGÓGIA

Az apa megdöbbenve hallja, hogy 5 éves kislánya trágárságokra tanítja 4 éves kishugát.

Te rossz kölyök! Hát erre tanított kishugodat — gerjed éktelen haragra az apa.

A kislány méltóságteljes nyugalommal válaszolja: — Csak arra tanítottam, hogy milyen szavakat nem szabad mondani.

Kohányi Katica, Kibuc Evron, Naharia

AZ ÖRDÖG NEM ALSZIK

— És én azt hittem, hogy te alszol...

MARK TWAIN MONDÁSAI

Ne halaszd holnapra, amit holnaputánra halasztasz.

A bankár olyan ember, aki nyáron kölcsönad néked esernyőt és ősszel az esős időben visszakéri.

Délkarolinában mostanában az emberek állandóan arról a esodáról beszélnek, ami az egyik kisvárosban történt, ahol egy disznó emberfejjel született. A magam részéről azon csodálkozom, hogy a sertések mindaddig nem tiltakoztak.

A kritika mindaddig pozitív jelenség — amíg hűzeleg nekem.

Hiába próbálsz bánatodat alkoholba fojtani. A bánat jó úszó.

A golf kiváló sport lenne, ha nem kényszerítené rá az embert arra, hogy gyalogtúrját botokkal a kezében tegye meg, miközben állandóan keresnie kell egy kisméretű labdát...

Mikor megkérdezték Mark Twaintól, hogy ha egy magányos szigetre kellene költöznie, a világ-irodalom melyik tíz könyvét vinné magával. A nagy író ezt felelte: „Nehéz volna a választás, hiszen több mint tíz könyvet írtam.”

UJ KELET

REJTVÉNYPÁLYAZAT-SZELVÉNY 1166

Név:
Cím:

Közzöljük kedves megfejtőinkkel, hogy a nyerménykönyvet a következő hónap első hete folyamán postázzuk a nyertesek címére.

12 Uj Kelet 1963 VII 19

Kellér Dezső konferansza

Absztrakt festészet

Az a képzőművészeti irányzat, mely nem a valóságot ábrázolja, hanem a dolgok sűrített lényegét óhajtja kifejezni, lehetőleg színek, vonalak és mértani formák segítségével. Vagyis, ha valaki egy absztrakt festőnél megrendeli a keresztanyja portréját, akkor ne lepődjék meg, ha a képről nem egy kedves öregasszony fog mosolyogni rá, hanem a keresztanyja sűrített lényege. Ettől függetlenül az absztrakt festészet a legpraktikusabb művészet, mert nem kell, hogy az ember a lakásába legyen külön egy tájképet, külön egy portrét — feltesz a falra egy absztrakt festményt és ha innen nézi, akkor két tehén a legelőn, ha onnan, akkor a sógora a kandalló mellett.

A PLAGIZÁTOR

Anatole France egyszer így üdvözölte íróársát, akit arról volt híres, hogy drámáit mások művéből plagizálta: — Jó, hogy jön. Éppen arról beszélgettünk, vajon ki írja az ön legközelebbi darabját.

A SZAKERTŐ SZEMÉVEL

Egy utcalány rokoni látogatáson Amerikában járt és amikor visszatért így lelkesegett az ottani állampotokért: — New York! Micsoda gyönyörű nagy város! Micsoda járdák!

SEBHELY

Dollinger Gyulához, a híres sebészprofesszorhoz beállított a századeleji nagy primadonna vakbélpanaszokkal. A művésznő igen aggodott.

— Csak nem fél egy ilyen egyszerű műtétől? — kérdezte csodálkozva a professzor.

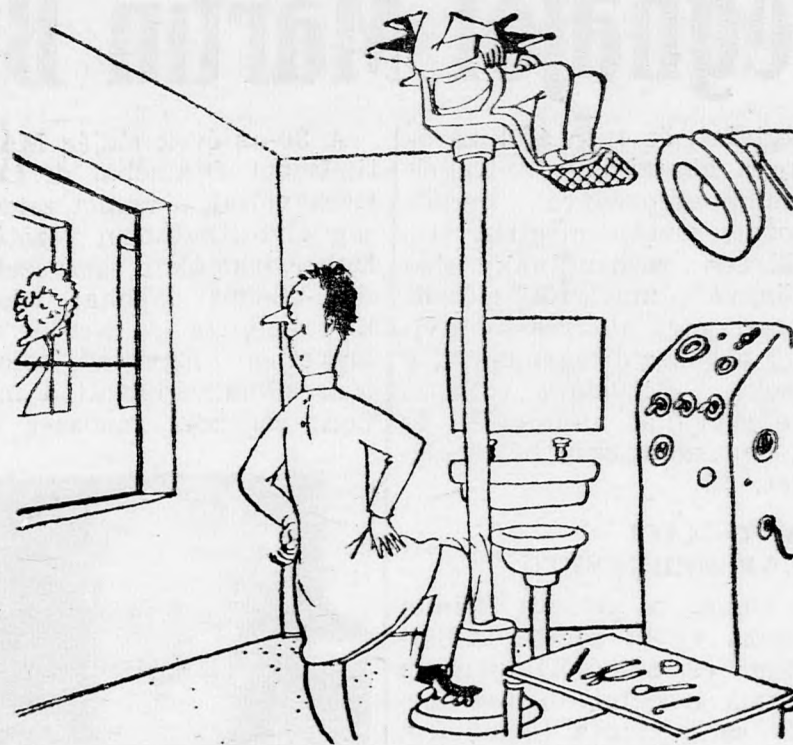
— Nem a műtétől félek, csak attól, hogy nagyon csunya lesz a nyoma. Nem lehetne úgy megcsinálni, hogy a forradás láthatatlan legyen?

Dollinger nevetve válaszolta:

— Hogy a sebhely látható lesz-e, vagy sem, az egyedül a művésznőtől függ.

TITOK

A cenzurahivatal egyik tisztviselője, mikor megkérdezték, hogy mi a munkaköre, így válaszolt: „Az én munkám olyan titkos jellegű, hogy magam sem tudom miből áll.”

HA A FOGORVOS SZERELMES

RÉSZLETÜZLET

Nagy Lajos, a kiváló magyar író a harmincas évek végén a déli lapot forgatta a Japán kávéházban. Az egyik híre keserűen felnevetett.

— A kormány szabályozza a részletüzleteket. Micsoda marhaság!

— Miért marhaság? — kérdezte valaki.

Az író legyintett: — Mit kell a részletüzlet

leten szabályozni? A kereskedő duplaáron ad el hat havi részletre. A vevő pedig a felét fizeti meg tizenkét hónap alatt. Kell ennél normálisabb kereskedelem?

AZ EMBERI ÉLET MINDEN KORSZAKÁNAK MEGVANNAK A MAGA SZÉPSÉGEI MEG AZ IFJUSÁGÉNAK IS

KERESZTREJTVÉNY 1166

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90

Vízszintes: 1. A vulkánkitörés utáni kigőzölges. 6. Amerikában élő magyarzsido operettszerző. 10. kockában duplahangzó. 16. Olasz én. 17. N-nel, héber csillagnév. 19. Kettes. 20. Ünnepi öltözet mássalhangzó. 21. Izraeli válogatott labdarúgó. — 22. Fél-sziget Törökországban, a Dardanelláktól északra. 26. A tel-avivi egyetem napokban megválasztott elnöke. 28. Görög összetételekben új. 29. Délamerikai lovas pásztor. 31. ... qua non. 32. Kevert zulu. 33. Olasz névelő. 35. A-val magyar vármegye. 36. Az első gyilkos. 38. Corps Diplomatique. 40. Latin én, keverve. 41. Árú-készlet. 44. A szkipetárok fővárosa. 46. Ékezettel héber lakás. 48. Időhatározó. 49. Feudális nagybirtokos. 51. Raktár, lerakat idegenül, fon. 52. Délamerikai folyam. 54. Két szó: 1. Homeros eposz; 2. lángelme. 56. Az amerikai szabadságharc hőse, fontos szerepet vitt a francia forradalomban. 58. Ékezettel héber katasztrófa. 59. Népfajta a Szovjetunióban. 60. Hájó része. 61. Angol férfinév becézve. 62. Sir. 63. Szenvedés mássalhangzó. 64. Ékezettel héber özönvíz. 65. Szálloda. 67. Hódprém. 69. A kérődző párosujjúak családjába tartozik. 70. Afrikai állam. 72. Betűvel az elején szünet. 73. Két szó: 1. a Fülöp-szigetek fővárosa; 2. amerikai nagy tó. 75. M. G. A. 77. Héber többség. 78. Vissza: Bizet opera. 79. Ostorosok, az egysejtűek egyik osztálya. Testükön egy, vagy több ostort viselnek. Ez a mozgási szervekük. 82. Király olaszul. 83. Kalászos növény. 84. Ételt izesít. 86. R...r, jelzőkészlék. 87. A héber szinpad nagyszónya. 89. Két szó: 1. Kikötő Jordániában; 2. ilyen állat például az ökor. 90. Arab zarándokhely.

sen minden háborúskodást, vizsályt szüneteltetni kellett; 2. francia zenész. 20. 18. Két szó: 1. lárvá; 2. eszmény. 23. A. E. 24. Valódi fele. 25. Vissza: népiesen. 27. Betűvel az elején francia távol. 30: A zsiráfélék egyik faja. A Kongó vidék őserdeiben él. 34. Bánya-lejárt. — 37. ...mália, szabálytalanság. 39. Vissza: francia lovas, hóstetteiért elnyerte a „félelem és gáncsnélküli lovag” címét. 42. Szelvényutalvány, ék. fel. 43. Gyógyvíz forrás az ókori Delphoi közelében, valószínűleg az ókori jósa helye. 45. Szarvasfajta, utolsó betű felesleges. — 46. Héber lap. 47. Verszegénység. 50. Magyar zsidó zenetudós. 52. Latin atya. 53. Sportoló eleje. 55. Zuhanóbombázó. 56. A vas-kor második szakaszának neve egy svájci község után, ahol a kelták nagy temetőjét találták. 57. Páncélfő. 60. Teljesen lapos, falpnélküli sportszán. 64. Vissza: világhíri cirkusz volt. 65. Mozielőadás előtt mutatják be. — 66. Hasznavehetetlen valami. 68. Délafrikai holland telep. 69. Az USA Florida államában lévő téli üdülőhely és kikötőváros. 70. Szukkot ünnepkor használatos. 71. A Negevben termelik. 73. Vissza: ékezettel tojásból, vajból, cukorból készült hab. 74. H. F. 76. Héber jövő. 78. N. A. A. 80. Költészet mássalhangzó. 81. Héber én. 85. Bászán királya. 88. A. N.

Függőleges: 1. A 6 vízszintes egyik híres operettje. 2. Valamely nép nyelvvel és irodalmával kapcsolatos ismeretek összessége. 3. Hárfá. 4. Drágakő. 5. Francia író. Liszt Ferencel való barátsága tette ismertté. 7. Korjelző rövidítés. 8. A futballista teveszi. 9. Ókori római tartomány a mai Jugoszlávia területének egyik részén. 10. Szorító (boxban) keverve. 11. Spanyol kikötőváros Cadiz tartományban. 12. B. A. W. U. 13. Rousseau nevelési regénye. 14. Viszszel: rövidesőví, kizárólag meredek röppályával tüzelő löveg. 15. Két szó: 1. a középkori háborúk során olyan állapot, illetve időszak, amelyben ideiglenesen minden háborúskodást, vizsályt szüneteltetni kellett; 2. francia zenész. 20. 18. Két szó: 1. lárvá; 2. eszmény. 23. A. E. 24. Valódi fele. 25. Vissza: népiesen. 27. Betűvel az elején francia távol. 30: A zsiráfélék egyik faja. A Kongó vidék őserdeiben él. 34. Bánya-lejárt. — 37. ...mália, szabálytalanság. 39. Vissza: francia lovas, hóstetteiért elnyerte a „félelem és gáncsnélküli lovag” címét. 42. Szelvényutalvány, ék. fel. 43. Gyógyvíz forrás az ókori Delphoi közelében, valószínűleg az ókori jósa helye. 45. Szarvasfajta, utolsó betű felesleges. — 46. Héber lap. 47. Verszegénység. 50. Magyar zsidó zenetudós. 52. Latin atya. 53. Sportoló eleje. 55. Zuhanóbombázó. 56. A vas-kor második szakaszának neve egy svájci község után, ahol a kelták nagy temetőjét találták. 57. Páncélfő. 60. Teljesen lapos, falpnélküli sportszán. 64. Vissza: világhíri cirkusz volt. 65. Mozielőadás előtt mutatják be. — 66. Hasznavehetetlen valami. 68. Délafrikai holland telep. 69. Az USA Florida államában lévő téli üdülőhely és kikötőváros. 70. Szukkot ünnepkor használatos. 71. A Negevben termelik. 73. Vissza: ékezettel tojásból, vajból, cukorból készült hab. 74. H. F. 76. Héber jövő. 78. N. A. A. 80. Költészet mássalhangzó. 81. Héber én. 85. Bászán királya. 88. A. N.

NYEREMÉNYKÖNYV: BARZILAY ISTVÁN „Csillag a tábor fölött”

Képeslap

Dallasban (U. S. A.) felmondás nélkül elbocsátottak Fred Morgan gepgyári könyvelőt, aki azzal maradt távol munkahelyéről, hogy súlyos gyomorgörsei vannak, a valóságban azonban hűz professzionista boxmérkőzésen vett részt, melyeket, pechére a televízió is közvetített. (Time, Chicago)

Az amerikai haderők támpai sorozó irodája sürgősen állatszeliidőt keres, aki hajlandó lenne a hádsereg kötelékébe lépni, hogy az Augsburgban székelő 24-ik amerikai gyalogezred egyik oroszánkölykének gondozója legyen. (Time, Chicago)

Az Európai Közöspiac központja Brüsszelben az Avenue de la Joyeuse Entrée-n van, ami magyarul a „Vidám Belépés utca”-ját jelenti. Ezzel az utcanévvél kapcsolatban ezt mondta Edward Heath Anglia Európa-ügyi minisztere. — Ez mindenesetre jó ómennek számít a jövőre nézve. (Schweizer Illustrierte Zeitung)

George Lagoudontis ciprusi lakosnak két községnél van a birtokában. Az egyiket a brit titkosszolgálatól kapta a brit korona javára hosszú éveken át kifejtett hűségese szolgálatainak elismeréséül. A másik elismerő oklevelet Grivas ezredestől, a ciprusi lázadók vezéréstől kapta a brit titkosszolgálat ellen folytatott sokéves és hatása kénytelenységének elismeréséül. (Schweizer Illustrierte Zeitung)

Apróhirdetés az amerikai „Post Tribune” című újságban: „Nagyon intelligens, a házi munkákban is járatos kutya, amely babysitterként is használható és ügyes futballpartner jó kezekbe átadó.”

NAGY EMBEREK MONDTAK
XXIII. János pápa: „Lásd mindent, nézz el sokat, és csak keveset akarj megjavítani.”

George F. Kennan, amerikai diplomata: „A világpolitikában sokszor egy gyenge barát többet érhet, mint egy erős ellenség.”

Vijaláksmi Nehru, indiai diplomata: „A politikában van úgy, hogy az ember legyet céloz meg és elefántot talál el.”

G. M. Trevelyan, angol történész: „Az emberek mindig hajlandók arra, hogy a skrupulus nélküli államférfiut, nagy államférfiutnak tartják.”

Charles de Gaulle: „Semmi se tart olyan sokáig, mint a jövő.”

ÖREGEK AZ ÖREGSÉGRŐL
Hermione Gingold angol színésznő mondta az életkoráról: — Azt nem tudom, hogy öreg lennék, de azt tudom, hogy két felnőtt fiam van, akik idősebbek nálam.

Lord Beaverbrook, az angol lapkiadó mondta 83-ik születésnapján: — Megdöntöttem azt a legendát, mely szerint az igaz emberek fiatalon halnak meg.

Billie Burke angol színésznő: — A kor egyáltalában nem játszik szerepet, kivéve a bornál és a sajtónál.

Egy zsidó orvos harcol egyedül

Valahol Kanadában július elején

Irta: Jámbor Ferenc

Egy zsidó orvos költözik most el a városból. Egy sebésszobát, nem is ebben az országban, de mindössze hat éves volt, amikor szülei vel együtt ide vándorolt. Itt nőtt fel, itt lett orvos, itt lett sebéssz. Annak is már 30 éve, hogy a városban operál.

Es most mégis úgy látja, nincs más választása, mint elköltözni innen...

A városnak, amelyről szó van, nevének nem írom. Csak vendég vagyok itt, miért okozhat keserű szájtíz néhány idevalósínak? Holott megérdemelnék... Am vagyok én itélőbíró élek és holtak fölött? Krónika vagyok én, aki „sine ira et studio” jegyzi fel a dolgokat.

Ez a dolog pedig így kezdődik: Aki valamelyik égtáj felől jövet saját autóját, autószerelvényt, vagy majd gyalogszerrel a város határához ér, ugysz elolvashatja a város nevének nagy táblára festve.

Azonkívül a város neve alatt még ezt a szöveget is: 117.000 lakos!

Pontos ország, pontos város, rend van itt. Tudatják a vándorlót, mielőtt a városba lép, hogy 1962 december 31-én éjfélkor ennyi, meg ennyi ember lakott itt.

Igy csinálja ezt minden kanadai város, de itt még tovább megy a rend. A város alföld. Olyan sima, mint a tükör. Negyven mérföldnyi sugarú körben olyan egyenes ez a vidék, mint egy asztal lapja. Akkor kiemelkedés sines rajta, mint egy bolhaesip. Előli folyó zárja le a várost. Folyó, amely tudja, hogy ilyen kanadai városnak milyen folyó dukál. Egyenes itt, mint a lénia. Egyszeren ráncot sem vet, míg a városból ki nem futott.

Persze, hogy ilyen rendes városban szabályos még minden egyéb is. Az utcák például mint megannyi vonalzóval húzott vonal, szelkik át a várost keletről nyugatra, északról délre.

Terjedelmesebb a város, mint ahogy hinné az ember lakók száma szerint. Oly sok benne tudniillik a földszintes ház. Szegény emberek háza majdnem egymásra tapasztva, gazdag emberek villái sok-sok pázsittal elválasztva.

Még azt is megoldották a gondtályfejú, de kockákban gondolkozó városatyák, hogy minden párhuzamos utcában egyforma helyen vannak ugyanazok a házszerkezetek. Ugyanis minden utcakereszteződésnél új százas számszortja kezdődik a házaknak, akármilyen különböző szélességűek az utcákban a házak és a közök.

Az utcát tehát, melynek házszerkezet 2000-ig mennek fel, husz utca szeli át. Így érik el ezt a szabályos számot, hogy állandóan ugyanaz a számolás. A 870 számú ház után jöhet a 894-es. Fontos, hogy a sarkok után már kilométerekben kezdenek számolni.

Az is ki van számítva, hogy minden ezer házszerkezet egy félmérföldet tesz ki.

Ily szabályos világban hogyne volna szabályos minden egyéb is. Például a faji megkülönböztetés. Ez is amerikai-kanadai „geometriai”! Hogy például egyes klubok — elsősorban golfklubok, de egyéb klubok is — nem vesznek fel zsidókat tagjai közé.

Mint mondják, most már enyhébb a helyzet. Tag ugyan még most sem lehet zsidó, vagy pláne néger ilyen klubban, de már vannak olyan „fajvédő” klubok is, ahol „fajtisztá” tag hébe-hóba vendégként elhozhat egy-egy zsidót.

Vendégként. Egyszer-egyszer.

Nem hinné az ember, de mégis akadnak a városban olyan zsidók, akik hajlandók ilyenformán ilyen klubba hébe-hóba elmenni.

Mint ritka vendégek. Mint exotikus emberpéldányok.

Ráadásul azt mondta nekem egy zsidó, aki a városban igen tekintélyes embernek számít:

— Na és? Kötelesek zsidót felvenni? En is csak azzal golfozok, akivel akarok.

— Jó-jó — mondtam neki — de ez mégis csak más.

Őn nem kíván valakivel golfozni, mert az ótváros, vagy börtönviselt, de ezek az urak azért nem, mert Ön zsidó. Az mindegy?

Ugy látszik némely embernek, némely zsidónak ez tényleg mindegy.

De én éppen olyan valakiről akarok itt írni, akinek számára ez mégsem ugyanaz.

Száztizzenhétezer lakosból van itt vagy 850 zsidó.

Vagyis a lakosságnak mégiscsak nem is egy százaléka. Van a városban 130 orvos. Ebből zsidó orvos 23.

Vagyis az orvosok 13 százaléka zsidó, holott a lakosságnak csak fél-százaléka.

Igazi galúti Borochov-i szám. Cserében nincs ebben a városban egyetlen zsidó utcaseprő, bádogos, villany, vízvezeték-szerelő, építőmunkás, újságkihordó, hogy egyebet már ne is említsék.

Az arányszám még „galúti” — ha figyelembe vesszük, hogy a 180 városbeli orvos nemcsak a 117.000 városlakóra esik, hanem legalább még egyszer ennyi környékbelire, akik jórészt parasztok, falusi iparosok, falusi kereskedők és alig-alig van köztük zsidó.

A huszonhárom zsidó orvosból 11 született Kanadában, egyik hat éves kora óta lakik az országban, 11 pedig különböző időkben különböző zsidó sorsok elől szaladt ide.

Egy zsidó orvos — állítólag nem keresztelekedett ki — előjárója a katolikus egyháznak, egy másik zsidó orvos unitárius gimnáziumba járattja a fiát, ahol ő az egyetlen zsidógyerek, mert az idevalósi zsidók nem járatták keresztény egyházi, hanem csak általános iskolába gyerekeiket.

Azonfelül valamennyi zsidó gyerek — a két említett orvosét kivéve — ugynevezett vasárnapi zsidó iskolába jár. Ilyen több van. A templomok tartják fenn és van egy világi zsidó vasárnapi iskola, ahová szintén vasárnap járnak zsidó gyerekek: a „Peretz School.”

Hitközség nincsen. A templomokat — négy zsidó templom van szélső ortodoxtól reformtemplomig — a hívők maguk tartják fenn. Van sok zsidó, aki egyik templomegyesülethez sem tartozik és egyik templomba sem jár.

De minden zsidó, aki saját magát zsidónak számítja, tagja a „Jewish Community”-nek, a Zsidó Nagyközösségnek. Világi szervezet ez: a zsidó lakosság kulturális, szociális feladataival foglalkozik, van gyönyörű, hatalmas palotája,

székháza — egy mecénás adományából — könyvtára előadóterme, uszodája. Ez a népközösség kellene foglalkozna zsidó jogvédelemmel és faji megkülönböztetés elleni harccal.

Hogy szükség van-e ilyen harcra itt? Ugy látszik, hogy igen.

Hiszen csak azért tart fenn a Zsidó Népközösség saját székházában uszodát, mert zsidó gyerekek, zsidó ifjak nem mindig érzik jól magukat az általános uszodákban.

Hogy a faji megkülönböztetés elleni harcot hogy viszik, az alábbiakban lesz arról szó.

Az orvosszövetség gyakorlatban rendez „funkciókat.”

Funkciókat hívják amerikaiul és kanadaiul testületnek tudományos, adminisztratív és társadalmi rendezvényeit. Évente körülbelül négyszer társadalmi összejövetelt tart az orvosszövetség, olyankor a feleségek is jelen vannak. Közös vacsora, golf, tánc.

Többnyire olyan klubokban rendezik, amelyek nem vesznek fel tagnak néger, vagy zsidót. A zsidó orvosok ilyenkor nemzsidó kartársaik — akik az illető klubok tagjai — vendégeiként jelenhetnek meg.

Egy este tehát ott sürgethetnek-foroghatnak zsidók is a „fehér uriember” között. A klub ugyanis ilyen este — 200 személyes vascsorából és golfból több, mint 2000 dollárt vesz be.

Ezt nem akarta elviselni az a zsidó orvos, aki ugyan nem Kanadában született, de hat éves kora óta él ott. Beadványt intézett az egyesület vezetőségéhez, amelyben kérte, ne rendezzenek olyan klubban „funkciókat”, amelyek tagfelvételnél faji megkülönböztetést tesznek.

Semmiképpen sem akarta az elnök a beadványt tárgyalásra engedni. Nem akart sem a klubok ellen, sem a „faji megkülönböztetés” mellett szavaztatni.

Hivatalosan nincs is faji megkülönböztetés. Ilyesmire nem szerepel az illető klubok alapszabályaiban. Ha egy zsidó — vagy egy néger — ilyen klubba tagnak jelentkezne, azt a választ kapná: „Sajnáljuk, de a klubunk nem fogadja.”

Az elnök egyszerűen rövid uton akarta elintézni az ügyet.

Nem érdemes a kedélyeket zavarni — mondta a zsidó orvosnak.

De a zsidó orvos azt hitte, hogy érdemes és amikor a vezetőség, amelynek a zsidó orvos is tagja, ennek a szavazatával is, egyhangulag visszautasította a javaslatot, dr. K. a közgyűléshez apellált. Olyan lett az orvosársadalom ettől a lépéstől, mint egy felbolygatott méhkas. Legjobban a zsidó orvosok háborogtak.

Mit akarsz? — mondták K.-nak. — Hát érdemes? Eddig is így volt, ezután is így lesz.

De amikor ez nem használt, tovább mentek.

— Sebész vagy — mondták neki. — Belőlünk élsz. Nem fogunk hívní operációkra.

Mikor dr. K. nem tági-tott, a zsidó orvosok felkérték a „Jewish Community Center”-t, hívja össze a város zsidó nobilitásait és a zsidó orvosokat és ez az értekezlet vegye rá dr. K.-t, hogy még a közgyűlés előtt vonja vissza javaslatát.

Erre a közgyűlésre meghívták a fővárosból a kanadai Bné Brit páholyok „Antidefamation League” — faji megkülönböztetés elleni küzdelem ligájának — titkárát.

AMERIKAI VAJ a sárga atombomba helyett

Irta: Arad Gideon

hogy ők is bejussanak az atombatalmak klubjába.

kuli mind a mai napig. A kínai vezetők tehát könnyen hirdethetik, hogy nem is olyan fontos, ha 600 millió éhes kínai helyett csak 100, vagy 200 millió lesz majd életben az atombáboru után — de tömegüknek sulya révén ők lesznek majd a világ urai. Amihez Moszkva megjellegzi, hogy nem kér egy atomfegyverek által elpusztított, atomsugárzás által évszázadokra megmételvezett világ uralmából.

Inkább megfér a kapitalistákkal a mai keserves, de atommentes világban. Így tehát nem kell majd meglepetést, ha a Szovjetunió meggyezést köt a nyugati hatalmakkal az atomkísérletek betiltásáról.

Kína persze fittyet hány minden ilyen tilalomnak és folytatja kísérleteit saját atombombájának megszerkesztésére. — Egyébként ugyanezt teszi a Nyugaton De Gaulle. Itt is arról van szó, hogy akiknek van atom bombájuk, akik tudnak pusztítani, tehát joggal félnek az elpusztítástól, kénytelenek megegyezni, míg a nincstelenek próbálkoznak.

Apró vasfüggöny a nagy vasfüggöny mögött

A Peking és Moszkva közötti szakadás lassanként kiterjed az egész kommunista táborra. Eddig Albánia, Korea és Észak-Vietnám csatlakoztak nyíltan Kínához. A kapitalista államokban működő kommunista pártok is sorra foglalnak állást, jórészt Moszkva mellett. Románia óvatosan helyezkedik a közepén. Még folyamatban van a két különálló kommunista tömb kialakulása.

Nem szabad azonban arról megfeledkezni, hogy a „szocialista tábor” már eddig is megtevesztő módon

takarta az egység leplevel az egyes kommunista államok lényegesen eltérő helyzetét és felfogását. A nagy vasfüggöny ugyan nem zárja már el hermetikusan a kommunista világot a nyugati világtól, de ugyanakkor a kommunista csatlósállamok között még mindig ott vannak a kis vasfüggönyök, a szűz drótsövények, az ében örökös fegyveres határ őrsegek. A nyugati tömb lakosa számára ma általában könnyebb bejutni a vasfüggöny mögé, mint egy csatlósállam polgárának ki (Folytatás a 14. oldalon)

Neki az elnöknek, aki azt állítja, hogy az orvos csak zavart akar kelteni, vagy dr. K.-nak, aki az elnököt inszINUACIÓVAL vádolta.

Az összes jelenlévő orvosok — a zsidók is — az elnök mellett és dr. K. ellen szavaztak.

Két orvos nem volt jelen az ülésen. Egy zsidó orvos, aki az összes zsidó orvosok közül a „legfiatalabb” kanadai és egy katolikus orvos, aki a közgyűlés előtt felhívta dr. K.-t és azt mondta neki:

— En a javaslatod mellett vagyok vallásos meggyőződésemmel és humanitárius meggyőződésemmel miatt. De nem rohanhatok fejlet a falnak. Nem fogok az ülésen megjelenni.

A javaslat nem került hát szavazásra, de dr. K.-ra rá-sütötték a bélyeget: „Rosszindulatulag, politikai okokból fel akarja dúlni az orvosi társadalom békéjét...”

Dr. K. csomagol tehát. Ládákba rakja butorait, sebéssz műszereit, új kanadai városba költözik, ahol az orvosi társadalom liberálisabban gondolkodik.

A KOMOLY EMBERHEZ!

Hosszu távra szóló egyéni biztosítási terveinket az Ön egyéni szükségleteihez készíti elő a Migdál tapasztalt ügynöke.

„MIGDÁL” Biztosító Társaság gondoskodik minden ügyfeléről.

ZENEÉLET

ÜNNEPI HETEK

E hét kedjén zajlott le Jeruzsálemben a Zeneesztíval megnyitó ünnepsége, melynek műsorát Tel-Avivban csütörtökön ismétlik meg. A fesztivál augusztus 10-én zárul Tel-Avivban Beethoven „Fidelio” című operájának koncertszerű előadásával és utolsó napjai egybeesnek a nagy nemzetközi folklor-kongresszussal, mely augusztus 4-étől 12-ig tart, s mely jelentőségében alighanem felülmúlja a megelőző zeneünnepséget. Mindkettőnek kiértékelése az egyes előadásokról szóló beszámoló keretében történik, ezúttal csak a Fesztivál első tíz napjára eső eseményeknek rövid méltatására és a folklor-kongresszus bennünket különösen érdeklő vonatkozásaira térünk ki.

A Fesztivál első tíz napján két nagyszabású bemutató tanui lehetünk: a megnyitó koncerteken Mordecháj Szeter, oroszországi születésű izraeli zeneszerző „Tikun chácot” című zene-karra és három énekkarra írott nagy oratóriumát mutatja be Gary Bertini vezényletével a Filharmónikus Zenekar. Míg jelentősebb zeneszerző - honfitársaink nagyrésze lassanként lépési kapcsolatait a közelkeleti és izraeli népzenei forrásokkal, addig Szeter, bár rendkívül erősen „modernizálta” stílusát, Pártoson kívül talán az egyetlen, aki a „radikalizmus” mellett megőrizi erősen keleti-zsidó jellegét. Szeter keveset ír, s igen tömören, de amit papíra vet, annak súlya, tartalma, belső ereje van...

A következő hét nagy eseménye William Walton angol zeneszerző (szül. 1902 Oldham) hatalmas biblikus kantatájának, „Bálsácar lakomájá”-nak izraeli bemutatója lesz a szerző vezényletével, a Filharmónikus Zenekar és Mordecháj Ben-Sáchár közreműködésével. A vegyeskarra, bariton-szólóra és zenekarra írott mű szövegét biblikus (főképp Ézsaiás könyvből vett) idézetek feldolgozásával Osbert Sitwell írta, és közzéadta az 81. és 137. zsolttár áll; „Babilon vizeinél ültünk és sirtunk, mikor Clonról megemlékeztél...” és „Száradjon el a jobboldal, ha megfedekezem rólad, Jeruzsálem...” Az utóbbi előbb bariton-szóló intonálja, majd az énekkar csatlakozik hozzá, hatalmasan szárnyaló himnikus fennköltséggel. A kantáté megkapóan drámai mozzanata Bálsácar halála, Babilon elbontása, melyet egy a művet lezáró händeli méretű, gigászi Halleluja követ.

Az első műsor keretében lép fel Anda Géza, világszerte ismert, kiváló magyar zongoraművész is, aki Brahms d-moll-versenyét adja elő. A második műsorban a kitünő jeruzsálemi kétfőzőgár-pár Eden és Tamir szerepel, Mendi Rodán vezényletével. Az utóbbi esten kerül Sergio Natra romániai származású, fiatal izraeli zeneszerző ünnepi nyitánya is ősbemutatóra. Az első tíz nap eseményei közé tartoznak Rosalyn Tureck csembalóművész, Bach nagyhírű interpretatorának Bach-estjei, valamint — Jeruzsálemben — a Stern-Rose-Istomin-hármas első hangversenye, Beethoven-művekkel.

A Nemzetközi Folklor-Kongresszus, a világ minden részéből ideseregülő zeneszerzők és zenetudósok jelenlétében és közreműkö-

14 Uj Kelet 1963 VII 19

Mesél a párizsi erdő

A párizsi erdők története egyenlő Franciaország erkölcs-történetével.

A Bois de Boulogne hölgyei ismertek az irodalomból és a filmvászonról is. Köztudomású, hogy a prostitúciónak egy egészen sajátos faja divik ebben az erdőben. A párizsi üzletember, aki dél felé idegesnek érzi magát, beül kocsjába, kihajtatja a boulognei erdőbe, felveszi a kocsi vagy tíz percre az egyik lányt, aki az utak oldalán várakozik és utána nyugodtabban tér vissza irodájába.

Ugyanennek az erdőnek két útján, amelyek a Porte Maillonnál futnak össze, folyik esténként a társas-összejövetelek piaca. Egy-más követik a kocsi, többnyire házaspárokkal, amelyek fellázártak a monogamia egyhangúsága ellen. Amikor két kocsi egymás mellé ér, rövid szemürevétel és megbeszélés következik. Ha a párok tet szenek egymásnak, a közeli „Les Sports” kávéházban adnak randevut, tíz perccel később. Tíz perc kell, amíg összeverődik az a négy-öt házaspár, amely minimális szükség, hogy egy ilyen összejövetel valóban hagulatossá legyen.

Az a történet azonban, amelyen most Párizs nevet, nem az előkelő boulognei, hanem a sokkal prolib vin-

cenensi erdőben játszódott. Ennek is megvannak a maga hölgyei és a rendőrség, amely mostanában egyre szigorúbban lép fel a prostitúció ellen, ellenőrzést gyakorol, hogy leleplezze a kocsi-val vadászó egyedülálló hölgyeket.

Solange és barátja Georgette, nem voltak ilyen hölgyek, legalábbis az ellenőrző rendőrök szemében nem. Minden gyanún felül álló tisztességességüket bizonyította, hogy a kocsi vezető Georgette mellett ott volt patyolatfehér babruhákba öltöztetett kisdete. A rendőrök már jól ismerték a naponta sétakocsikázásra menő anyát és csak intettek az elegáns Citroennak, hogy tovább mehessen.

Történt azonban egy napon, hogy a kocsinak meg kellett állnia és amikor hirtelen elindult, ugrott egyet és a kisdete fejé nekiütődött az ablaknak. Az aggodó rendőrök gyorsan megállították a kocsi, hogy megnézzék, nem történt-e valami baja a gyermeknek.

Aggodalomra nem volt ok, annál kevésbé, mert a babruhából egy játékmackó esett ki. A hátulsó ülésen, a lefüggönyözött ablak mögött Solange volt látható egy idősebb úr társaságában.

A két ötletes lányt, kitalált fiúkat és a mackót a főkapitányságra kísérték.

degek, akik — alighanem még a természet részéről is sokkal melegebb fogadtatásban részesülnek majd, mint ahogyan szeretnék... augusztus közepe lévén...

A mi számunkra külön ünnepi esemény zárja le a hivatalosan már korábban lezart Folklor-kongresszust: a Kodály Zoltán és Szabolcsi Bence tiszteletére rendezett és a világhírű zsidó zenetudós előadásával megnyitandó diszhangverseny, melyet a tel-avivi HOH augusztus 15-én rendez ünnepélyes keretek között előkelő vendégei számára.

Mordecháj Szeter „Tikun chácot” c. oratóriumát a Fesztivál ünnepélyes megnyitása alkalmából közvettette kedden este a Kol Jisráel. Eredetileg az Inbál-táncospar számára írt, mint koreográfikus zenét 1957-ben, s csak később dolgozta fel zene- és énekkarra és tenor-szólóra. Az 50 percre terjedő mű méltatására a tel-avivi előadás után térnek vissza. A Gary Bertini által vezényelt bemutatót a Binjáné Háuma közönsége lelkes tapsokkal fogadta. — Szünet után Anda Géza aratótt forró sikert Brahms d-moll-zongoraversenyével.

Pataki László

Amerikai vaj a sárga atombomba helyett

(Folytatás a 13. oldalról) rándulni egy másik kommunista csatlósállamba. Egy cseh, vagy lengyel, vagy román polgár csak hivatalos küldetésben, vagy pedig gondosan ellenőrzött és irányított kirándulócsoportban juthat el egy másik csatlósállam területére.

A Sztalin halála óta beállt folyamat, a politikai és gazdasági élet liberalizálása, különböző stádiumokat ért el a különböző csatlós-

államokban és így lényeges eltérések alakultak ki a helyzetben. Lengyelország nyíltan dicsekszik rendkívüli helyzetével. Csehszlovákia a „legkommunistább” államnak tartja magát és odáig ment, hogy a népi köztársaság helyett a szocialista köztársaság nevet vette fel. Románia tüntően semlegességre törekszik az ideológiai viszályban és előtérbe helyezi saját gazdasági fejlődését.

SZERDAI

számunkban:

Mi újság a filmvilágban —

Érdemes megnézni

rovataink

HETI FILMLEVÉL

55 nap Pekingben

— CAFON mozi

Időnkint az amerikai filmgyártás nekilendül, hogy elkészítse minden idők legköltségesebb, leglátványosabb óriásfilmjét, mely dollármilliárdokat emészt fel és rendelkezése, hogy milliárdok jövedelmezzen. Nagyevű, régi, patinás gyarak vagyunk jelentős részét kockáztatják egy-egy ilyen mammutfilm elkészítése során, de hát még alig fordult elő, hogy a befektetett tőke ne térült volna meg bőségesen. Szinte matematikai képlete van ennek. Minél nagyobb a befektetés annál nagyobb a jövedelem. Tévedés ki-zárva. Akinek dollármilliárdokat bízunk a kezére, az érte a mesterséget, az nem téved. És különösen nem téved Samuel Bronston, Hollywood legsikeresebb producere, aki az El Cid után elkészítette Spanyolországban a fenti imponáló filmalkotást és munkájával, nagystílűségével, bátor befektetési politikájával csatát nyert.

Mindenekelőtt Bronston szerencsésen választotta meg rendezőjét, Nicholas Ray személyében és kitünő forgatókönyvet kapott. A történet igen vonzó, hiszen mindössze két emberöltővel ezelőtt játszódik le és máris történelem, melynek részletei iránt szívesen érdeklődnek az emberek. A boxer lázadásról szól a nagystíliú, pompás kiállítású film, mely a századforduló első évében játszódik le Pekingben, ahol az idegenek uralma ellen felkel a hazafiak egy csoportja, amelyet maga a császárnő is támogat.

Az idegen követéseket ugyan felszólítják, hogy hagyják el haladéktalanul Pekinget, de az angol követ nem hajlandó távozni és maradásra bírja a többi diplomatákat is. Szabályos harc következik, mely 55 napig tart, az angol követiség palotáját homokszákok kál, drótkerítéssel torlaszolja el és a maroknyi testőrök védik, közöttük a bátor amerikai őrnagy, aki a film romantikus főhőse. Egy másik főszereplője a filmnek az okos, bátor, bár önmagával, illetve munkájával konfliktusba kerülő angol követt és a harmadik főszereplő egy orosz báró, akinek multja nem éppen hótiszt, de az ostromalatti viselkedésével tiszteletreméltó figurává nemesedik, akinek halála felett nemcsak filmbeli partnerei, de a nagyközönség is szomorúsággal tér csak napirendre.

Figyelemreméltó, hogy a film történelmi szempontból teljesen megbízható, a kora-beli tudósításokat követi és csak alig-alig meri megkommetikálni az egykori eseményeket. A film erényeinek sokasága közé tartozik, hogy lélegzetelállítóan pazar a kiállítás. Tömegjelenei grandiózusok, bár harci akciói nem sok meglepő újat hoznak. A kínai császári palota pompája, a szállodák, a követeségek előkelő atmoszférája valóság-gal elringatja a nézőt, aki

Zoltán Dezső

gánkezdeményezést” olyan kézműiparokban, mint például cipészet és szabászat, viszont Csehszlovákiában még a fodrászszalonok is állami kezelésben vannak.

Eltérések mutatkoznak abban is, hogy a gazdasági tervezés milyen hibás. Lengyelországban a gyáripari tervezés jutott bajba, míg Csehszlovákia kénytelen volt ismét előtérbe helyezni elhanyagolt mezőgazdaságot, mert az ország komoly élelmiszer hiánnyal küzd. Románia szembeszállt azzal a moszkvai követeléssel, hogy csak nyersanyagszállító legyen és ki akarja építeni saját iparát Egyébként Bulgária is óvatosan követi ezt a példát.

megtisztelve érzi, hogy ezúttal minden erőt koncentráltak kegyeinek elnyerésére.

Akik ilyen nagy erőfeszítéseket tesznek, ennyire nem riadnak vissza fáradtságtól, költségtől, meg is érdemlik a sikert. Ennek a romantikus alkotásnak nagy érdemei közé tartozik az is, hogy egyfajta hitelt szerez az ilyen természetű monumentális filmek részére. A nézőben azt a meggyőződést érleli meg, hogy türelmetlen, elhamarkodott az az előítélet, mely az ilyen szerű filmalkotások iránt megmutatkozik egyes haladó, művészeti és filmkritikai körökben. Igenis van még létjogosultsága az ilyen filmeknek, mindaddig, míg egyfajta ismereteket képeznek adni, mint ez esetben is, amikor a nagyon érdekes boxerlázáadás körülményeibe avatják be a széles nézősereget. Van létjogosultsága, amikor a szemnek anynyi gyönyörűséget tud adni, amikor valódi feszültség teremtésére képes. Ha csak a látvány tekintetében bírálnok el a filmet, akkor azt kellene mondanunk, hogy napjaink nagyvonalú revüje pereg a néző előtt, abban az időben, amikor megszüntették már a revüket. A film technikai lehetőségeinek kihasználását is csak az ilyen alkotásokkal lehet biztosítani és ezek továbbra is érdekelni fogják minden korok emberét.

A film sikerének a producer és rendező mellett egyik fontos tényezője a magyar zsidó Márton Endre, aki a tömegjeleneket rendezte. Ez a kitünő filmember ma már minden jelentős nagyvonalú filmben másod-, illetve tömegjelenei rendezői beosztást kap és szinte úgy tűnik, hogy nélkülük már nem is vállalkoznak ilyen természetű filmek elkészítésére.

A három főszereplő igen szép teljesítményt nyújtott. Charlton Heston, akit a Tízparancsolat Mózeséből és mint Ben Hurt ismerünk, a marcona katonai remek figuráját formálta meg az effajta szerepek legjobb hagyományai szerint.

David Niven, a kitünő angol színész élete egyik legjobb alakítását nyújtja. Romantikus filmalkotás keretében alig beillő árnyalt alakítással, problematikus figurát kelt életre. Nagyszerű teljesítmény.

A gyönyörű Ava Gardner szintén élete egyik legjelesebb alakításával jelentkezik. Nemcsak nagyon szép ez az asszony, de az évek folyamán művészszeleg megérett.

A film igen fontos tartozéka még ragyogó tenéje, melyet a híres Tiomkin szerzett.

Mindent egybevetve, nem mindennapi élményt nyújt ez a film, melynek látványa sokáig velünk marad emlékké válik.

Zoltán Dezső

A közös nevező, amely Moszkvából jutott el a csatlósállamokba: egyre növekvő figyelmet fordítanak arra, hogy

fogyasztási cikkekkel lássák el polgáraikat.

Természetesen még erős hiányosságok mutatkoznak, de az elmúlt évek alatt lényegesen javult a helyzet és ma már a legtöbb csatlósállam lakosságának ismét van veszténivalója.

A polgároknak ezekben az országokban ugyan nincs semmi beleszólásuk a kormányzatba, de ha szavazásra kerülne sor, valószínű, hogy inkább az amerikai vajat választanák a sárga atombomba helyett.

HABIMA H Izraeli éjszakák... S · Z · I · N · H · Á · Z ...

Tel-Aviv, júl. 20., szombat

EDÉS IRMA
(A júl. 6-ra eladott jegyek erre az előadásra érvényesek).

A kisteremben:
KEZDETEN
Emek-Chefer, júl. 20., szombat
A FIZIKUSOK

IZRAELI OPERA
Szombat, júli 20., este 8.30
TRAVIATA

TRAKLIN SZÍNHÁZ
SZERELMI KÉPTÁR
hét egyfelvonásos,
Karinthy-, Molnár-, francia és izraeli művek
Szereplők:
Mirjam Nevo
(Róza Marika)
Theodor Thoma

Rendező:
Dán Kedár
BEMUTATÓ:
vasárnap, július 21-én
tel-avivi
BÉT LEISSINBEN

T.A., „Tchélet” mozi
4 - 7.30 - 9.30
CATARINA VALENTE
a nagylemez-királynő,
a közönség kedvence,
a dalokkal tele, színes, németül beszélt rekordfilmben:
Az egyszerű leány
Lehűtés - Tizenegyedik hét

Moádon Hátéatron
Minden este
TEL-AVIV, Tel. 229719
TEL-AVIZIA
Revü 2 részben.
Rendező: Srágá Friedmann

HAIFA, Tel. 69369
EGY AGORAS TÖRTÉNELEM
Rendező: Chájim Topol

Utolsó előadások
ION PRIBEAGU
bemutatta
a nagyszerű revüt

LÁTLAK - LÁTLAK
2 felvonás, 22 kép és előszó

Péntek, július 19., 8.30
JEHUDIA — Jehud
Szombat, júli 20., 9-kor
HAIFA — Ejn-Dor

Hétfő, július 22., 8.30
TEL-AVIV — Mugrabl

Csütört., júli 25., 9-kor
RÁMÁT-GÁN Rama

Péntek, július 26., 8.30
MIGDÁL HÁÉMEK

Brit Ovdám Mizdaknim
Bójsziráél
Idősebb Dolgozók Szövetsége
Központi iroda:
Tel-Aviv, Allenby-út 2.
Telefon: 57501.

Munkát kaphatnak:
Lakatos: szerszám géplakatos;
asztalos; raktárnok, aki ért a rakományvetéshez, ívrit tudással;
egyébraktárnok, ívrit tudással;
szakács; kóser konyhába; ing-gallér javítónő és vasalónő; be-járó és bentlakással ozetrek 3 órai munkára; konfekció és ruha varrónok; ápolónő; konyhai kiegészítő házzvezetőnők.
Munkát keresnek:
Fototechnikus; mérlegképes könyvelő; diktári órákonnyelvést vállaló ívrit, magyar, német, francia és román nyelvismerettel; tisztviselőnő ívrit, angol, német, magyar nyelvismerettel és egyben ívrit fejtörő; tisztviselő angol, magyar, ívrit és német nyelvismerettel; polttűző; függönyvarró; négykötő.
Nataonjai körzeti kirendeltségünk Reb. Ráv Kuk 13 szám alatti irodájában délelőtt 9-11 óráig munkavállalók rendelkezésére.
Munkaadókat! Segítsétek kenyérbeszerzéshez az idősebb dolgozókat!

AZ ELSŐ HÉBER SZIN-DARAB A HABIMÁBAN

A jeruzsálemi egyetem színjátszó köre ma, péntek este a Habima vendége lesz. A műkedvelő-diák színjáték bemutatóját Jehuda Szomo Cáchut komédiáját, amely 400 évvel ezelőtt íródott héber nyelven Olaszországban. A tel-avivi közönség természetesen dr. Lea Goldberg modern feldolgozásában hallhatja majd az ő-s-uj vigjátékot, amelynek jelenlegi címe: „Ime a völegény, amelyet találtál”, Reuben Morgan rendezte.

A „FÜGGETLEN” ÉJN HOD

A Kármel lejtőjén fekvő Ejn Hod művészfalu 48 órára exterritorialis jellegű lesz. A művész-telepek ugyanis elhatározták, hogy ma estétől kezdődően Izrael államától függetlenül önálló életet kezdenek, sőt külön bankjegyet bocsátanak ki — és mindezt nagyszabású bazárral kötik össze, ahol az ország vezető festőművészei a „szimbolikus” öt font ellenében minden látogatóról portrét készítenek. A rendezőbizottság „Ejn-Hod független köztársaság” elismerésére főkérte az Izraelbe akkreditált diplomáciai kar képviselőit.

Most csak az a kérdés, hogy hány tréfakézelvő diplomata van Izraelben, akik megfelelő paragrafust találnak majd a protokollban a kétnapos állam elismerésére. A művésztelep által kibocsátott bankjegy stilsze-

Ohela után, még a nyári-idényben fellépteti a Reviát Hámoádot, Uri Zohárt, Simon Dzigánt, Ilana Rovi-

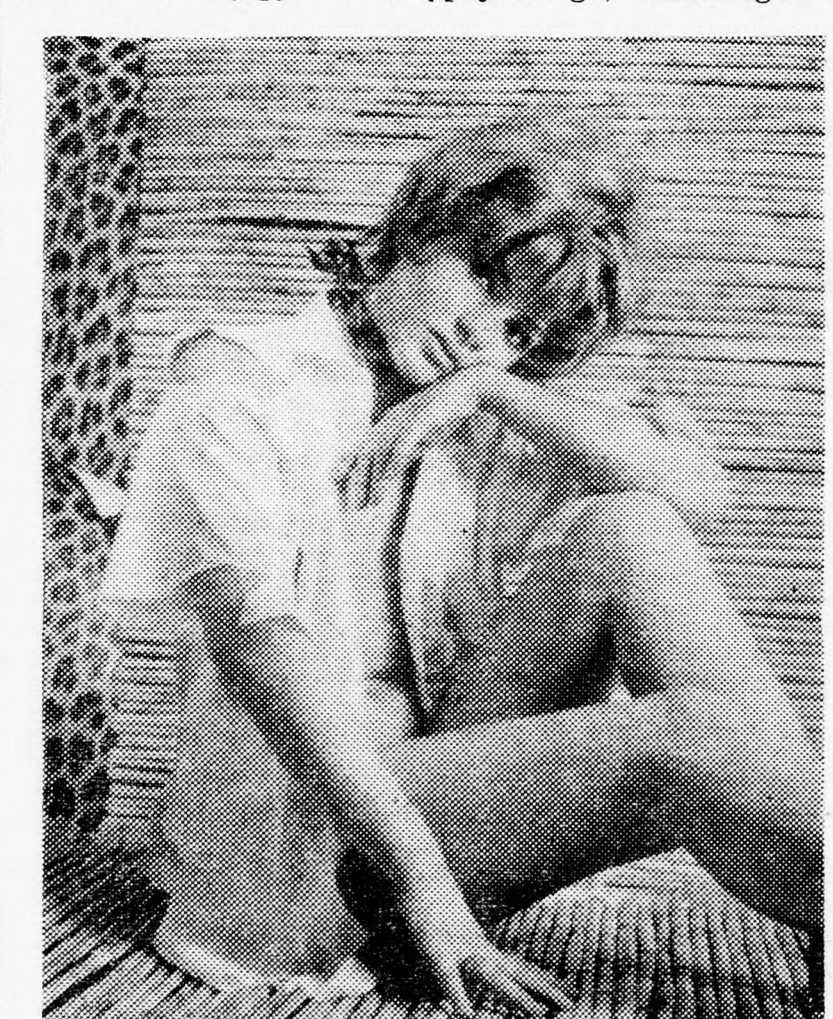
OHELA HALÉVI

nat, a Dudaim együttest és még néhány szolistát és vokálegyüttest.

A TARNEGOLIM EGYÜTTES

A műsört fiatalok adják elő fiataloknak. A Náomi Poláni irányítása alatt működő Tarnegolim együttes új programja három részből áll. Ezek közül kiemelkednek a schuna dalok, amelyek gyerekkorunk grundjainak világát idézik elénk izraeli változatban.

Az öt fiu és két lány pajzansága, vidámsága és

POPE LA ROSE — Sztriptíz a Szábra mulatóban

riuen „Hodit” nevet kapta. A bankókon Noa Eskol színésznő, a volt pénzügyminiszter lányának aláírása díszlik. A legutóbbi kormányváltás miatt kis balerest történt, mert időközben Lévi Eskol pénzügyminiszterből miniszterelnök és hadügyminiszter lett és így Noa aláírására több a fedezet...

OHELA HALÉVI A KIMRONBAN

Akik a függetlenségi háború idején az országban voltak, még élénken emlékeznek a Pálmák színjáték együttesének, a Csizbat romnak egyik kis primadonnájára, Ohela Hálévre, akinek művészi karrierje a függetlenségi háborúban szerzett sebesülése miatt néhány évre megszakadt. Azután mint Sáj Ofir felesége népdal énekesnőként turnézott az országban, majd férjével — akitől időközben elvált — az Egyesült Államokba került, ahonnan néhányévi tartózkodás után most 2 havi vendég szereplésre hazatért. Ohela hét-nyelvű műsorával a cfáti Kimron éjszakai mulatóban lép fel és gitáron kíséri magát.

Egyébként a Kimron igazgatósága elhatározta, hogy

Ohel: Svejk a második világháborúban

Bertolt Brecht darabja, héberre fordította Amnon Achi-Naomi, a dalok szövegét írta Dan Almágor, zenéjét szerezte Hans Eisler, rendezte Etienne Debel, díszletek Dávid Sárir, vezényel Gary Bertini.

Bertolt Brecht szinpadiparafrázisának inspirációját — amit a cím is mutatja — Jaroslav Hasek „Svejk, a derék katona” című világhírű darabjából merítette. Az együgyű, csaknem idióta kisember kalandjait mutatja be Brecht is, szintén cseh környezetben, de nem az első világháborúban, amint azt Hasek tette, hanem 30 év múlva, a hitleri éra idején.

A Brecht-darabban sem a cselekmény, sem a humor nem éri fel a Hasek vigjáték tökéletességét, és utánozhatatlan hangulatát.

Egy dologban talán mégis megközelíti Brecht a lemin-tázott darabot, és ez az emberábrázolás. Az együgyű főhős figurája e., akinek bizonyítványa van arról, hogy idióta, s aki egyben oly bölcs, hogy za-va-va hozza azokat, akik őt kigunyolják és felhasználják saját céljaikra. Svejk ennek a csendes bölcsességnek köszönheti, hogy életbenmarad, megussa a körülötte zajló világegyést.

Bizonyára ez a tény adta az ötletet az Ohel színház-nak, hogy a darabot előadja és ugyanavval a színész-szel játszassa el, aki halhatatlan nevet szerzett magának Hasek darabjában. Méir Margalit „Svejk, a derék katona”-t legalább 1500-szor játszotta az évek folyamán. Aki egyszer látta ezt a darabot Margalittal, minden felújítás alkalmával újra megnézi és újra elmerül annak élvezetében.

Meg kell mondani, hogy Brecht darabjának távolról sincs kilátása ilyen hosszú életre, sem nálunk, sem má-sutt. Mert minden Margalit játék ellenére és a többi jó szerepek ellenére sem mondható a Brecht előadás felejthetetlen színházi estnek. Az, ami jó benne, az csaknem kizárólag az előadás, s ez csak a bukástól menthet meg egy darabot, de hosszú sikert nem biztosíthat számára.

„Svejk a második világháborúban” is a hős viszon-tagságait meséli el, egy jelenet-sorozatban, de az egyes jelenetekből hiányzik Hasek darabjának zamata és hangulata. „Svejk a második világháborúban” Prágában történik a Gestapo rémuralma idején és cseh kisemberek, hazafiak szenvedései mutatja be. Egy szegényes kis kocma törz-svendégeinek kalandjait a náci besugókkal és SS katonákkal.

Hogyan hasonlítható össze az ő szenvedésük azok-kal, amelyeket a zsidók szenvedtek el ugyanazok-ban az időkben és esetleg ugyanazon a helyen. De Brecht — mint jó kommunista, keresztény író, — zsidókat meg sem említi darabjában, számára csak csehek élnek a náci pokolban. Már maga ez a tény is, valljuk be, hiányossá, sőt, ellenszenvessé teszi a Brecht darabot az izraeli közönség számára.

Különbö Brechtet a hitleri korszak és maga Hitler egyénisége nemcsak erre a darabra inspirálta. 1960-ban a Berliner Ensemble, Brecht színháza, a párizsi Nemzetek Színházában (Théâtre des Nations) előadta Brecht nek „Állítsátok meg Arturo Ut” című paródiáját, amely Hitler népvézérré való fejlődését mutatja be. Csak nem azonos jelenetek vannak benne, mint a Svejk-ben, s a két darab hangulata is hasonló. De az „Ar-

Méir Margalit (Svejk) és Avrahám Rónai (Balun)

turo Ut” jobban felépített, egységesebb darab. Méir Margalit, mint a „Svejk a második világháborúban” főhőse elbűvölő, együgyű megjelenésével, utánozhatatlan arcjátékával, sokatmondó hallgatá-

MÉIR MARGALIT (Svejk) ÉS AVRAHÁM RÓNAI (Balun)

saival, és éppoly felejthetelen alakítást nyújt, mint a Hasek darabban. A másik két főszereplő, Avrahám Rónai (Rónai András) és Tova Pardo, szintén kitűnő alakítást nyújtanak. Tova Pardo a kocsmárosné szerepében lelke a kocsmájában történő jeleneteknek, amint felizgatott vendégeit békére inti, csitítja, anyáskodik felettük, azokban a vérzivataros

hajlandónak mutatkozik eladni a németeknek lelkiüdvösségét is egy kis ennyalért. Még jó, hogy barátai visszatartják. Mellékszereplők hosszú sora egészíti ki a kiváló együttessé a három főhős játékát s hála ennek a kitűnő összjátékának, — Debel rendezése — a darabot minden hiányossága ellenére élvezteük.

Dr. Marton Gizella

Hölgyeknek! Vélasztek érkezett Franciaországból elegáns estélyi ruhákra való anyagból.
• Teregal, treviere, daevan, diolen, síma és mintás sifon.
• svájci selyemsantung, cotton, szatén, különféle színekben.
• Terrylene minden színekben.
SZENZACIÓ! Amerikai maradékok elegáns ruhára, santung-cotton- és diolenből, 3 méter 9-12 font.
TEL-AVIV, ALLENBY ECKMANN-HÁZ 85.
Bejártat az udvarból. Ügyeljen a táblára!

GAL-OR, JAFFA
Szombat, július 20-tól — a tel-avivi 15 hetes hallatlan siker után — bemutatja a Braumin-film:
Az óriáskerék
(A bécsi Práter) című nagy filmet.
Főszereplők: Maria Shell — O. W. Fisher.

MAX PERLMAN
a híres táncos komikus
A MÁN OF BAJ TUG
című nagy zenés vigjátékban
Gita Galina közreműködésével.
Tel-Aviv július 20., szombat
ZOA, 7 és 9.30-kor

BEER-SEVA, július 19. péntek, Keren, 8.30
KIRJAT-ONO, július 21., vasárnap este 8.30-kor
JERUZSALEM, július 22., hétfő, Edison, 9 órakor
RAMATAJIM, július 23., kedd, Bét Hápoálim, 8.30

A LEGNAGYOBB ZENÉS REVÜ
ELŐSZÖR AZ ORSZAGBAN
KÉT ÓRA NEVETÉS
DALOK ÉS CSODÁS
MUZSIKA
„IDL MITN FIDL”
GALA BEMUTATÓK:
CHOLON, péntek július 26. szombat, július 27.
Tel-Aviv — Ohel-Sém
két előadás: 7.20 és 9.45-kor
HERZLIA, kedd, július 30., Héjchál
1963 VII 19 Uj Kelet 15

**Friedmann Mose
fiának
bár-micvája**

A rokonok, barátok és tisztelők száza vették körül elmúlt héten a nagyváradi származású Friedmann Mose-t, az izraeli libatenyésztés országos zserje ismert uttoróját, és hitvesét, Rellyt. fuk, Smuel Zeév bár-micvája alkalmából.

Az ifju az elmúlt szombaton délelőtt járult a Tóra elé a tel-avivi Bilu-templomban, majd hétfő este a Friedmann-házaspár 400 terítékes vacsorán látta vendégül a tel-avivi Savyon-teremben azokat, akik osztoztak örömlükben.

Az ünnepség középpontjában a díszes torta 13 szál gyertyájának meggyújtása állt; az egyik szálát a hidalmási és váradi maradéksidóság nevében Schön Dezső lobbantotta lángra.

Singer Jehuda volt nagyváradi, jelenleg Givat Smuel-i főrabbi mondotta az ünnepi beszédet. Emelkedett gondolatai, trappáns előadómódja nagy hatást tett az ünnepelő közönségre.

Szép sikert aratott az ünnepelt ifju, a kis Zeévi beszéde is. — a harmadik szónok pedig Rivka volt, az ünnepelt kishuga, aki köszöntő szavakat intézett bátyjához.

Az est művészi részében Szegál Rosenblatt, az ismert cházán-művész szórakoztatta a vendégsereget.

Friedmann Mose, a híres váradi libás-dinasztia tagja, aki a felszabadító háborút a légierők kötelékében harcolta végig, majd az elmúlt másfél évtizedben megteremtője és kialakítója lett a hazai libatenyésztésnek és az exportnak; jelenleg a Merkáz Háaváz cég társtulajdonosa.

**A Hitachdut
Oléi Hungária
közleményvel**

A JERUZSALEMI AVIVA-BARISSZIA
7. hó 20-án, szombat este 1/2 órákor, Tálpótton, a „Rama” penzióban (Bét Gilon), műsoros baráti összejövetelt tart, kérjük tagjainkat teljes számban megjelenni.

CFAT
A 600 ezer magyar-zsidó márfé emlékére Cfáton épült és nevéket viselő templom vezetősége ezúton is kéri mindazokat, úgy magánosokat, mint Landsmann-schaftek vezetőit, akik feliratkoztak a templom előcsarnokában felállított emlékövek vásárlására a zsidók még nem küldték el szeretteik nevét, valamint a halálozásuk dátumát — ha tudják egyáltalán —, hogy azokat a fekete keretben, fehér márvány kövekként járó 150 font kísértésben, mielőbb, de lehetőleg július végéig juttassák el a következő címre: Bét Kneset Agudat Achim — Galiti G. Ervin, Cfát, POB. 145. — A július végéig feliratkozók emléktáblái az őszl ünnepéig készülnek el.

HAIFA
A haifai HOH nagy lendülettel készül az augusztus 4-ikén tartandó nagyszabású GARDEN PARTIJARA a Dón Carmel szállóban.

Augusztus 4-én lesz a haifai HOH nagyszabású garden partyja a Dan Carmel kerthelyiségében. Asztalrendelés- és jegyvetéletről kívánatos kelő időben gondoskodni a HOH Pevzner u. 2. sz. alatti irodájában.

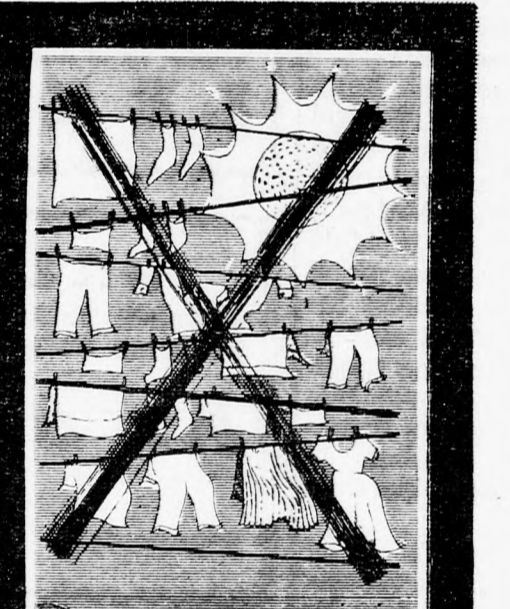
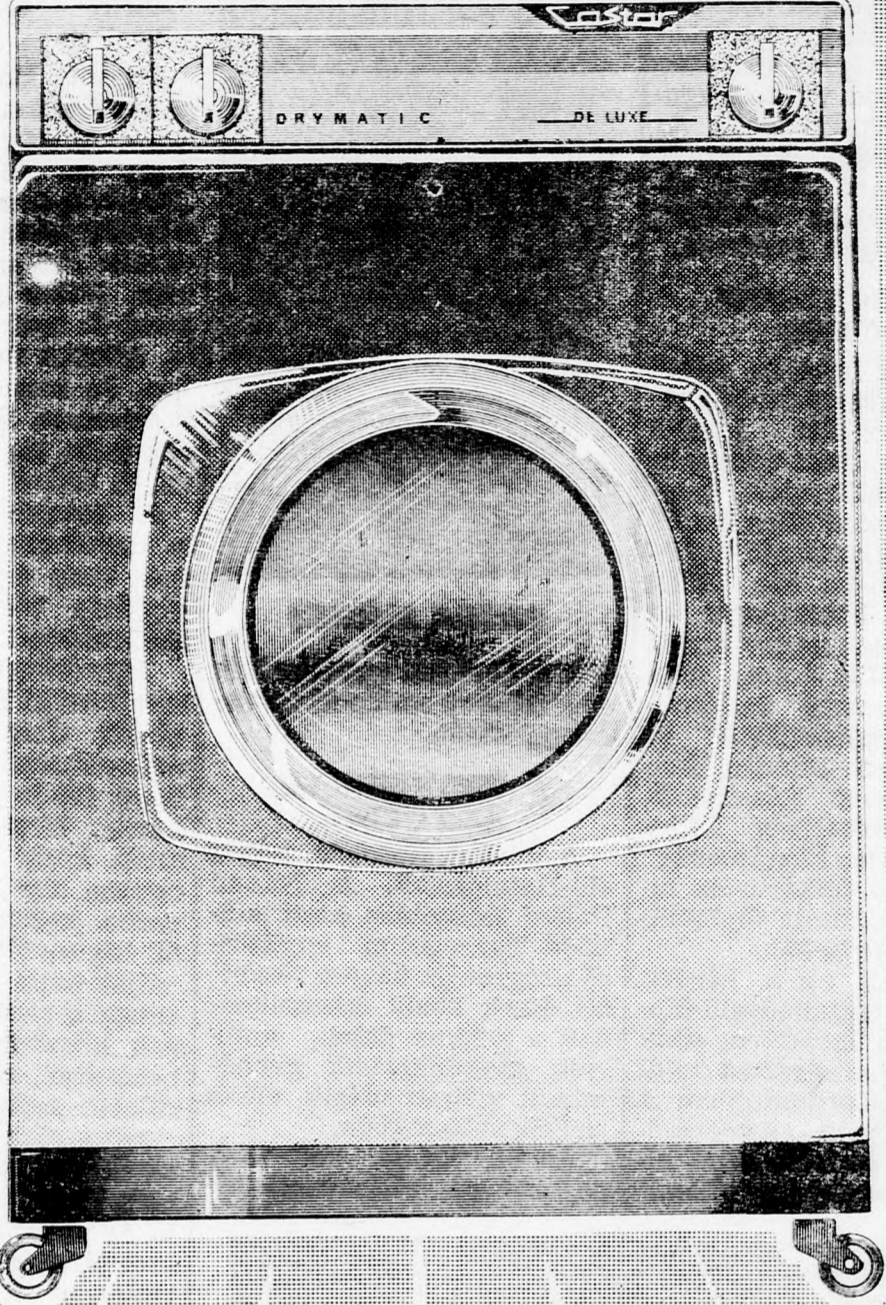
NAHARIA
Dr. Tomaschoff Bárnch, a magyarországi konzulus uttoróinek egyike „A zsidó nő szellemi hivatása a történelemben és ma” címen tart előadást, július 24-én, szerdán este 7.45 órai kezdettel a Park Hotel kertjében. Kérjük a helyesoport tagjait, hogy mindenki jöjjön ee ezen érdekes, tanulságos tárgykörű, magas színvonalú előadásra és barátaikat, ismerősüket is hívják magukkal. — Mindenkit szívesen látunk. — Belepodtj nincs.

NAZARET-ILIT
A szűf vezetősége tudomására hozza tagjainak és barátainak, hogy 1963 július 1-től szeptember 1-ig nyári szünetet tart. Ez idő alatt a hivatalos órák is szünetelni fognak.

16 Uj Kelet 1963 VII 19

הפעלת חלונת של כל אשרה

**A mosógép,
amely mos
és
szárít
100%-osan**

A CASTOR
a ruhaakasztást a mult emlékévé teszi, mert a CASTOR DRYMATIC DE LUXE az egyetlen, amely a ruhát még a gépben kiszárítja, a meleg levegő elve alapján.

A CASTOR
az egyetlen gép, amely 100 százalékiig, szekrénybe helyezésre, vagy vasalásra készen szárítja ki a ruhát. És ez az ön kényelmét szolgálja.

**BEMUTATJUK A
CASTOR
FULLY AUTOMATIC
MOSÓGÉPET**

- CASTOR** — nem igényel állandó installációt. Megtelik vízzel és körül automatikusan.
- CASTOR** — a mosógép, amely ki is szárítja a ruhát — nem kell kiakasztani, a ruha vasalásra vagy szekrénybe helyezésre készen kerül ki belőle.
- CASTOR** — a teljes automata mosógép, amely önműködően kikapcsol, ha befejezte a mosást és szárítást.
- CASTOR** — mozgatható — pompás kerekeken mozog — a lakás minden részében lehet vele mosni.
- CASTOR** — a kétirányba forgó dob elve alapján működik, ami a ruha kétszeri ki-mosását eredményezi.

*Méretei: 63 cm mély, 48 cm széles, 91 cm magas.

Igen! Alma beteljesedett a
CASTOR DRYMATIC DE LUXE mosógéppel,
amely a legtökéletesebb és legnépszerűbb mosógép Európában.

A szabványhivatal engedélyével.

A service osztály, melyet a CASTOR műveknél gyakorlott szakemberek vezetnek, állandóan el tudja látni az alkatrész szükségletet.

A gépet a következő helyeken mutatják be:

JERUZSALEM: Lusztig, Strauss-u. 29.
TEL-AVIV: Maca Fivérek, Petách-Tikva-út 7.
HAIFA: „Házerem”, Herzl-utca 61.
Terjeszti:

J. S. AWERBACH és FIAI R. T.
Jaffa, Bét Hataászija Bassa 55-57, tel. 86662, délután 5-7-ig tel. 78672, 77633

Elmehet hazulról és kedvére töltheti idejét — a CASTOR ottmarad, ferral, mos, öblít, kicsavarja és kiszárítja a ruhát — nincs szükség az ön jelenlétére.

Radio

PENTEK
6: Má tovu, 6.05: rövid hírek, 6.10: zenés óra, — 6.30: torna, 6.40: zenés óra, 6.57: műsorismertetés, 7: hírek, 7.17: hang-lemezsek, 7.45: izraeli dalok, 8: rövid hírek, 11: műsorismertetés, 11.01: a vakációzó gyermekek műsora, 11.45: dalok és táncok, 12: Lalo: „Namouna”, Nielsen, 12: „Masquarade” részletek, 13: hang-lemezsek, 13.30: hírek, 13.45: könnyű zene, 13.53: rövid hírek, 15: 15: sabbati melódiák, 15.30: kabbalát sabbát műsora, 16: ifjúsági műsor, 16.30: asz-szonyrovat, 17: hírek, Schubert: Trio — Esz dur, Borodin: Noc-

turne, 18.10: sabbati áhítat, — 18.30: irodalmi félóra, 19: hírek, 19.20: a Kol Jiszráél szonzenekarának műsora, Emma-nuel Frey akkordeonista közre-niöködéssel, 20: „Egy csokor-án”, 21: hírek, 21.16: Teleman-Ouverture C dur „Vizijáték”, Mendelssohn: Szimfonia a moll „Sikó”, Dimitrij Mitropoulos ve-zényletével, Benjámin Britten: Részlet a „Peter Grimes”-ből, a szerző vezényletével, Debussy: „A tenger”, Arturo Toscanini vezényletével, 23: hírszefogla-lás.

PARHUZAMOS MÜSOR
8: Rövid hírek, 8.02: hang-lemezsek és reklámok 10 óráig, 14: hang-lemezsek, 16: ifjúsági műsor, 16.30: Ismert és kedvelt melódiák, 17: hírek és időjárás, 17.05: hang-lemezsműsor, 19 órá-ig, 21.31: a Kol Jiszráél hang-lemeztárából tarka műsor, 22.02:

francia sanszonok, 22.30: tánc-zene, 23: hírszefoglalás.

A HADSEREG MÜSORA
10-11 óráig hang-lemezsek, — 13.03: kivánságtemezik, 19.15: katonai dalok, 19.30: A Szimchon család története, 20: Teleman: Szvít, fuvós és ütőhangszerekre, Saint-Saens: Zongoraverseny No. 4, Alexander Brailovskij előad-ásában, zenekari kísérettel, Gou-nod: Balettzene a „Faust”-ből, 21.15: Nечная Haendel és a bolgár együttes műsora, 22: tánczene.

SZOMBAT
7.30: Adon olám, 7.37: Izrá-eli dalok, 7.50: Ricciotti Concer-to G. dur, Orazio Vecchi: „Am-phiparnasso”, Bertini: Négy madrigál a „Vetencei kalmár”-ból, Mozart: Három Szonáta or-gonára és zenekarra, 8.30: hírek, 8.45: könnyű zene, 9.15: „A tudományos világ”, 9.40: zenei

találós verseny, 10.10: hangos-heti hirtadó, 10.45: népdalok, — 11.15: ének-egyveleg, 12.15: iz-rraeli dalok kivánságműsora, — 13.30: hírek, 13.40: cházándalok, 13.53: rövid hírek, — 15.32: Franck: Allegretto — gitárszám, Falla: Andaluz — zongora — Rachmaninov: Szerenád; Schu-bert: Moment Musical — Pablo Casals cselló előadásában, Fauré: Aprés un Révé, Vivaldi: Verseny c moll, 16: ifjúsági műsor, — 16.25: „A karmesteri pácca fel-lendül”, 17: „Pro Musica kör” műsora, 17.45: tudományos ro-vat, 18. daleyveleg, 18.15: Chá-novch Tel Oren fuvola és Jákov Silo — zongora műsora, Bach: Szonáta No-1 bé moll, Pavel Haas: Svít zongorára, Poulenc: Szonáta fuvolára és zongorára, 19: hírek, 19.20: keleti népdalok, 19.50: Hámvídi és Meláve Mál-ká műsor, 20.20: sporthírek, — 20.40: „Régi dal új köntöben”,

21: hírek, 22: Mozart operarész-letek: 1. „La Finta Semplice” III felvonás, 2. „Bastien and Bastienne”, 23: hírszefoglalás.

PARHUZAMOS MÜSOR
17.01: Izraeli dalok és táncok, 17.30: tarka műsor, 18.02: Ju-chák Simoni vidám műsora, — 18.30: új hang-lemezsek, 18.45: régi melódiák, 21.32: zenei egy-veleg, 22.08: tánczene, 23: hí-összefoglalás, 23.10: tánczene.

A HADSEREG MÜSORA
18.03: Kedvelt melódiák, — 19.10: Mendelssohn: Fingál bar-lang — nyitány, Chopin: Porra-dalmi Etűd — zongorán José Iturbí előadásában, Chausson: Poéma, hegedűn Zino Francescatti előadásában; Muszorgszkij: A kopár hegyen, Dimitrij Mitropou-los vezényletével, 20: zenei egy-veleg, 20.30: sabbát kimenetele, 21.15: tánczene.

ITT ANYÁR...

Izraeli asszonyok

AMERIKÁBA MENTÜNK...

A Kol Jisraél két ismert női szereplője, Bella Baram és Rivka Micháeli Amerikába utazott a napokban. Bella három hónapos tanfolyamon vesz részt a new-yorki televízióban, Rivka, a népszerű konferanszié pedig a jeruzsálemi egyetemisták együttesét kísérte Amerikába.

KAR A PEZSGŐERT

Amint már megírtuk, a nemzeti hajóstársaság Paula Ben Guriont, a volt miniszterelnök feleségét kérte fel a CIM új hajója, a Sálom felavatására. Az ünnepség Franciaországban, az egyik leghíresebb hajógyár kikötőjében volt, és a nem-

zetközi hagyományoknak megfelelően egy üveg pezsgőt vágott a „hajó-anya” a Sálom oldalába. A volt miniszterelnök eredeti humoru felesége utána kijelentette az újságíróknak: „Az ünnepség nagyon szép volt, de sajnáltam a pezsgőt, amellyel inkább a barátaimat kínáltam volna meg. Ilyen pocskolás! Hát nem lehetne inkább egy üveg tiszta vizet tenni a pezsgősüvegbe?”

DIPLOMÁS NAGYMAMA

Egy jeruzsálemi nagymama néhány nappal ezelőtt vette át az egyetem rektorától filozófiai diplomáját. Az idős hölgy Nechama Gewürzmann, csak most jutott hozzá, hogy több évtizedes megszakítás után be-

fejezze egyetemi tanulmányait, s megkapja a B. A. akadémiai fokozatot. A friss diplomával rendelkező filozófus egyébként Mose Gewürzmann, az ismert jeruzsálemi várospolitikus felesége.

ASSZONYOK AZ ÜRBEN

„Minden tisztelem Valentina Tereskováé, de ha alkalmat adnának nekem, magam is vállalkoznék úrrepülésre...” F nyilatkozat nem a külföldi sajtóból való, hanem egy 20 éves izraeli lány szavai. Rivka Domáv a légierők egyik ej-

tőernyős-alakulatánál teljesít szolgálatot, s egy héber női újság riportereinek nyilatkozott legtitkosabb álmaról, az úrrepülésről.

MÁR A NAGYAPAM IS...

Mióta Zálmán Sázár lett az államelnök, azóta valóságos „divat” lett az izraeli közéletben a chászidizmus Chábád-irányzatával való jó kapcsolatokra hivatkozni. Köztudomású ugyanis, hogy Sázár elnök fanatikus híve a mozgalomnak, és szellemi vezérüknek, a lubavicsi rebenek. Legutóbb a minisztertanács új titkára, Jáél Uzái mondta el egy interjú keretében, hogy a nagyapja meggyőzéses Chábád-chászid volt.

Tenyérnyi nagyvilág

PARISZ:

Rémy Chauvin professzor, a francia Tudományos Akadémia tagja arra a megállapításra jutott, hogy a hangyák különös elszármazással szivják magukba a különféle atom-szennyeződések. Ebből az következik, hogy a hangyák állandóan rádióaktívabbak a környezetüknél.

WELS:

Az egyik welsi városka most azért harcol, mert az angol vasutigazgatóság megfosztotta egyetlen idegenforgalmi nevezetességétől. A városka ugyanis a világ leghosszabb

helységnevének birtokosa volt eddig. Így hívták: Llanfairpröllwgllanillgoggerchwohirndrowllantysiliogogoch. A turisták általában azért utaztak e kis városkába, hogy eltegyék emlékebe annak vasutjegyét, a fura hangzású, méterhosszú városnévvel.

Az új név sokkal szürkebb: Llynfairproll, — ami welsi nyelven azt jelenti, hogy tóparti szűzmária. Állítólag ez volt a város eredeti neve, de a múlt század közepén egy helyi szabómester — akinek nagy érzéke lehetett az idegenforgalomhoz — további 46 betűt toldott a város nevéhez.

Hogyan használjuk a perform-ot?

Rövid idő alatt meggyőződtek az izraeli nők arról, hogy nincs párja a „PERFORM”-nak a szép frizura elkészítéséhez és megőrzéséhez.

De hogy jól kihasználhassa a „PERFORM” tökéletességét, néhány tanácsot óhajtunk adni:

- ★ Minden hajhoz van alkalmas „PERFORM”; vásárláskor ügyelnie kell, hogy a hajához megfelelőt kapja, a csomagoláson feltüntetett jelzés szerint.
- ★ Ne használjon „spray”-t, vagy más szert, ha frizuráját „PERFORM”-mal készítették. Másféle szerek zavarják a „PERFORM” hatását.
- ★ Ügyeljen a használati utasításra, használja a „PERFORM”-ot gazdaságosan, CSEKÉLY MENNYISÉG ELEG EGY FRIZURÁHOZ.
- ★ ÉS VÉGÜL, VIGYAZAT: „PERFORM” vásárláskor, vagy a frizura készítésekor vizsgálja meg jól és legyen biztos benne, hogy valódi „PERFORM”-ot kapott.

Ügyeljen:

Csak a „perform” tartalmazza a különleges „Perform” anyagot, amely 8 napig megőrzi a frizurát.

Én utazom,

Te utazol,

Ő utazik.

Ragozni nehéz, de

utazni nem probléma!

Az Apollonia utazási iroda az Ön válláról is leveszi az utazással járó gondokat.

„APOLLONIA”
UTAZÁSI IRODA,

Tel-Aviv, Ibn Gvirol 13. • Tel. 225164

1963 VII 19 Uj Kelet 17

Néhány szó a Shartours második pesti utjáról

Tegnapelőtt, szerdán indult el a haifai kikötőből a Shartours utazási iroda utján a második turista-csoport Budapestre. Pontosabban, a csoport fele lemaradt, mert a hajón csak 28 helyet sikerült az irodának biztosítani, s a váratlanul nagy érdeklődés révén a csoport második fele a következő szerdán indul Velencébe, s onnan — Bécs érintésével — Magyarországra.

A Shatours első csoportja — amelynek indulásáról hírt adtunk — már két hete Budapestén van, s augusztus második felében érkeznek haza.

A közönség örömmel fogadta a Shartours népszerű ártáblázatát, s magyarországi kirándulásainak szervezése kitünően halad. Háromhetenként, vagy még sűrűbben indulnak a csoportok Budapestre.

(g. v.)*

DEODORANT

2 csepp HELENE CURTIS fele „DEODORANT” a hónaljba, frissességérzetet és izzadásmérséket biztosít egy teljes napra. • Napl két csepp — az önbizalom és kellemes megjelenés előfeltétele munkában és társaságban, reggeltől estig:

A „DEODORANT” a HELENE CURTIS laboratóriumok gyártmánya.

Helene Curtis

WOLF GILLON JUDITH KOZMETIKUS

visszatért európai tanulmányútról és a müncheni kozmetikai világkongresszusról. — Ismét fogad:

Ramat-Gan, Bialik-u. 30 - Tel. 75415

ORVOSI SZOLGÁLAT TELAVIVBAN

Sürgős eseményekben

éjjel, szombaton és ünnepnapokon, kérjük, társaszza az

AUTOMATIKUS

Maccabi
szükségtelefont

66398

Tel-Aviv

és megtudhatja a szolgálatos általános- és gyermekorvosok nevét, címét és telefonszámát.

KUPATH CHOLIM
MACCABI

Kérjük, vágja ki, őrizze meg

„ALUMIM” üdülő

LEONIE Dr. ENGELBERG
HAIFA, Kadima-u. 27. (Aviv) Kármel — Tel. 81366
teljesen átalakítva. Felvesz teljes penzióra — orvosi felügyelet alatt — lábadozókat műtét után, öregket és pihenésre, csendre, kényelemre szorulókat.
Fizioterápia (masszázs). Diétás konyha. Kóser. Szobák fürdőszobával, kert, terasz. Kedvező árak azoknak, akik huzamosabb ideig tartózkodnak az üdülőben.

GYERMEKBUTOR

T.-A., DIZENGOFF 222
TELEFON: 48495

MINDENFAJTA szőnyegek

ELADÁSA - VÉTELE - TISZTÍTÁSA
ÉS MŰVESZI JAVÍTÁSA
AHARON TALIL - „BAZAAR SHUSHAN”
Kikár Hádóár Hámerkázi, Haifa. — Telefon: 4097.

HOTEL PARK Náharia

TELEFON: 920355
Az ideális pihenés!
Polgári árak!

Dr. E. LEHMANN

UTJÁRÓL
VISSZATÉRT

Tel-Aviv, Allenby 100.

SZOMBATI NAPTAR

5723 tá.
5723 támu.
1963 július 19., péntek
1963 július 20., szombat

GYERTYAGYÚJTÁS

Jeruzsálem 6.07
Tel-Aviv 6.25
Haifa 6.19

Szombat kimenetelei:
Jeruzsálem 7.26
Tel-Aviv 7.24
Haifa 7.29

HETI SZAKASZ

Ujbeld kihirdetése.
Heti szakra: Mátot-Mászej
Haftara: Simu dövár
Jimmjáhu 2.
Perek 2.

ÜGYELETES GYOGYSZERTARAK

TEL-AVIV
Zwickler, Shenkin 27, tel. 53-653.
Janj, Jehuda Halevy 67, tel. 62-474.
Kiteibitz, Hájárkon 22, tel. 55-566.
Szantasz, Ibn Gabirol 83, tel. 232-064.

Szombaton 8-19 óráig:
Breimann, Allenby 56, tel. 56-052.
Kreiser, Nachmani 21, tel. 63-433.
Kásztel, Ibn Gabirol 147, tel. 43-716.
Bilsky, Kikár Dizengoff, tel. 226-348.
Jehuda Halevy 91, tel. 65-159.
Baruch, Schunat Hatikva, tel. 32-105.
Jaffa, Jefet 10, tel. 82-700.

Szombaton 19-24 óráig:
Dr. Köhlberg, Allenby 23, tel. 55535.
Frenkel, King George 28, tel. 223-721.
Zwickler, Shenkin 27, tel. 63-655.
Jaffe, Ben Jehuda 172, tel. 224-543.
Abrahami, Erlanger 9, tel. 32-385.
Baruch, Schunat Hatikva, tel. 32-105.
Jaffa, Jefet 10, tel. 82-700.

RAMAT-GAN
Péntek: Hátichon, Ramát Jicchák, Uziel 86, tel. 71-949.
Szombat: Lifschitz, Ramát-Gan, Herzl 19, telefon 71-771.

BAT-JAM
Péntek: Juno, Merkáz Ramát-Joséf.
Szombat: Bät-Jám, Bafour 45.

CHOLON
Péntek és szombat: Ribek, Kikár Sztruma.

RISON LECION
Péntek és szombat: Gemernik, Rothschild 39, tel. 941-401.

RECHOVOT
Péntek és szombat: Dr. Levinsky, Herzl 170, tel. 951-091.

PETACH-TIKVA
Péntek: Pinsker 2, tel. 911-515.
Szombat: Fischbein, Chefec Chajim 6, tel. 911-514.

NATANJA
Péntek: „Geva“-Gross, Sáár Hágá 14, tel. 26-95.
Szombat: „Trufa“, Harnitz, Herzl 2, tel. 34-60.

CHEDERA
Péntek és szombat: Somron, Weizmann ut.

BEER-SEVA
„Negev“ gyógyszerész, KIKL-utca 9-11 és 16-20 óra között.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Tel-avivi orvosok szolgálata péntek és szombat

Dr. Eisen Fritz, Simson-utca 6, telefon 225-748; dr. Simon Saul, Sd. KKL 43, tel. 231374; dr. Hár-Even Jákov, Epstein 6, telefon 43-281; dr. Szegál D., Bloch 31, tel. 229-560; dr. Antebi Eljahu, Warburg-u. 7. (Hábima mellett), tel. 223-583; dr. Blum Theodor, Bät-Kochba 38, tel. 22-385; dr. Gorsin Dov, Káv-Tet Eno-venber utca 46, tel. 46-484.

BNE-BRAK
Dr. Palant Abraham, Háslosa, 14, tel. 76-085 (péntek estétől sabbat kimenetelig a telefon nem működik).

BEER-SEVA
Kupát Cholim (szombat): Alef lakóegységben 9-11, 16-17.30 és 20-24 óra között, 6-városban 9-11 és 16-17.30 között.

ADÁS - VÉTEL

MESTERHEGEDÜ (Tanzer 1907) 1500 fontért eladó. Virányi, Herzla B., Bät dr. Weizbrunn (Táchánát Hárkávét) a. u. 5. óráig.

INGYEN EKSZER-beeslés VADNAI óras-ékszerész vételei - eladás.

KULON KÖLCSÖN-OSZTALY, TEL-AVIV, ALLENBY-UT 72

MAGYAR KÖNYVEKET veszek. - Roth, Jeruzsálem, Kirját Jovel, Sikun Munchim 33., Kalszá álef.

ALKALMI ARON ELADÓ sarok- és egysejtes szalon-reklamé. Rendelések, javításokat olcsón vállalko. Grün, Tel-Aviv, Pinkszer 5.

„VESTINGHOUSE“ frigidáire, 10 kubos, eladó 900 fontért, felújítással. „Falkor“, Tel-Aviv, Levinsky 102, 17-19 óra között.

18 Uj Kelet 1963 VII 19

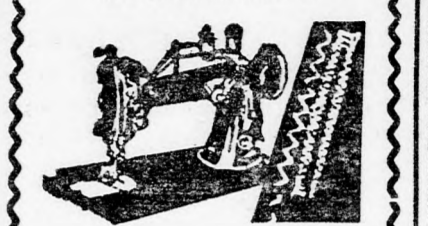
MINDENKINEK...

AMERIKAI ES AMCOR frigidáirek, újak és használtak.

Kedvező fizetési feltételek, 5 éves garanciával, csak „Kirur-Aviv“-nál, Tel-Aviv, King George 29. sz. Magyarul beszélünk.

LUXUSBUTOR olcsón eladó. Allenby 97. II. bej. III. emelet. Friedmann 12-4-ig, 7-9-ig.

MEGERKEZTEK korlátozott mennyiségben az automata „ZIG-ZAG“ VARRÓGÉPEK tökéletes kivitelben

A. LEVY VARRÓGÉP KÖZPONT Tel-Aviv, Bät Lechem-utca 8. Telefon: 65232

VALÓDI ANGOL TERRYLENE szoknyákat és nadrágokat gyártási áron küldünk külföldre. - Michelstein, Tel-Aviv, Allenby 26. Telefon 65232.

FIGYELEM! FÜGGÖNYANYAGOK árusítása a gyári lerakóból közvetlenül a fogyasztónak. Dekorátor helyben. Tel-Aviv, Sd. Rothschild 137, 9-1.

KERESÉS

BERGER Andornét, szül. Katz Teréz, Karácsonyfalváról, keresem. Budapest a Lillom-utca-ban lakott. Flát, Gyurit is keresem. - Földes Sándorné, Beer-Séva D. 1325/6.

KERESEK TANUKAT kölcsönös igazolásra, akik velem voltak 1941 elejétől 1941 végéig a gyertyánligeti-bocskói munkatáborban és 1942 közepéig a kassai „Kuruc“ tanyájában. Schweiger Cvi (Armin), Jaffa, 322-es utca 14. sz.

SEIDNER GYÖRGYÖT, született Miskolcon, anyja Reiner Golda - kereset Tewner Béla. Ertesítés: Ehrenfeld, Tel-Aviv, Slo-mo Hámelech 71. címre.

MUSZOS TANUKAT keresek: 1941 Csepreg, Villány, Stary Vrbász, Novy Vrbász, Kiszács; - 1942 december Közseg - Jurisicsvár, Csepreg, Sümeg vasútépítés, majd Fót, 1943 év augusztusában Oroszországba kerülünk, Neszinben löpölés. - Gábor századparancsnok tisztí legénye voltam. Visszaovulás Kijev, Darnica, Berdisev, Brest Litovsk. - Welsz Benó, Kfár-Szabá, Suk.

POLACSEK PALIT, Salgótarjánból, kérem, adja le címét az Alijia könyvtárba, Petách-Tikva, Mohliver-u.

KERESEK TANUKAT, akik velem voltak 1944-1945 január a Percol Mór-utcai csecesmótt-honban. Földes Sándorné, Beer-Séva D. 1325/6.

MUSZOS BAJTARSÁKAT keresek, akik 1940 márciusától 1944 ápriliséig Polyán, Kassán, Ivorbután és Mikliven velem voltak. Junger Natfál, Tirát Hákkármel Amidár 13/B.

H A I F A

ELADÓ KETSZOBA - HALLOS nagy lakás, földszint, központi helyen. Telefon: Haifa 52902.

KERESEK gyermektelen háztartásba segítséget. Jó fizetés. Cím: Salter, Haifa, Herzl-u. 40.

ERDELYI URINÓ, magyarromán nyelvtudással, kisebb háztartásban elhelyezkedne. - Engelstein, Bät-Gálim, Hácánchánim 3. II. em.

HAIFAI CUKRASZDA, modernül berendezve, jól bevett, azonnal átad. Érdeklődés „Par-nasza“ jellegére. Haifa, POB. 4094.

GÉPIPARI ÜZEM közreműködő társat keres. „40.000“ jellegére, Schapira 13, Grünberger hirdetőiroda, Haifa.

ÖNALLÓ PÁPLANKESZÍTŐ-NÉT (rámán varrót) keres Weisz paplanüzem, Haifa, Stan-ton 24.

ÜGYELETES GYOGYSZERTARAK

Péntek: Balfour, Mászadá 1, tel. 22-89, Achuzá, Kármel, Rechov Chobeb 4, tel. 81-164.
Szombat: Jozsef 31, tel. 40-14, Achuzá, Kármel, Rechov Chobeb 4, tel. 81-164.

Haifai mozik műsora:

ARMON - CSAK LIRÁBAN
ACMON - MINDEN A SZERELEMROL
MIRON - ASSZONYOK BÖRTÖNE
RON - 80 NAP A VILÁG KÖRUL
ORAH - PARIZS TITKAI
AMFITHEATRUM - 30 EV SZORAKOZASA
MAY - A MANDZSURIAI KIKÜLDÖTT
ORION - GÓLIAT AZ ÓRIÁSOK ELLEN

LAKÁS

LAKASAT BERBEADJA, eladja gyorsan és kedvezően Múny Ellenberg és Társa álján. Tel-Aviv, Javne 34. Telefon 62314. „Maldan“.

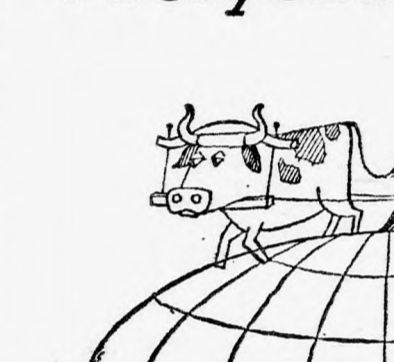
LAKAS, üzlethelyiség a közismert „EXPRESS“ iroda átján. Tel-Aviv, Merkáz Bááté Meláchá 5. sz. Telefon 65376 (10-1. 4-6)

Szép bútorozott szoba két személynek

KIADÓ T.A., Zálmán Snéur 7. (Mugrábi mellett) 3-as ajtó

ELADÓ 2 SZOBA hall, 2 terasz, földszint, Aminadav 10., Ramat-Jicchák, Wollner.

Mélyszántás...

A jó hírdetés alapvetően változtatja meg üzleti forgalmát!

Az UJ KELET az Ön rendelkezésére áll!

ELADÓ AZONNAL kétszobakonyhás, összkomfortos lakás 11 ezer font + 5,000 font jelzálog. Sikun Chiszáchon, Bné-Brák, blok 3/1. Szezal. 54-es autóbussz végállomás.

LAKASRA, vagy üzletre van szükség? - Forduljon az ismert RINGEL közvetítő irodához, Tel-Aviv, Náchlát Benjamin u. 39. Telefon 65713.

BEER-SEVAN akadémikus sík-lak, 3 szoba-összkomfort, Gimel-negyedben, jutányos áron, eladó. Érdeklődni este telefonon: Haifa (04) 87768 számon, vagy Beer-Sévan, Mááplim 9., Gellért.

ELADÓ AZONNAL kétszobakonyhás, összkomfortos lakás 11 ezer font + 5,000 font jelzálog. Sikun Chiszáchon, Bné-Brák, blok 3/1. Szezal. 54-es autóbussz végállomás.

LAKASRA, vagy üzletre van szükség? - Forduljon az ismert RINGEL közvetítő irodához, Tel-Aviv, Náchlát Benjamin u. 39. Telefon 65713.

BEER-SEVAN akadémikus sík-lak, 3 szoba-összkomfort, Gimel-negyedben, jutányos áron, eladó. Érdeklődni este telefonon: Haifa (04) 87768 számon, vagy Beer-Sévan, Mááplim 9., Gellért.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Szolgálatos orvos: Dr. Sherman, Hánevim-utca 3. telefon 24-24.

A haifai Kupát Cholim szolgálata péntek este 16-17 és 20-24 óráig, hétfőn 9-11, 16-17 és 20-24-ig. Szolgálatos Kupát Cholim rendelési címei: 1) Barziláj 32, tel. 3889, a Barziláj-Geula, Frischmann, Cháillsza, Tel-Amál kerületi színek tagjai számára; 2) Jávine, tel. 3650, a Jávine, Achád Háám, Sd. UM Hácneicot kerületi színek tagjai számára; 3) Kirját Chájim Alef (Hámizrachit), tel. 71-331; Kirját Chájim Hámizrachit, Kirját Motzkin, Kirját Blalik, Kirját Jám Alef, Kirját Smárjáhu, Mir-fák mellett Sikun Háírát színek tagjai számára.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Szolgálatos orvos: Dr. Sherman, Hánevim-utca 3. telefon 24-24.

A haifai Kupát Cholim szolgálata péntek este 16-17 és 20-24 óráig, hétfőn 9-11, 16-17 és 20-24-ig. Szolgálatos Kupát Cholim rendelési címei: 1) Barziláj 32, tel. 3889, a Barziláj-Geula, Frischmann, Cháillsza, Tel-Amál kerületi színek tagjai számára; 2) Jávine, tel. 3650, a Jávine, Achád Háám, Sd. UM Hácneicot kerületi színek tagjai számára; 3) Kirját Chájim Alef (Hámizrachit), tel. 71-331; Kirját Chájim Hámizrachit, Kirját Motzkin, Kirját Blalik, Kirját Jám Alef, Kirját Smárjáhu, Mir-fák mellett Sikun Háírát színek tagjai számára.

LARASOK: vétel, eladás, kites-pénz. Üzlethelyiségek, exisztenciák

Weinberger közvetítő iroda, T.A. Merkáz Bááté Meláchá 12. Telefon: 64923.

Nőtlen dolgozó keres bútorozott szobát

esetleg kosztál, Tel-Aviv-ban, vagy környékén. Ajánlatokat - ármegejelöléssel - a következő címre kér: Tel-Aviv, POB. 831. „Nőtlen“ jellegére.

ELADÓ, azonnal beköltöhető 2-szobás síkunkakás, beépített fall szekrényekkel. Fardesz Katz, telefon: 35788.

ELADÓ SZALON + 2 hálószoba, luxus. Tel-Aviv, Arlozov 180, II. em. (17-19).

KONFEKCIÓGYÁR keres teljesítképes üzemet

szoknyabélés készítő. Az árú (megyarvva készen) szállítandó. Ajánlatok: TEL-AVIV, P.O.B. 4100, „No 623“.

KONFERCIÓHOZ szug álef-álef stéppelönöt (jersey) keresek. „Pirco“, Tel-Aviv, Beer-Tuvia-u. 22. Adám Hákhóen 6. számmal szemben.

ÜGYNÖKSÉGET VALLALOK az ország közepe és déli részén ruházati iparban. 30 éves vagyok - bevezetve. - Beszélék héber, magyar, angol nyelven. „Ruházati ipar“ jellegére a kiadóba.

Perfekt munkást felvesz Steiner

táskaláizem Tel-Aviv, Gruzenebreg 26

KERESEK KERESKEDŐT vál-lásos körzetben, zöldségüzlet vezetése. Csak az eladás a teendője. Előnyben, akinek a felesége naponta három órát tud segíteni. Tel-Aviv, POB. 1884.

BEJARÓ OZERETET keres egy gyermekes háztartás, egész napra. Drozi, Tel-Aviv, Weizmann-u. 133. (D. u. 6-7-ig)

KÜLÖNFÉLE

VILLANYBOILEREK, vízvezeték-szerelések, garanciával. - Gyenes, T. A. Shelkin 61. Tel.: 224018

A. ZUCKERMANN FOGASZATI LABORATORIUM, expressz javítások fél óra alatt. T.A., Gins George 5., tel. 62429.

MUFÖGSOROK és JAVÍTÁSOK legolcsóbban, 30 perc alatt, garantálva, a legújabb módszerrel. Fogadok bármely órában. - Tel-Aviv, Keren Kájemet harminckettő. Emil Zola-utca sarok. Tel. 222850.

HIRDETESEK az Uj Kelet és az összes izraeli és külföldi újságok részére eredeti árakon feladhatók: Gershon Ben, T. A., Allenby 51. Telefon 62810 (8-1, 3-7).

SEMARAR PENZIO, Jeruzsálem, Mosává Germanit, tel. 33753. Teljes pénz csak 16.- font, adóval együtt. Magyar konyha. Szobák penziónál is.

HIRDETESEKET az újságokba felvesz: „Hácláchá“, Tel-Aviv, Jeszod Háamátá 8. (Tácháná Merkázitánál).

A BNE HERZI KÖZLEMENYEI

A Bné Herzi hölgybizottsága minden hét szerdáján az „Adin Society“ klubhelyiségében (T.A., Chovev Clon-u. 52. sz. alatt) játékoncyéu

KARTYADELUTANOKAT rendez, mindenkör 5 órai kezdettel. - Olcsó és figyelmes kiszolgálás. - Hűtött játéktérmeek. - A jövő hét háziasszonya: Princz Böske.

A Bné Herzi 1963 aug. 4-ikén, vasárnap (és nem július 30-án, mint előzetesen hirdette volt) kirándulást rendez Jeruzsálembe az alábbi programmal: 1) A Héjchál Slomó (templom és múzeum) meglátogatása; 2) Jád Vásém; 3) az új Haddassza kórház és templomában lévő híres Chagall-üvegfestmények meglátogatása; 4) a délutánt a S óra s kibuc strandján, az ország egyik leg-szebb uszodájában fogjuk eltölteni. A kirándulást Ciment Imre vezeti. - Jelentkezni Heiden Jenő optikus üzletében, Allenby 96. sz. és Rajna Dávid Lombard-Tiferet üzletében, Rothschild 31. sz. a.

Szezonvégi olcsó árak!

Csillárok, villanylámpák, por-szivók, mixerek, legújabb típusú rádiók, Amcor, Pilot, Schneider, stb. stb. és minden egyéb villamosági cikkek

Erdősnél Jeruzsálem, Mamilla 10.

ÁLLÁS

FOTO RON keres retusőrt. Ramat-Gan, Jabotnsky 127.

Perfekt VARRÓNÖT és kézilányt felvesz Weiss Hajnal, Tel-Aviv, Hákerem 5. (8-as lakás).

KIS GYERMEK GONDOZASAT VALLALOM. - Natania, Bencion, Blokk 18. - Biedermann.

EUROPÁI CSALAD KERES háztartási segítséget. Legalább 8 órára. Jó fizetés. Tel. 227634 reggel 8-9, délután 13-14 között.

Konfekciógyár keres teljesítképes üzemet

szoknyabélés készítő. Az árú (megyarvva készen) szállítandó. Ajánlatok: TEL-AVIV, P.O.B. 4100, „No 623“.

KONFERCIÓHOZ szug álef-álef stéppelönöt (jersey) keresek. „Pirco“, Tel-Aviv, Beer-Tuvia-u. 22. Adám Hákhóen 6. számmal szemben.

ÜGYNÖKSÉGET VALLALOK az ország közepe és déli részén ruházati iparban. 30 éves vagyok - bevezetve. - Beszélék héber, magyar, angol nyelven. „Ruházati ipar“ jellegére a kiadóba.

Perfekt munkást felvesz Steiner

táskaláizem Tel-Aviv, Gruzenebreg 26

KERESEK KERESKEDŐT vál-lásos körzetben, zöldségüzlet vezetése. Csak az eladás a teendője. Előnyben, akinek a felesége naponta három órát tud segíteni. Tel-Aviv, POB. 1884.

BEJARÓ OZERETET keres egy gyermekes háztartás, egész napra. Drozi, Tel-Aviv, Weizmann-u. 133. (D. u. 6-7-ig)

Keresünk eladónót varrónót

(aki jelölni tud). Félnapra is lehetséges. Jelentkezni:

OSWALD & HAAS

15 ACHADHAAM ST. JERUSALEM

FOGORVOSI POLIKLINIKA keres 6 fogorvost (Stomatológ) sürgősen. Komoly ajánlatokat „Fogorvosi poliklinika“ jellegére. Tel-Aviv, POB. 1334.

„HOLLYWOOD“ konfekció-üzem, Tel-Aviv, Allenby 91., alkalmaz az álef-álef Singer varrónót, valamint tapasztalt kézimunkás-överloeh munkásnót. Ugyanott ki-adunk konfekció munkát házhoz.

HAZTARTÁSI DOLGOZÓT keresek félnapra. Jelentkezni 13-14 óra között: Doron, Ramat-Gan, Jarkona 42. Tel. 76962.

JERUZSALEM

ELADÓ 3-SZOBAS, összkomfortos lakás, Katamon központjában, 12.900 font. Cím: Pirszum Or-nál, Ben Jehuda 3. No 3125.

KERESEK 3-szobás lakást a város központjában. Pirszum Or, Ben Jehuda 3. „No 1720“.

HAVIBERBE keresek 3-szobás összkomfortos, bútorozott lakást. Pirszum Or, No 1727.

HAVIBERBE bútorozott szoba, összkomfortal, a város központjában. Pirszum Or, 5024 számon.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Jeruzsálemi szolgálatos orvosok Péntek és szombat: Dr. Hámeiri Jicchák, Bät Lechem 71; Baka, tel. 26-457; dr. Schort Jechiel, Rási 45; Mekor Báruch; dr. Bentwitz Cvi, King George, Szpurszol épület, telefon: 23653; dr. Jacques Ben-Clon, tel. 35773; dr. Finkel Kálmán, Borochoy 51; Kirját Jovel, telefon 34-581; dr. Frumkin Eliezer, r. Hákeset 10, tel. 31-481; dr. Hachmovitz Moshe, King George 62, tel. 33-258; dr. Markovitz Zálmán, Derech Bät Lechem 94; Háhá, tel. 28-585.

Csak szombaton: Dr. Zippler Rudolf, Sikun Szela 13. Kirját Jovel, telefon 35-480. Tel-Avivban pénteken 18-24 óráig:

Keresünk biciklizni tudó, megbízható

fiatalembert

aki kereskedelmi vállalatnál a külső intézmény-alkalmazottakat elvégzi. Jelentkezni: Uj Kelet, T.A., Hánegev 11., 10-12-ig.

ÜZLET

BEER-SEVAN, központban - Egred állomás mellett helyi-ség átadó. Alkalmos orvosi rendelők, ügyvédi irodának stb. Érdeklődni este telefonon: Haifa (04) 87768 számon, vagy Beer-Sévan, Mááplim 9., Gellért.

JÓL BEVEZETETT magyar ét-terem, Tel-Aviv központjában, azonnal átadó. „Családi ok“ jel-legére, Tel-Aviv, POB. 831.

HÁZASSÁG

„FORTUNA“ házasságközvetítő iroda, Haifa, Pevzner-u. 13. Telefon: 2495.

NAGYON SZÉP LÁNYOK 20-tól 30-ig lakással, 34 és 40 g, gazdag turisták; főmunkát és még fel nem sorolható igen sok háza-sulandó. „EXCLUSIVE“, T. A., Ben Jehuda 11.

STELLA

már működik végleges, saját irodájában. ELSŐRENDEU PARTIK. Naponta: 11-1 és 5-9 óráig T. A., Jona Hánávi-u. 18/I.

30 EVES, modern vallásos, életérős fiatalember keres hozzá-való feleséget, lehetőleg lakással. „Bódog otthon“ jellegére a ki-adóba.

FIATALEMBER, 172/30, jól-situált kereskedő, gazdag, el-venne modern-vallásos, jó esa-ládból való, szép lányt. Irvi-nyelvű levelek: Tel-Aviv, POB. 1334. „No. 15734“ címre.

JÓ HÁZASSÁGOT, csak jó iroda átján köthet. „Fortuna“, Tel-Aviv, Idelsohn 20.

KÖNYVTÁRAK

Hatszáz olé érkezett Haifára

Híjúsági csoportok jöttek nyári szabadságra

Haifa, (Az Uj Kelet tudósítójától) — 600 olé és több mint 400 utast és turistát hozott tegnap Haifára a Flaminia hajó. Az oléi partraszállásánál jelen volt az Egyesült Zsidó Gyűjtő-akció amerikai küldöttsége, amelyet a Szochnut vezetője kalauzolt.

A hajón népezzámu zsidó híjúsági csoportok ér-

keztek Franciaországból, Angliából és Nyugat-Németországból öthetes tanulmányúttal egybekötött vakációra. Legnépesebb a francia cionista federáció 144 tagú híjúsági csoportja, amely szervezetnek ez a 13-ik nyári akciója az országban. A 13 éves fiatalok számára kollektív bár-micvá ünnepélyeket rendeznek.

A MAPÁJBAN SENKI SEM TÁRGYALT PINCHASZ LAVON VISSZATÉRÉSÉRŐL

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet tudósítójától) Reuven Barkat, a Mápáj titkára és Pinchasz Lavon tegnap egyhangúan cáfolták azokat a híreket, amelyek szerint Lavon a közeljövőben visszatér a rendszeres pártéletbe. Barkat hangsúlyozta, hogy a Mápájban nincs olyan csoport, amely komolyan venné Lavon vissza-térésének eshetőségét és hogy fontos feladatot tölt-sen be a pártban. A kérdés sem általánosságban, sem

részleteiben nem került ed-dig az illetékes pártfóru-mok elé.

Pinchasz Lavon ugyan-csak tagadta, hogy tár-gyalásokat folytatott volna a Mápáj veteránjaiból álló emberekkel, vagyis a Gus tagjaival. Lavon ugyanak-or hozzátette, hogy Ben Gurion kiválása után és attól függetlenül, személyi okokból kifolyólag jelentős változások vannak a párt-vezetőségben és erjedés in-dult meg az egész vonalon.

Megverte a takarítónőt, mert nem fogadta el érkölcstelen ajánlatát

Egy 24 éves asszony Pe-tach Tikva környékéről Tel-Avivba jött, hogy háztar-tási munkát szerezzen ma-gának. Tegnap délelőtt a King George utca sarkán állt, ahol a munkára vára-koznak szokásos helye van. Egy 30 éves körüli fér-fi lépett hozzá és ajánlot-ta, hogy jöjjen el, takarít-són ki nála. Az asszony meg-elindult a férfivel a Geula

utcaiba, ahol az ismeretlen 10 fontot nyomott a kezé-be, majd érkölcstelen aján-latot tett neki. Mikor azt határozottan visszautasítot-ta, a férfi nekiesett, po-fonította, belerúgott, mely-nek következtében a földre esett és eltörte a kezét. Az asszonyt a tel-há-soméri kórházba szállítot-ták és a rendőrség meg-indította az eljárást.

NYUGATNÉMET SEGÉLY A TÖRÖK ÖTÉVES TERVHEZ

Walter Scheel befejezte Izstambul (IFP). Walter Scheel, Nyugatnémetország külügyi minisztere tegnap befejezte török-országi látogatását és a ki-séretében levő szakértőkkel együtt visszautazott Német országba. A nyugatnémet gazdasági küldöttség öt nappal ezelőtt érkezett An-karába, ahol Scheel és ta-nácsadói megbeszéléseket folytattak a török vezetők-vel. Ezt követően a bonni miniszter és kísérete a Kis-

ázsiaiban levő Anatóliába ment tanulmányútra, hogy közvetlenül felülvizsgálja azokat a fejlesztési terve-keket, amelyeknek a finanszi-rozásához Törökország a németek segítségét kéri. Távozása előtt Scheel teg-nap kijelentette, hogy ta-pasztalatai alapján arra a következtetésre jutott, hogy Nyugatnémetország segíte-ni fogja a törököket az öt-éves terv célkitűzéseinek a megvalósításában.

Joszéf Karmel ezredes az izraeli kultúrközpont igazgatója

Tizenegy évig volt Ben Cvi elnök szárnysegéde Joszéf Karmel ezredes, aki közel 11 éven keresztül a néhai Jicchák Ben Cvi államelnök katonai szárny-segédje volt, a kultúra elő-mozdításával foglalkozó iz-raéli központ igazgatását veszi át. Ez a központ, amelynek székhelye Jeruzsá-lemben van, a Kneszet által 1958-ban elfogadott törvény alapján jött létre. Feladata, hogy kapcsolatot tartson fenn a világ különböző pontjain levő akadémiák intézményekkel. Hivatalo-san most ősszel kezd meg-

működését ez az intézmény, amelynek az irányítását Karmel ezredes a hadsereg jóváhagyásával veszi át. Karmel ezredes csak né-hány hónap múlva kezdi meg az izraeli tudományt elő-mozdító központ vezeté-sét, mert jelenleg szabad-ságon van és annak letelte után még bizonyos ideig szolgálatot kell teljesítenie Szász államelnök mellett, amíg lebonyolódik Nepál királyának tervezett izraeli látogatása.

Bírói ítélet: A gyermekek kötelesek lakásról gondoskodni szüleiknek

A törvényszék nem vette figyelembe, hogy a gyermekek is szegénysorsúak Feinótt gyermekek köte-lesek gondoskodni ninste-len szüleik lakásáról. Ezt az elvi jelentőségű döntést hozta J. Kohen, a jeruzsá-lemi törvényszék bírja, aki a népjóléti minisztérium által idős és lakás nélkül álló szüleikről nem gondos-kodó gyermekek ellen be-nyújtott perben hozott íté-letet.

gyenek, vagy béreljenek szüleiknek. Kohen bíró ítéletében le-szögezte, hogy jöllehet a gyermekek anyagi helyzete valóban nem a legfényesebb és valóban nem áll módjuk-ban fényűző életet folytat-ni, mégis helyénvaló Blum ügyvéd érvelése, hogy a gyermekeknek kötelességük a szülőket akkor is támo-gatni, ha ez további erőfe-sztésre és pénzügyi nehé-zségekre kötelezi őket. A szülők támogatását megtagadó gyermekek elle-gel a népjóléti minisz-ter nevében nyújtották be. A törvény ugyanis felhatal-mazza a minisztert arra, hogy rászorultak nevében tartásdíjra, vagy másjel-legi segítségre vonatkozó kö-vetelést nyújtson be olyan személyek ellen, akik meg-tagadják törvényes, vagy természetes kötelességük teljesítését.

A beadványban Blum ügyvéd, a népjóléti minisz-terium jogtanácsosa elmon-dotta, hogy egy idős ház-as-párt kilakoltattak lakásá-ból. A nincstelen öreg gyer-mekei nem hajlandók tá-mogatni szüleik lakásvá-sárlását. A felnött gyer-mekek azzal érveltek a tár-gyaláson, hogy ők maguk is súlyos anyagi helyzetben vannak és nehezen tartják el önmagukat. Ilyen körü-lmények között nincs lehetősé-gük, hogy még lakást ve-

Amerika felemeli a külföldi dollárkölcsönök kamatját

Kennedy: Félmilliárd dollárt kivonunk a nemzetközi devizaalapból — Fontos intézkedések az amerikai fizetési mérleg kiegyensúlyozására

Washington (Reuter és UPI). Kennedy elnök teg-nap a kongresszushoz inté-zet üzenetében ismertette azokat a renkívüli pénzügyi intézkedéseket, amelyeknek célja csökkenteni Amerika fizetési mérlegének deficit-jét és ezzel megállítani az arany kimenekülésének fo-lyamatát.

Kennedy közölte, hogy a kormány 500 millió dollárt készül kölcsönvenni a nem-zetközi devizaalapból. Ezzel remélhetőleg megakadályoz-zák az arany további ki-áramlását az Egyesült Ál-lamokból.

Az elnök azzal a kéréssel fordult a kongresszushoz, hogy haladéktalanul szavaz-zák meg azokat a törvény-javaslatokat, amelyek egy százalékkal magasabb kam-atot vetnek ki az Ameri-kában tőkét beszerző külföldiekre. Ez azt jelenti, hogy azok az idegen állam-polgárok, akik Amerikában próbálnak kölcsönhöz jutni, egy százalékkal magasabb kamatot kell, hogy fizesse-nek és ez a különbözet szin-tén az államkincstár célját szolgálja majd. Ez a „ka-matkiegymenlítés adó” csak-án 1965-ig lesz érvényben.

Az amerikai hadügymi-nisztérium 1964 végéig be-zárólag legalább 300 millió dollárral csökkenti évi ki-adását a külföldön állomá-szó amerikai haderőkre. Kennedy megnyugtatta a kongresszust, hogy ez a megtakarítás a legcseké-lyebb mértékben sem fogja csökkenteni, vagy károsan befolyásolni Amerika kato-nai erejét és a különböző idegen országokkal szembe-ni fegyveres kötelezettsé-geit.

A továbbiakban az el-nök azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a kongresszuskon most aján-lott pénzügyi intézkedések életbeléptetése ellenére is Amerika fenntartja a tőke szabad áramlásának políti-káját és változatlanul előse-gíti a nemzetközi kereske-delem fejlődését.

Az elnök kifejtette, hogy az amerikai kormány új fizikális javaslatot és a már életbeléptetett intézkedések nyomán az elkövetkező 18 hónapban az államkincstár kétmilliárd dollárt fog meg-takarítani. Ez a tény fo-kozta majd Amerika vonz-erejét a világ felé és meg-

gyözi a külföldi pénzembe-reket arról, hogy érdemes az Egyesült Államokban be-ruházásokat eszközölni.

Végül Kennedy elnök be-jelentette, hogy az admini-stráció által már eddig fog-anatosított intézkedések nyomán a fizetési mérleg deficitje kétmilliárd dollár-ra csökkent 1962-ben, jól-lehet két évvel ezelőtt még 3,9 milliárd dollárt tett ki. Amerika gazdasági problé-máinak elemzése során az elnök a munkanélküliség viszonylagosan magas mé-retét és a nemzetgazdaság fejlődésének korlátozott jel-leget emelte ki a megoldásra váró problémák élén.

Kártérítést kapott, mert megsérült egy betörővel való tusakodásban

A Társadalombiztosító Intézet bíróságának érdekes döntése

Érdekes kártérítési per-ajlott le tegnap Jeruzsá-lemben. Atara Kubi assz-ony, a Nemzeti Biztosító-tól követelt kártérítést, amiért munkahelyén egy betörő megtámadta, amikor másállapotban volt és emi-att másfél hónapig kórházi ápolásra szorult.

Egy évvel ezelőtt Atara Kubi, a jeruzsálemi igaz-ságszolgálatnál dolgozó rövid időre távozott az iro-dájából és amikor vissza-tért, egy idegen férfit tal-lált ott, aki a retiküljéből pénzt vett ki. Amikor ki akarta kapni a tolvaj ke-ből a táskát, az a hasába ütött és sikerült elmen-e-külnie.

Az asszony ekkor az ab-lakhoz sietett és a járőre-k segítségét kérte, akik elfogták a betörőt. Mikor visszatért végül is irász-talához, elájult és kórház-ba vitték, ahol 48 napot töltött, hogy meg tudja menteni magzatát.

A Nemzeti Biztosító bi-rósága abból a szempont-ból tárgyalta az ügyet, va-gyon megillet-e az asszonyt kártérítés vagy sem, tekintve, hogy bár munkaidő alatt történt a sérülés, de nem a munkával kapcsola-tosan. Végül is a bíróság úgy döntött, hogy noha sa-ját vagyona védelmében szenvedett balesetet, ez olyannak tekintendő, mint-ha munkabaleset érte vol-na, ezért megítélte neki a kártérítést.

A Pravda és a New-York Harold Tribune egyformán támadja Kinát

A kínai kommunisták csak a fegyvert ismerik el a forradalom eszközeként

Moszkva (Reuter). — „A kínai elvtársak nem hajlan-dók elismerni semmiféle fo-lyamat, vagy akció forra-dalmi jellegét, ha annak nincs puskaporos szaga” — írta tegnap számában a Pravda, a Szovjetunió kom-munista pártjának hivatalos lapja.

A cikk, amelyet L. Sztje-panov jegyez, elemzi Pe-king és Moszkva eltérő fel-fogását a gyarmati népek nemzeti felszabadító moz-galmairól és azzal vádolja a kínai kommunistákat, hogy „valóságos, forró fe-gy veren kívül semmiféle más forradalmi fegyvert nem ismernek.”

New-York (Reuter). — A tekintélyes „New-York He-rald Tribune” tegnap szá-mában azt írja, hogy a kom-munista Kína politikai mód szerei „annyira barbárok és megrendítőek, hogy tulaj-donképpen egy eddig még soha nem ismert méretű ösz-szeesküvés képeznek az emberiség ellen.”

Ez a kínai összeesküvés arra irányul, hogy az Egye-sült Államokat és a Szov-jetuniót atomháborúba so-dorja, amely elpusztítja a földkérfaj többségét és a Tá-vokelet kommunistáit hagy-ja életben a földgolyó urai-ként” — folytatja vezércik-kében a New-York Herald Tribune.

Végül a lap arra a követ-

keztetésre jut, hogy a pe-kingi kommunisták célkitü-zéseit ismerve, érthető, hogy a kínaiak rendkívül dühö-ssek az oroszokra, akik a békés együttélés javaslatát vetették fel. A békés együtt-élés ugyanis meghusítja a kínaiak egész világművel-tését — fejezi be cikkét az újság.

Varsó (IFP). „Fenntar-tás nélkül támogatjuk a szovjet álláspontot!” — írja

tegnapi vezércikkében a Tribune Ludu, a lengyel szo-cialista egységpárt lapja és ismerteti a Szovjetunió, va-lamint Kína kommunista pártjai között felszínre ke-rült véleménykülönbséget. „A szovjet kommunista párt központi bizottságának nyílt levele — írja a lengyel újság — a marxizmus-lenin izmus elveivel való követ-kezetes hátsóttatott áttartott okmány.”

„ÉLETRE CSOKOLTAK” EGY HALALOS AUTOBALESET ALDOZATÁT

Érdekes életreéltési esetet ismertettek egy londoni orvosi kongresszuson

London, (Reuter). — Dr. John Balow londoni orvos tegnap elmondta az an-gol orvosszövetség konfe-renciáján, hogyan adott vissza az életnek egy 19-éves leányt, aki egy for-galmi baleset után klinikai szempontból már halottnak számított.

A szóbanforgó leány — Silvia Broick — a földre-zuhant a baleset után és nem lélegzett többé, szív-vereése leállt. Világos, hogy „klinikai szempontból” a leány halott volt. Ha négy perccel belül semmi sem történik a leány megmen-tésére, örökre lehunyt vol-na a szemét” — folytatta az orvos, majd ismertette a leány megmentésének tör-ténetét.

Kezdetben a mellkast masszírozta, hogy felújítsa a leány szívverését és köz-ben „az életreéltés” ren-dszerét is alkalmazta, hogy ismét megindítsa a beteg lélegzőberendezését. — Silvia hirtelen köny-nyedlen felsóhajtott és ak-or, körülbelül három perc-el a kezelés megindítása után ismét lélegzeni kez-dett. Néhány napon keresztül

a leány halalos beteg volt, de végül teljesen meggyó-gyult. Az orvos kijelentet-te, hogy Angliában, de le-hetséges, hogy az egész vi-lágban ez az első eset, ami-kor egy baleset áldozatát, aki klinikai szempontból halottnak számított, vissza adtak az életnek.

Silvia is nyilatkozott az ügyben és ezt mondta: — Jö éni! Az eset után 24 órával a kórházban tértem magamhoz és semmire sem emlékeztem.

Angol-orosz televízió csere

London (IFP). — A BBC tegnap közölte, hogy szer-ződés jött létre a Szovjet-unió és Anglia között televíziós programok cseréjé-ről. A megállapodás értelmé-ben a két állam televíziói átvésznék egymástól doku-mentáris filmeket, sportmű-sorokat, zenét, művészeti számokat, valamint híradó-kat. A BBC vezérigazgató-ja látogatást tesz a Szov-jetunióban az ottani televí-zió államosák meghívásá-ra. Az utazásra valószínű-leg 1964 szeptemberében kerül sor.

Ötezer haifai diák nyaral

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). Ötezer iskolás-gyermek vesz részt az idén a haifai városkóza napközi nyaralattási akcióján, — közölte a tegnapi sajtószem-lén Mose Rinot, a városhá-za nevelésügyi osztályának igazgatója. Az akció költségei 200.000 fontot tesznek ki, amelyből 100.000 fontot a városkóza, 75 ezer fontot a szülők, 13.000 fontot pe-dig a közoktatásügyi mi-nisztérium fedez. Az isko-lásgyermek túlnyomó ré-sze 25-től 50 százalékgig terjedő kedvezményben ré-szesül.

A Telstar-2 nem működik

New-York (IFP). — Az amerikai telefontársaság szövívője tegnap közölte, hogy a „Telstar-2” teleko-munikációs műbolygó meg-szűnt működni. A műbolygó amelynek segítségével tele-efon, rádió, távírta és te-levíziós jeleket sugároztak Amerika és Európa között, szerdán hat alkalommal megkerülte a földgolyót a-nélkül, hogy bármilyen jelet is továbbított volna a két kontinens között. Az amerikai Andover városá-ban levő megfigyelő állomá-sról sikertelenül próbál-ták működésbe hozni a „Telstar-2” felszerelését.

Richard Tucker Éjlátban akar énekelni

Richard Tucker világhírtű énekes, aki az izraeli har-madik zenei fesztivál ven-dege, tegnap Éjlátba lő-gatott, felesége és Mose Ron, az újságírószövetség főtitkára kíséretében. — Tucker kijelentette, sokan eltanácsolják a turistákat attól, hogy a nyári időszakban Éjlátba látogassanak. A maga részéről már har-madszor jár nyáron Éjlát-ban, mert egészségesnek tartja ott a levegőt. Egyéb-ént ígértet tett arra, hogy egy lemezgyűjteményt küld a város részére és azt a kí-vánságát is kifejezte, hogy ha legközelebb az országba jön, koncertet akar adni Éjlátban.

Chruscsev a szovjet-magyar barátságáról

Moszkva (IFP). A moszk-vai politikai megfigyelők valószínűnek tartják, hogy Nikita Chruscsev szovjet miniszterelnök ma, pénteken beszédet tart a szovjet fővárosban megrendezésre kerülő tömeggyűlésen, amely-et a magyar-szovjet barátságának szentelnek. Ká-dár János magyar miniszter elnök, aki jelenleg a Szov-jetunióban tartózkodik, Szibériában tesz látogatókör-utat és ma visszatér Moszk-vába, hogy résztvegyen a barátsági tömeggyűlésen.

Egyesülnek a klácionista konfederációk

Tudósítónk jelenti: Szom-baton este nyílik meg Tel-Avivban a két általános cionista konfederáció egye-sülésére összehívott kongresszus, amelyen 28 ország-ból érkezett 160 delegátus vesz részt. A kongresszus megnyitó ülésén a kormány képviselője, Jákov Cur, a Cionista Akciónak elnöke és Szimcha Ehrlich liberális párti tel-avivi al-polgármester szólalnak fel. A kongresszus közpon-ti beszédét, amelyet álta-lános vita követ, dr. Eman-uel Newman, a Szochnut amerikai tagozatának el-nöke tartja, aki hangsú-lyozni fogja az általános cionista tábor egyesülését a galuti országokban, mi-után Izraelben a két tábor már régebben fuzionált.

1963 VII 19 Uj Kelet 19

Spiegel Jehuda egy százalékot lealkudott Slomo Gur honoráriumából

Dr. Jehosua Kohen vallomása a tel-giborimi kórház ügyének tárgyalásán

Tegnap dr. Jehosua Kohen, az egészségügyminisztérium gyógyászati osztályának vezetője tette meg tanúvallomását a tel-giborimi megvesztegetési perben.

— Mikor határozta el az egészségügyminisztérium hogy a tel-giborimi kórház építésének felügyeletét átadja Slomo Gur „Tervezési és Fejlesztési Központjának?”

Ez volt a legfontosabb kérdés, amely tegnap a bíróság előtt felmerült Jehosua Kohen tanúvallomása során.

A tanú az ügyész kérdéseire adott válaszában elmondta, hogy miután Jicchák Ráfáel elfoglalta a helyettes egészségügyminiszter pozícióját, ismertették előtte az egészségügyi szolgálat fejlesztési problémáit és akkor került fel a tel-giborimi kórház felállításának terve.

Az egészségügyminisztérium vezetősége 1962 februárjában megállapította, hogy tárgyalást kell folytatni Cholon és Báb-Tám város vezetőségével a tel-giborimi kórház felállításáról. Azt is elhatározták, hogy egy közös vállalatot létesítsenek, amelyben az egészségügyminisztérium és a város háza képviselői foglalnak helyet.

Ennek a vállalatnak a vezetésével Spiegel Jehuda helyettes államtitkárát bízták volna meg.

Slomo Gur 1962 júliusának közepén ajánlatot tett az egészségügyminisztériumnak, hogy őt bízzák meg a kórház építésének ellenőrzésével. Azon a találkozón, amelyen Kohen tanú is részt vett, felkérték őt, hogy nyújtsa be írásos javaslatát erre vonatkozóan.

Slomo Gur meg is tette. A tanú részt vett még egy megbeszélésen, de sem az első, sem a másodikon nem döntöttek világosan arról, hogy Gur meg fogja kapni az ajánlatot és közzéte vele, hogy erre csak akkor kerülhet sor, ha nyílvánvalóan kiderül, hogy a munkügyi minisztérium munkügyi osztálya nem vállalja a munkát és ha megállapodnak arról, hogy melyik építkezési vállalatot bízzák meg a kórház felépítésével.

Mindamellet kihangsúlyozták Gur előtt, hogy az egészségügyi minisztériumra nagyobb hatást tudna gyakorolni ajánlatával, ha valamivel leszállítaná a követelt honoráriumot.

A kérdésekre válaszolva dr. Kohen elmagyarázta, hogy Gur a teljes építkezési költség 4 százalékát kérte, mire megmagyarázták neki, hogy ez valamivel magasabb, mint amire a minisztérium számított. Gur azt mondta Jicchák Ráfáelnek, hogy ha majd sor kerül a munka átadására, alkudni lehet az árról.

A kérdésekre válaszolva dr. Kohen kijelentette, hogy a munka ellenőrzésének áráról Jehuda Spiegelnek, mint a tervezett vállalat igazgatójának kellett megállapodnia Slomo Gurral. A vállalatban a kormány 75 százalékot volt, míg a fennmaradó negyedrészt az érdekelt városok vállalták magukra. Megszokott dolog ugyan, hogy a munkügyi osztály végzetlen ilyen nagymértékű közmunkákat, ez azonban nem létezőleg feltétel az állam intézmények részére, tehát nincs abban semmi

különös, ha egy állami építkezést megánvállalatnak adnak ki és ha a munkálatokat is megánvállalat közös ellenőrzi.

Altalában a megánvállalatok a tervezésért 5 és 6 százalékot kapják az egész befektetésnek, az ellenőrzésért pedig külön 4 százalékot.

Az egészségügyminisztérium azonban ezt az utóbbi százalékot magasnak találta és Jehuda Spiegelnek valóban sikerült 3 százalékra lealkudnia az ellenőrzési honoráriumot.

Simron ügyvéd, Spiegel védőjének kérésére Kohen kijelentette hogy nem tud olyan esetekről, amikor a helyettes államtitkár tanácsadói, vagy a minisztérium tudta nélkül kötött volna bármely megállapodást a tel-giborimi kórház ügyében.

A tanú elmondta még, hogy január 8-án az egészségügyminisztérium levelet kapott Odéd Musszertől, a munkügyi minisztérium államtitkáráról a munka ügyében. Simron ügyvéd kifogásolta, hogy

ezt a levelet, amely a védelem véleménye szerint nagyfontosságú a tárgyalás szempontjából, a vád képviselője még nem nyújtotta be.

Leibson ügyész erre kijelentette, hogy sajnálatára még nem találta meg Messzer államtitkár levelét,

de mindent el fog követni, hogy előkerüljön, vagy legálább a másolatát benyújtassa.

Dr. Kohen vasárnap folytatja tanúvallomását.

nek a keresett lázadónak, bírósági tárgyalás nélkül golyóztak kapnak...

Az összeesküvők négy vezérének a személyisége és multbeli „tevékenysége” arra mutat, hogy a tegnap délelőtt elfojtott sikertelen lázadás mögött ismét nassziszta elemek állnak. Erre utal a damaszkszi

rádió hirmagyarázata is, amely világosan arra céloz, hogy az Attaszi tábornok távollétében végrehajtott sikertelen puccsal Egyiptom tulajdonképpen a három arab federációt akarta erőszakkal kikényszeríteni.

Az elfojtott lázadás vérdíjjal kerestett vezetői egyebeként a következők:

Mohammed Dzserách tábornok. Ez a generális volt 1958 és 1961 között Szadzsz ezredes, a sziriai titkosszolgálat mindenható főnökeinek helyettese. Szerradzsall együtt ő is Nassziszter lelkes híve.

Jaszim Ulvan ezredes, aki már két pro-Nassziszter táborban vett részt.

A két katonatisztn kívül Juszej Muzáchi és Raif el Máári — mindketten polgári személyiségek — vettek még részt a puccs megszervezésében.

Aref tábornok, iraki államelnök, rövid idővel a zendülés kirobbanása után biztosította a sziriai hatóságokat Irák támogatásáról. Aref üdvözölte az Egyiptomban tartózkodó Attaszi tábornokot a puccs elfojtása alkalmából és táviratban közölte, hogy Irák teljes mértékben támogatja Sziriat az „alávaló összeesküvés” elfojtásában.

Kairo (UPI, Reuter). — Attaszi tábornok, a sziriai forradalmi tanács elnöke Kairóba érkezve Ali Szabri repülőezredes, az egyiptomi forradalmi tanács elnökének kíséretében egy külön repülőgépen folytatta útját Alexandriába, hogy ott találkozzék a nyári szabadságát töltő Nassziszter elnökkel.

Kennedy kezét fogott a diáksóport valamennyi tagjával és türelmesen dedikálta különféle könyveiket. A kézfogásra és az elnöki autogramra váró diáksóport egyrésze azonban nyilván elvesztette türelmét, mert a sor végén várakozott és a rendet megbontva Kennedyhez töltött, akik ezután pillanatok alatt majdnem hermetikusan körülvették a diákokat.

A testőrök attól tartottak, hogy ennek a nemvárt „szereplésnek” a nyomán esetleg megsérül az amerikai elnök még mindig érzékeny háta. Kennedy mint ismeretes, a második világháborúban mint tengerészti megsebesült a hátán és azóta is gyakori fájdalmai vannak.

Az elnök testi épségének a megőrzése végett a Biztonsági Szolgálat emberei kénytelenek voltak erőszakot tenni a legfinomabb módszerekkel utat törni maguknak Kennedyhez, akik csak nagygyekezéssel sikerült „kiszabadítani” a rokoncszenvedő diákság gyűrűjéből.

Látogasson el hozzánk: **TACHSITÉ TEL-AVIV** Nagy választék saját-készítményű ékszerekben (Pinsker-utca 67. sz. Tel-Aviv mozi mellett)

147 תל אביב-יפו **P. P. FEL-AVIV JAFFO 147**

147 תל אביב-יפו **P. P. FEL-AVIV JAFFO 147**

147 תל אביב-יפו **P. P. FEL-AVIV JAFFO 147**

147 תל אביב-יפו **P. P. FEL-AVIV JAFFO 147**

147 תל אביב-יפו **P. P. FEL-AVIV JAFFO 147**

147 תל אביב-יפו **P. P. FEL-AVIV JAFFO 147**

147 תל אביב-יפו **P. P. FEL-AVIV JAFFO 147**

147 תל אביב-יפו **P. P. FEL-AVIV JAFFO 147**

147 תל אביב-יפו **P. P. FEL-AVIV JAFFO 147**

147 תל אביב-יפו **P. P. FEL-AVIV JAFFO 147**

147 תל אביב-יפו **P. P. FEL-AVIV JAFFO 147**

Közeli megegyezést várnak Moszkvában

Talán már órákon belül aláírják az atomtilalmi egyezményt

Moszkva, (UPI, Reuter, IFP). Újabb jelentős előrehaladást értek el a Szovjetunió, Amerika és Anglia képviselői az atomrobbantási kísérletek betiltására vonatkozó egyezmény létrehozása felé. Késő esti jelentés szerint a felek közel vannak a végső megegyezéshez és nincs kizárva, hogy egész rövid időn belül, talán már néhány óra múlva aláírják az egyezményt, amely jöhetnek az atomkísérletek részleges betiltására vonatkozó, mégis fordulópontot jelent a Kelet és a Nyugat kapcsolatában.

A három nagyhatalom megbízottai tegnap másfél órással később kezdtek meg tárgyalást, mert A. Gromiko szovjet külügyminiszternek „sürgős intézkedést” akadt. Megfigyelők szerint a szovjet külügyminiszter fogadta a Moszkvába érkezett keletnémet külügyminisztert, aki tájékoztatta a két nyugati nagyhatalommal folyó tárgyalásokról.

Diplomáciai körök rámutatnak arra, hogy Kelet-

Németország különösen érdekelve van a Szovjetunió javaslatában, mely a NATO és a Varsói Szövetség közötti meg nem támadási egyezmény aláírásához szeretné kötni az atomrobbantási kísérletek betiltására vonatkozó megegyezést is. Egy ilyen meg nem támadási szerződés ugyanis a keletnémet kormány megítélés szerint de facto elismerne a keletnémet demokrátiát köztársaságot. A nyugati tárgyalófelek minden valószínűség szerint éppen ezért nem hajlandók hozzájárulni ahhoz, hogy ez a kérdés-komplexum is napirendre kerüljön a mostani moszkvai tárgyalásokon.

Gromiko szovjet külügyminiszter, Averell Harri-

son helyettes amerikai külügyminiszter és Hailsham Lord az angol tudományügyi miniszter tegnap 90 perces megbeszélést tartottak ennek a hétfő óta immár negyedik alkalommal létrejött találkozóknak a végén közös nyilatkozatot adtak ki. A nyilatkozatból kiderül, hogy a tárgyalófelek falytatták eszmecserejüket nemcsak az atomtilalmi javaslatok, de más „kölesönösen érdeklődésre számot tartó ügyben” is.

Washington, (UPI, Reuter). — Kennedy elnök sajtófogadásán utalt arra, hogy amennyiben megegyezés jön létre az atomrobbantási tilalom ügyében, úgy ez a megegyezés kikövezi az utat, hogy a hidegháború más vitát képező problémájáról is általános megegyezés jöjjön létre.

Az elnök a hozzátartozott kérdésekre válaszolva szintén elismerte, hogy a moszkvai tárgyalások kielégítő módon haladnak előre és remény van a megegyezésre.

A 414599 SZAMOT HUZTAK KI A 45 EZER FONTOS FŐNYEREMÉNNYEL

A Mifál Hápájisz tegnap húzásán a 414599 sz. sorsjegy húzta ki a 45.000 fontos főnyereményt. A 389985 sz. sorsjegy 20.000 fontot nyert, a 004245 sz. sorsjegy pedig 10.000 fontot, míg a 171122, 139218, 170699 és a 429912 sz. sorsjegyek 5000 fontot nyertek.

Ezer fontot nyertek: 372993 383733 021182 431069 074203 466366 197272 277742 473488 495494 195448 124142 251385 057523 094442

500 fontot nyertek: 110699 005454 378595 162572 356657 466237 121502 347339 013066 069123 168803 152677 186114 194507 055205 148146 027519 164209 389418 313512

200 fontot nyertek: 376208 281294 317722 366877 002694 132065 000134 015284

A 0005, 4602, 8418, 4771 számmal végződő sorsjegyek 100 fontot nyertek.

40 fontot nyertek a következő végződésű sorsjegyek: 2768 6816 2522 1511 0227 0083 7989 9648 2070 2096 8092 1647 9683 0056 0553 4981 7800 6354 0288 7247 6346 4892 8601 8318 2203 6379 3710 7872 4528 4127

A 0 és 7 végződésű sorsjegyek visszanyerték a három fontot.

Ünneplő diákok csaknem agyoniposták Kennedy elnököt

Washington (Reuter és UPI). Kennedy elnök testőrei és a titkosszolgálat emberei mentették ki Amerikai elnököt egy 2500 fős külföldi diáksóportnak a gyűrűjéből, amely a Fehér Ház kertjében majdnem elapostta az elnököt szeretetteljes, fiatalos tüstől átítatott lelkesedésében. A diákok az amerikai kormány nemzetközi tanulmányi csereakciója keretében most fejezték be egyéves tanulmányaikat a különböző amerikai intézetekben és ebből az alkalomból megjelentek az elnöknel.

A legjobb feleség, testvér, sógornó, nagynéni

Zuckermann Bözsi szül. Klein Erzsébet Jeruzsálem (Budapest)

Attaszi hírtelenséggel elköltözött az élők sorából. Gyászolják: férje Zuckermann Gyula; testvérei: Neiger Margit, Nir Jiszráel; Galambos Olga, Cholon; Klein József, Cholon; Klein Miklós, Naharia-Beced; továbbá sógornói, sógorai, kis unokahuga, unokaöccsei és a kiterjedt rokonság.

Aldott emlékét örökké őrizzük.

Felejtethetlen férjem, apám, testvérem **Roth József** Askalon (Halmi)

SIRKÓAVATÁSA július 23-án, kedden délután 5 órakor lesz az askaloni temetőben.

A gyászoló család

Tapolcsány és VIDEKE MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRÁJÁT

1963 július 28-án (יום שישי) vasárnap délután 5 órakor tartsuk meg a telavivi HOH Social Center, Hajarkon-u. 61. (Trumpeldor sarok) nagyteremben. A terem délután 4 órától nyitva. Legyünk ott mindannyian!

A VAAD

Magyarországra

★ A július 24-iki csoportba és az augusztus 9-iki csoportba felvesszünk jelentkezőket.

★ Ár 658.50 IL.

SHARTOURS

Natanja Smuel Hánácv 6., telefon: 2253/2254.

Molnár keres malom

Jelentkezni: ROTH MALOM, Petach-Tikva, Stampfer 137. — Telefon 911306

החכללה הפוליטכנית

A Honvédelmi Minisztérium emberi erő-osztálya, a Gyáriparosok Szövetségének munka-osztálya által alapított technológiai iskola.

Megkezdődött a beiratkozás az egy éves nappali oktatásra a következő szakmákban: géprajzolás, épület- és építészeti rajzolás, bútort- és belső berendezés.

A gép-rajzolás, épület- és építészeti rajzolás oktatása a HISZTADRUT HATECHNAFM engedélyével és felügyelete alatt történik.

Részletek és beiratkozás: ● A Politechnikai főiskola Intézeténél, Hámászgér-utca 62. naponta reggel 8-tól este 7-ig (telefon 36487).

● Honvédelmi Minisztérium, leszerelt katonáknak foglalkozó és beillesztő egység, Rechov Bét 12. sz., Hákirjá.

● Gyáriparosok Szövetsége, munka-osztály, Montefiore-u. 13. szobaszám: 16, hétfőn és csütörtökön déli 12.30-tól 2.30-ig.

● Oktatás Tel-Avivban lesz és 1963 szeptemberben kezdődik.

Minden gondos háziasszony mindentajta kávéhoz **Import Franekot** használj.

Uj Kelet 1963 VII 19